

قصہ حضرت موسیٰ

حضرت یعقوب دا کنعان کنوں مصر وچ آؤں

حضرت یعقوب جنہیں دا لقب ”اسرائیل“ ہا، اپنے سارے گنے سمیت ملک کنعان چھوڑ کے مصر وچ آگئے۔ انہیں دے نال آؤں والے پتریں دے نام ایہ ہن: رو بن، شمعون، لیوی، یہودہ، دان، نفتالی، جاد، آشر، اشکار، زبلون اتنے بیانیں۔ حضرت یوسف تاں مصر وچ پہلے کنوں موجود ہن پئے۔ اس طرح حضرت یعقوب دی آل اولاد انہیں سمیت مصر وچ پہنچنے والے کل سرچئے ہن۔

ہہوں مدت گزر گئی۔ حضرت یوسف، انہیں دے بھرا اتے اول زمانے دے باقی سارے لوک وی وفات پا گئے۔ پر انہیں دی آل اولاد یعنی قوم بنی اسرائیل اتنا زیادہ ودھ گئی جو انہیں نال ملک مصر دا ٹھمایی علاقہ جوشن بھر چکیا۔

مصر وچ بنی اسرائیل تے ظلم تھیوں

ول یک اہجا فرعون ملک مصر تے حکومت کر لگ پیا جیندی نگاہ وچ حضرت یوسف دیں ملک مصر واسطے خدمتیں دی گوئی قدر کینا ہئی۔ اول فرعون اپنے لوکیں کوں آکھیا: ”ڈیکھو! بنی اسرائیلی ہہوں زیادہ ودھ گے ہن اتنے طاقتور تھی گے ہن جو ساڑے قابو کنوں پاہر تھیندے ویدن۔ انہیں کوں اپنے قابو وچ رکھن دی خاطر ساکوں وڈی عقلمندی نال کجھ کرنا پوسی۔ جے اسماں کجھ نہ کیتا تاں ایہ ایویں مزید ودھ دے ویسیں اتنے تھی سلگے جو جنگ دے ویلے ایہ ساڑے دشمنیں نال مل کے بغاوت کر دیوں اتنے اس طرح ساڑے قبضے وچوں نکل ونجن۔“ مصریں ہیں خاطر بنی اسرائیل دے اتنے جابر مقرر کر کے انہیں کنوں زبردستی ہہوں زیادہ مسقت گھنٹ شروع کر دیتی، یعنی فرعون دے واسطے گوداں والے شہر پتوم اتنے رعمسیں بٹواں شروع کر دیتے اتنے اس طرح انہیں دا جیوں حرام کر دی تو نے۔ مصری جتنا زیادہ انہیں تے ظلم کریں دے گے بنی اسرائیلی اتنا زیادہ ودھ دے پھلدے گے اتنے ملک وچ کھنڈ دے گے ایہ تھیں جو مصریں

گوں انہیں کنوں ڈر لگنے پے گیا۔ مصری بنی اسرائیلیں گوں گٹ مار کے انہیں کنوں ہوں زیادہ کم کروئندے ہن۔ گارے بٹوا بٹوا کے، سلھیں تھپوا تھپوا کے اتے ہر قسم دے کاشتکاری دے کم کروا کروا کے انہیں دا جیون حرام کر ڈتو نے۔

انھائیں ڈھہاڑتیں فرعون بنی اسرائیلی دایں شفرہ اتے فوعہ گوں سڈوا کے ایہ حکم وی ڈتا: ”بنی اسرائیلی پالیں دی پیدا ش دے ویلے شناس ایس گالھ دا خاص خیال رکھا ہے، جے پتر جاوے تاں او گوں ہوں ویلے اٹھائیں مار گھتا ہے، جے دھی چاوے تاں او گوں زندہ رہن ڈوا ہے!“ پر دایں دے دل وچ خوف خدا ہا۔ ایں واسطے انہیں فرعون دے حکم دی تعمیل نہ کیتی۔ لہذا جیر ہے پتر پیدا تھیندے رہ گے انہیں گوں وی زندہ چھڑتیں رہ گیا۔ فرعون انہیں گوں والا سڈوا گھدا اتے آکھیں: ”شنس ایویں کیوں کیتے؟“ جیر ہے پتر پیدا تھے ہن، انہیں گوں کیوں زندہ رہن ڈتا ہوے؟“ انہیں جواب ڈتا: ”بادشاہ سلامت! بنی اسرائیلی عورتاں ساڈے پامچن کنوں پہلے بال جن گھنیاں ہن کیوں جو او مصری عورتیں والگوں نازک تھیں ہوندیاں، بلکہ مضبوط اتے طاقتور ہوندیاں ہن۔“ بنی اسرائیلی ایں طرح ودھدے پھلدے گے اتے یک وڈی قوم بن گے۔ دایں گوں وی رب العزت ہوں برگت بخشی۔ انہیں دے گھر آباد کیتے کیوں جو انہیں دے دل وچ خوف خدا ہا۔ ایندے بعد فرعون اپنی ساری رعایا گوں سختی نال ایہ حکم ڈتا: ”اچ کنوں اگوں تے بنی اسرائیلی قوم وچ جتحاں وی پتر پیدا تھیوے او گوں چا کے ضرور دریائے نیل وچ سٹ گھتا ہے پر دھیریں گوں زندہ رہن ڈوا ہے!“

حضرت موسیٰ دی پیدا ش اتے بچپن

ہیں دو ران لیوی قبیلے دے یک بنی اسرائیلی دے گھر جیندی شادی اپنے قبیلے دی یک عورت نال تھتی ہتی، یک پتر چایا۔ اون پال دی ماں سوہنٹا شہزادہ پتر ڈیکھ کے او گوں ترا نے مہینے تھیں مصریں کنوں لکائی رہ گئی۔ جیر ہے ویلے اون ڈھا جو پال گوں اگوں تے نھیں لکا سبگدی تاں کاتھیں دی یک ٹوکری بٹا کے اوندیں درزیں وچ لک لائیں ول اپنے اون پتر گوں ہوندے وچ رکھ کے ٹوکری دریائے نیل دے کنارے پائی وچ تھے ہوئے پوٹھیں نال آڑا کھڑا یں۔ اون پال دی بھیں دو رکنوں تکی کھڑی رہ گئی تاں جو ڈیکھ سکے، ہن تھیندا کیا

ہے؟

ہیں دوران فرعون دی دھی اتحائیں دریا نے نیل تے آ کے دھاؤن لگ پئی اتے اوندیاں پانھیاں کنارے تے ٹرچ ٹھہر ٹھہر گیاں۔ شہزادی دی زگاہ اچانک اون ٹوکری تے ونج پئی تاں یک پانھی گوں آکھیں: ”ونج اونکوں چا آ۔“ شہزادی جو اون ٹوکری دا ڈھکن چا کے ڈٹھا، تاں وچ یک پال روندا پیا ہا۔ اونکوں اون پال تے ڈاٹھا ترس آیا اتے آکھن لگی: ”ایہ کہیں بنی اسرائیلی دا پتر ہے۔“

ہوں ویلے اون پال دی بھیں نزدیک آ کے شہزادی گوں آکھیا: ”جے شتاں آکھو تاں میں ونج کے بنی اسرائیلی عورتیں وچوں کہیں کھیر پلاوٹ والی گوں ٹھہاڑے کو لھ سپڈ آواں جیرھی ٹھہاڑی خاطر ایں پال گوں کھیر پلیندی رہے؟“ شہزادی آکھیا: ”ونج! جلدی کر۔“ فوراً او چھوڑ لگی گئی اتے ماں گوں سپڈ کے گھن آئی۔ شہزادی اون عورت گوں آکھیا: ”ایں پال گوں گھن ونج اتے میڈی خاطر ایکوں کھیر پلیندی رہ۔ میں تیکوں ایندے واسطے تختواہ ڈیندی رہسائ۔“ بس او عورت پال گوں گھر گھن گئی اتے اونکوں اپنا کھیر پلیندی رہ گئی۔ ول جڈاں پال گھج وڈا تھی آیا تاں او اونکوں فرعون دی دھی دے کو لھ گھن آئی۔ شہزادی اونکوں اپنا پتر بنا گھدا اتے اونداناں ”موسیٰ“ رکھیں جیندا مطلب ہے ”کڈھیا ہویا“ کیوں جو اون انہیں گوں پائی وچوں کڈھیا ہا۔

حضرت موسیٰ دا یدین دے علاقے دو لگا ونجن

ہہوں سارا وقت گزر گیا اتے حضرت موسیٰ جوان تھی گے۔ یک ڈینہ او اپنی قوم دے لوکیں دا حال ڈیکھن واسطے اڈاہیں گے وڈے ہن، تاں کیا پیدن جو یک مصری انہیں دے یک قومی بھرا گوں ماری گئی ویندے۔ حضرت موسیٰ اڈے اڈے ڈٹھا جو گوئی پیدا تاں کینی وذا، ول انہیں اون مصری گوں مار گھتیا اتے اوندی لاش گوں ریت وچ پور چھوڑیو نے۔ ڈوجھے ڈینہ او ولا اڈاہیں گے تاں اپنے بنی اسرائیلی بھرا اویں وچوں ڈو چٹنیں گوں آپس وچ لڑدا بھڑدا ہویا ڈٹھونے۔ انہیں وچوں جیرھا ظلم پیا کریندا ہا اونکوں آکھیو نے: ”اپنے بھرا گوں پیا مریندیں؟“ اونکوں آکھیا: ”توں کٹھوں دا حاکم یا مُنصف آ گئیں؟ توں میکوں وی ہوں مصری وانگوں مار گھن چاہندیں جیکوں تیں کل مارئے؟“ تاں حضرت موسیٰ ایہ سُٹ کے خوف زدہ تھی گے

اتے دل وِچ آکھیوں: ”گالہ تاں کھنڈ گئی ہے!“ ایہا گالہ آخر فرعون تھیں وی ونج پہنچی، تاں اُون حضرت موسیٰ کوں سزا نے موت پیوں دا فرمان جاری کر دیتا، پر حضرت موسیٰ اٹھو بھرت کر کے میدن دے علاقے وِچ لے گے۔

اٹھاں او یک کھوہ دے نال بیٹھے ہن، تاں ست چھوہریں پائی بھر ڻ واسطے اُون کھوہ تے آگیاں اتے پائی بھر بھر کے کھاپے وِچ سُن لیکیاں تاں جو اپئے ابے دے اجڑ کوں پائی پلاون۔ ایہ ساریاں اُون علاقے دے مذہبی پیشووا حضرت پترو دیاں دھیریں ہن۔ ہوں ویلے کجھ آجڑی آ کے انہیں چھوہریں کوں اٹھو ہٹاؤں لگ پئے، تاں حضرت موسیٰ انہیں چھوہریں دی مدد واسطے اٹھی کھڑے ٿھے اتے انہیں دے اجڑ کوں پائی پلوا گھدو نے۔ جیر ھے ویلے او چھوہریں اپئے گھر ول لیکیاں تاں انہیں دے ابے پچھیا: ”شان اچ انی جلدی کیوں ول آیاں ہوے؟“ انہیں ڈسایا جو ”اچ یک مصری آدمی ساڈی مدد کیتی ہے۔ سا گوں آجڑیں دے هشتوں وی بچوانس اتے خود کھوہ وچوں پائی بھر بھر کے ساڈے اجڑ کوں پائی وی پلوا گھدُس۔“ تاں انہیں اپئیں دھیریں کئوں پچھیا: ”اوآدمی لکھاں ہے؟ شان اُو گوں اٹھائیں کیوں چھوڑی آیاں ہوے؟ ونجو! اُو گوں سُد آواتے روٹی کھواو۔“ ایندے بعد حضرت موسیٰ انہیں دے گھر روٹی ونج کھادھی۔

ول حضرت پترو دے آکھن تے حضرت موسیٰ اٹھائیں رہن لگ پئے۔ کجھ عرصے دے بعد حضرت پترو اپئی دھی بی بی صفوہ دی شادی حضرت موسیٰ نال کر ڈی۔ بعد وِچ بی بی صفوہ رکھیں دے گھر پتھر جایا۔ حضرت موسیٰ اوندانان رکھنندے ویلے سوچیا جو میں ایں نلک وِچ پر دیسی ہاں، ایں واسطے اُون پتردانان ”جیئر شوم“ یعنی ”پر دیسی“ رکھیوں۔ کافی عرصے دے بعد ایں تھیا جو فرعون مر گیا، پربنی اسرائیلی اچاں تھیں علمائی دے عذاب وِچ بُتلا ہن۔ اور رود کے فریاداں کریں دے ہن۔ بس انہیں دی فریاد رب العزَّت دی بارگاہ وِچ ونج پہنچی۔ تاں رب العزَّت اپئے اُون عهد دے مطابق جیر ھا اُون حضرت ابراہیم، حضرت اسحاق اتے حضرت یعقوب نال کیتا ہا بنی اسرائیل تے کرم دی زگاہ فرمائی اتے انہیں دا خیال رکھیں۔

حضرت موسیٰ تے جلوۂ خداوندی

حضرت موسیٰ اپئے سوہرے حضرت پترو دا اجڑ چریندے رہ ویندے ہن۔ یک ڈینہ حضرت موسیٰ اجڑ

کوں ہکلیندے ہوئے بیابان دے مغربی پاسے مقدس پہاڑ یعنی کوہ سینا دے کولھ ونج پہنچے۔ اُتحاں انہیں یک جھاڑی دے وچوں بھا دے شعلے دی شکل وچ جلوہ خداوندی ڈھا۔ حضرت موسیٰ جو نگاہ کیتی تاں ڈھونے جو یک جھاڑی کوں بھا لگی پئی ہے، پر او سڑدی کینی پئی۔ انہیں اپنے دل وچ آکھیا: ”حیرانی دی گالھ ہے! میں ذرا نزدیک ونج کے ڈیکھاں تاں سہی جو جھاڑی سڑدی کیوں سنتیں پئی؟“

جہاں اللہ سنتیں ایہ ڈھا جو حضرت موسیٰ نزدیک تھے اندے ہن، تاں جھاڑی وچوں رب العزت دی اواز آئی ”موسیٰ! موسیٰ!“ انہیں جواب ڈتا ”بھی سنتیں۔“ اللہ سنتیں فرمایا: ”زیادہ نزدیک نہ آاتے جستی وی لہار کھ، کیوں جو جھٹھاں ٹوں کھڑیں ایہ جاہ پاک ہے۔“ ولا فرمائیں: ”میں رب ہاں۔ میں تیڈے پتو ڈاڈے ابراہیم، اسحاق اتے یعقوب کوں وی ڈھالی ڈٹی ہتی۔“ ایہ سُٹ کے حضرت موسیٰ اپنا مونہہ لکا گھدا، کیوں جو بارگاہِ الہی دے پاسے پیکھن کٹوں انہیں کوں ڈر لگن پئے گیا۔

ول اللہ سنتیں انہیں کوں فرمایا: ”میڈے پیارے لوکِ مصر دے نلک وچ جیرھیاں مصیبتاں برداشت کریںدے پئے ہن انہیں تے میڈی نگاہ رہ ویندی ہے۔ اتے میں انہیں دی او فریاد وی سُٹ گھدی ہے جیرھی انہیں جا بیریں دے جبر کٹوں تنگ آ کے کیتی ہے۔ میکوں انہیں دے ڈکھ دا احساس ہے۔ میں خاطر میں انہیں کوں مصریں دے ہشتوں چھڑاون واسطے آگیاں تاں جو ایں نلک وچوں کڈھ کے انہیں کوں یک چنگے اتے وڈے نلک وچ پہنچاوں جتھاں سکھ اتے خوشحالی ہے، یعنی کنعتیں، حشیں، اموریں، فرزیں، جوئیں اتے یبو سنتیں دے نلک وچ۔ کیوں جو بنی اسرائیل دی فریاد میں سُٹ گھدی ہے اتے جیرھا ظلم مصری انہیں تے کریںدے پئے ہن، او وی ڈیکھ گھدا ہم۔ میں خاطر ہن میں تیکوں فرعون دے کولھ بھیںداں جو توں میڈے لوکیں کوں مصر وچوں کڈھ آؤں۔“

حضرت موسیٰ بارگاہِ الہی وچ عرض کیتی: ”میں ہاں کون، جو فرعون دے کولھ ونجاں اتے بنی اسرائیل کوں مصر وچوں کڈھ آواں؟“ رب العزت فرمایا: ”توں ترسلا رکھ، میں تیڈے نال رہ ویساں۔ جہاں ٹوں انہیں لوکیں کوں مصر وچوں کڈھ آؤں تاں شماں سارے ہیں پہاڑتے میڈی عبادت کریسو۔ لیہو ایں گالھ داشہوت ہو سی جو میں ای تیکوں بھیجا ہا۔“

حضرت موسیٰ عرض کیتی: ”جہاں میں بنی اسرائیل دے کوہ ونجاں اتے انہیں گوں آکھاں جو میکوں ہوں خدا ٹھاڈے کوہ بھیجے جیں ٹھاڈے پتوڈا ڈے گوں ڈکھالی ڈلی ہستی اتے ہے او میں کئوں پچھن چا جو‘ او گون ہے؟‘ تاں ول میں انہیں گوں کیا جواب ڈیساں؟“ رب العزت فرمایا: ”میں اللہ، صادق القول ٹھاڈے نال رہ گیاں اتے ہمیشہ ٹھاڈے نال رہ ویساں ٹوں بنی اسرائیل گوں ایہ آکھیں جو میکوں اللہ صادق القول ٹھاڈے کوہ بھیجتے۔“ حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں والا فرمایا: ”ٹوں بنی اسرائیل گوں ایہ وی آکھیں جو‘ میکوں اللہ، ہوں خدا بھیجتے جیں ساڈے پتوڈا حضرت ابراہیم، حضرت اسحاق اتے حضرت یعقوب گوں ڈکھالی ڈلی ہستی۔ اوں فرمائے: ”اڑل کنوں ابد سنتیں میدا لیہو ناں ہے۔ ہر پیر ھی وِچ میدا ذکر ہیں نال نال تھیندا رہ ویسی۔“، ہنٹ ٹوں وُج! بنی اسرائیل دے بُرگیں گوں یک جاہتے لکھا کراتے انہیں گوں آکھ جو‘ میکوں اللہ، ہوں خدا جیں ساڈے پتوڈا حضرت ابراہیم، حضرت اسحاق اتے حضرت یعقوب گوں ڈکھالی ڈلی ہستی، اوں فرمائے: ”جیر ھا کجھ مصر وِچ ٹھاڈے نال تھیندا پئے میں اوں کنوں بے خبر کینی۔ تاہوں تاں میں ٹھاڈا خیال رکھیے۔ میں فیصلہ کر گھدے جو ٹھاگوں مصریں دے ایں عذاب کنوں کڈھ کے کنعتیں، حشیں، امویریں، فرزیں، حنینیں اتے یبو سنتیں دے ملک وِچ گھن ویساں، جتھاں سکھ چین اتے خوشحالی ہے۔“ بنی اسرائیلی بُرگ تیڈی گالھ من گھنسن۔ ول ٹوں انہیں گوں اپٹے نال فرعون دے کوہ گھن ونجیں، اتے او گوں آکھا ہے جو‘ اللہ ساڈے خدا ساگوں ڈکھالی ڈے کے فرمائے جو“ ترا نے ڈیہہ دے پندھ تے بیابان وِچ وُج کے میدی بارگاہ وِچ قربانیاں پیش کرو۔“ لہذا ہنٹ ٹوں ساگوں ونجٹ ڈے۔ پر میں ایہ وی چائدان جو فرعون ٹھاگوں او سنتیں ونجٹ کینا ڈیسی جے سنتیں او گوں مجبور نہ کر پتا ونجے۔ ایں واسطے میں اپٹی قدرت نال مصریں تے آقاتاں نازل کر یندارہ ویساں۔ ول ایندے بعد فرعون ٹھاگوں ونجٹ ڈیسی۔ میں ٹھاگوں مصریں دی نگاہ وِچ اتنی عزت بخیسیاں جو جہاں ٹشاں اٹھو روانہ تھیسو تاں مصری ٹھاگوں خالی ہتھ نہ ٹریسیں۔ ٹھاڈی ہر عورت اپٹی ہمسالی کنوں اتے گھر وِچ ملکی ہوئی مہمان عورت کنوں سونے چاندی دے زیوراتے کپڑے منگ گھنسی۔ ایہ ٹشاں اپٹے دھیریں پتیریں گوں پوا ہے۔ ایں طرح ٹشاں مصریں دی دولت اپٹے نال گھن ویسو۔“

حضرت موسیؑ کوں اللہ سنتیں دا مجزین دی طاقت عطا فرماؤں

اللہ سنتیں دی بارگاہ وچ حضرت موسیؑ والا عرض کیتی: ”جے او میڈے اُتے اعتبار نہ کریں! میڈی گالہ منڈی دی بجائے اُٹھا ایں آکھن جو اللہ سنتیں تیکوں ڈھالی ای کینتی ڈتی، تاں ول یس کیا کراں؟“ تاں اللہ سنتیں فرمایا: ”تیڈے ہتھ وچ کیا ہے؟“ حضرت موسیؑ جواب ڈئتا: ”غصا ہے۔“ اللہ سنتیں فرمایا: ”ایکوں زین تے اچھل سٹ۔“ حضرت موسیؑ غصے کوں زین تے جو سٹیا، اوہوں دیلے نانگ بٹیا گیا۔ تاں اوپا مار کے اُون کنوں دُور ول کھڑے۔ تاں اللہ سنتیں فرمایا: ”موسیؑ! ایکوں پچھ کنوں پیکڑ کے چا گھن۔“ حضرت موسیؑ جو اُوکوں پچھ کنوں پیکڑ کے چاتا تاں او انہیں دے ہتھ وچ ولا غاصبا ٹیگیا۔ ول اللہ سنتیں فرمایا: ”ایہ ایں واسطے ہے تاں جوبنی اسرائیلی یقین کریں جو یہن اللہ صادقاً القول تیکوں ڈھالی ڈتی ہے جیس انہیں دے پُوڈاڈے ابراہیم، اسحاق اتے یعقوب کوں ڈھالی ڈتی ہتی۔“

اللہ سنتیں والا فرمایا: ”موسیؑ! ہتھ کوں اپنے چولے دے اندر سینے تے رکھ کے پاہر کڈھ۔“ انہیں ہتھ کوں چولے دے اندر سینے تے رکھیا، ول پاہر کڈھیوں نے تاں ڈٹھونے جو انہیں دا ہتھ بالکل چٹا کھیر تھی گے۔ اللہ سنتیں فرمایا: ”ہٹن والا ہتھ کوں چولے دے اندر سینے تے رکھ۔“ انہیں والا ہتھ کوں چولے دے اندر سینے تے رکھیا اتے جیر ہے ویلے اُوکوں پاہر کڈھیوں نے تاں ڈٹھونے جو اوپہلے والگوں بالکل ٹھیک ٹھاک ہے۔ اللہ سنتیں فرمایا: ”جے او تیڈے اُتے اعتبار نہ کریں یا پہلا مجزہ ڈیکھ کے نہ نہیں، تاں ایہ ڈو جھا مجزہ ڈیکھ کے شاید من گھنسن۔ جے او تیڈی گالہ دا اعتبار نہ کریں اتے انہیں پیاتیں مجزین کوں ڈیکھ کے وی نہ نہیں، تاں ول ٹوں دریائے نیل دا تھوڑا جہاں پائی چا کے زین تے چھٹکا ڈیویں۔ او پائی جیرھائیں دریا وچوں گھدا ہو سی زین تے ڈھنڈنیں ای ٹون وانگوں بٹن ویسی۔“

حضرت موسیؑ عرض کیتی: ”اللہ سائیاں! میکوں نہ بھج۔ یہ کنوں نہ تھی سلپسی، یہ تاں گفتار دا ماہر کے نمٹھیں، نہ پہلے ہامی اتے نہ ہٹ، جیر ہے ویلے دا ٹوں اپنے بندے نال گالھیں پیا کریندیں۔“ تاں اللہ سنتیں فرمایا: ”زبان کیس بٹائی ہے؟ کیا اویں نمٹھیں؟ انسان کوں ایویں کوں پیدا کریندے جو او بول سکے یا نہ بول سکے؟ ڈیکھ سکے یا نہ ڈیکھ سکے؟ سُٹن سکے یا نہ سُٹن سکے؟ بس ہٹ ٹوں ونج اتے تیڈی زبان دا ذمہ یہن گھنداں۔

جیرھا کجھ تیکوں آکھنا ہوسی، یہ تیکوں ڈسیندا رہ ویساں۔“ ول وی حضرت موسیٰ آکھن لگ پئے: ”اللہ سائیاں! میڈی اِتحا لیہا ہے جو ایں کم واسطے کہیں پے کوں بھیجیں ہا۔“

تاں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ تے ناراض تھی گیا اتے فرمایں: ”اچھا! ہارون لیوی تیدا بھرا سنیں؟ تاں ہارون دے بارے وچ تیدا کیا خیال ہے؟ اوپا لکھ کر ٹھنڈے وچ مہارت وی رکھنندے۔ اتے او تیکوں ملٹ واسطے آؤں والا وی ہے۔ او تیکوں ڈیکھ کے ڈاڑھا خوش تھیسی۔ ٹوں اوکوں ایہ ساریاں گالھیں ڈساویں۔ پولٹ وچ یہیں ٹشان ڈبائیں دی مَد کریساں۔ اتے جیرھا کجھ ٹشان کرنا ہوسی ٹھاگوں ڈسیندا رہ ویساں۔ ٹوں بادشاہ والگوں ہارون گوں ڈسیندا رہ ونجیں جو اون کیا آکھنے اتے او تیدے وزیر والگوں تیدا پیغام لوکیں سنتیں پہنچندا رہ ویسی۔ اتے ٹوں ایہ غصا اپنے ہتھ وچ سنبھالی ونج، کیوں جو پہنندے نال تیں ایہے مُجزے ڈکھاؤڑن۔“

حضرت موسیٰ دا مَدین دے علاقے کوں مصر دو ونجیں

ول حضرت موسیٰ اپنے سوہرے حضرت پترو دے کولہ آگے اتے آکھوں: ”مہربانی کر کے میکوں اجازت ڈیو جو یہیں مصر وچ اپنی برادری دی خبر ونج گھٹانا جو انہیں دا کیا حال ہے۔“ حضرت پترو آکھیا: ”کیوں نہ؟ خوشی نال ونج!“ اچاں حضرت موسیٰ مَدین وچ وڈے ہن تاں اللہ سنتیں انہیں گوں ولا فرمایا: ”بے دھڑک مصر دو لگا ونج کیوں جو جیرھے تیکوں مارٹ چاہندے ہن او سارے آپ مر گے ہن۔“ تاں حضرت موسیٰ اپنے پال پچے گلڈھا تے بلھائے اتے او غصا ہتھ وچ پا کے جیندے بارے رب العزت انہیں گوں فرمایا جو ”نال چاتی ونجیں“ مصر دو روانہ تھی پئے۔

اللہ سنتیں ولا حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”جڈاں ٹوں یہیں مصر وچ واپس پہنچ ونجیں تاں فرعون دے کولہ ونج کے او سارے مُجزے کر ڈکھاویں جنہیں دی یہیں تیکوں ٹوٹ بخشی ہے۔ پرمیں فرعون گوں اوندے ضدتے اڑیا رہن ڈیساں اتے او میڈے خاص لوکیں گوں ونجیں نہ ڈیسی۔“ ول ٹوں فرعون گوں آکھیں: ”اللہ فریندے: ”قوم بنی اسرائیل میکوں پلیٹھی دے پترو والگوں پیاری ہے۔ ایں واسطے یہیں تیکوں آہدا پیاس جو انہیں گوں ونجیں ڈے تاں جو او میڈی عبادت ونج کرن۔ جے تیں انہیں گوں نہ ونجیں ڈتا تاں ول یاد رکھیں، یہیں تیدے پلیٹھی دے پترو کوں مار گھٹیساں۔“

ول ایں تھیا جو مصر دو ویندیں ہوئیں رستے وچ انہیں یک جاہتے رات گواری۔ اتحانیں حضرت موسیٰ اللہ سنتیں دی ابھی پکڑ وچ آگے جو او موت دے مونہہ وچ ونچ والے ہن۔ تاں انہیں دی ذال بی بی صفوہ جلدی نال یک تکھا پتھر چا کے اپٹے پتر دی طہور چا کیتی اتے کپی ہوئی چھڑی حضرت موسیٰ دے پیریں تے لایں اتے آکھیں: ”ایں خون دے صدقے ہٹ تیڈی جان بچ پوسی۔“ بس جیر ہے ویلے اون طہور والی سُنت ادا کر کے ایویں آکھیا تاں اللہ سنتیں ہوں ویلے حضرت موسیٰ گوں شفایا ب کر ڈتا۔

اڑو اللہ سنتیں، حضرت ہارون گوں فرمایا: ”بیابان وچ موسیٰ گوں ونچ مل!“ بس او حضرت موسیٰ گوں مقدّس پہاڑ کوہ سینا تے آملئے اتے گھٹ کے گلکڑی پاتو نے۔ تاں حضرت موسیٰ حضرت ہارون گوں سب کجھ ڈسایا جو اللہ سنتیں میکوں کیرھیاں گا لھیں فرمایاں ہن اتے کیرھے کیرھے مُجزے ڈکھاؤن دا حکم ڈیس۔ ایندے بعد حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون مصر وچ گے اتے بنی اسرائیل دے سارے بزرگیں گوں یک جاہتے کٹھا کیتو نے۔ حضرت ہارون او ساریاں گا لھیں بنی اسرائیلی بزرگیں گوں ڈسایاں جیرھیاں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایاں ہن اتے حضرت موسیٰ انہیں دے سامنے مُجزے وی کر ڈکھائے۔ تاں انہیں گوں بقین آگیا اتے جیرھے ویلے ایہ سُٹیو نے جو اللہ سنتیں، بنی اسرائیل دا خیال رکھے اتے انہیں دے ڈکھتے نگاہ کیتو نے۔

حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون دا فرعون دے دربار وچ ونچ

لوکیں نال گا لھیں کر ڈے بعد حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون فرعون دے دربار وچ لگھے گے، اتے او گوں آکھیو نے: ”اللہ سنتیں صادقاً لقول، اسماں بنی اسرائیل نیں دا خدا فریندے جو میڈے خاص لوکیں گوں ونچ ڈے تاں جو او بیابان وچ میڈے نال تے قربانیاں ونچ کرن اتے عید ونچ مناون“، پر فرعون آکھیا: ”گوں ہے او اللہ، جو میں اوندی گا لھ من کے ٹھاکوں ونچ ڈیواں؟ نہ میں ٹھاپے اللہ گوں چائداں، اتے نہ میں ٹھاکوں ونچ ڈینداں۔“ تاں انہیں آکھیا: ”او خدا جیکوں اسماں بنی اسرائیلی منیندے ہیں، ہوں ساگوں ڈکھالی ڈے کے فرمائے جو تراۓ ڈیہہ دے پنده تے بیابان وچ میڈی بارگاہ وچ قربانیاں جل پیش کرو۔“ ہیں واسطے ہٹ شناس ساگوں ونچ ڈیوو۔ جے اسماں اوندے فرمان گوں پورا نہ کیتا تاں تھی سلگے جو او

سأکوں و باناں یا جنگ وچ مار سئے۔ ” پر فرعون انہیں گوں آکھیا: ”مُوسَىٰ اتے ہاروں! کیوں ٹشاں لوکیں گوں کم کر ڻ کلؤں روکی رہ ویندو؟ و چو! اپنا کم کرو! ٹشاں لوک اتحاں مصريں دے مقابلے وچ ہوں تيزی نال ودھدے ویندے وے اتے ٹشاں ڈوہیں ہن ایه چاہندے وے جو سارے کم کر ڻ چھوڑ ڦیوں۔“

ہوں ڦیپھہ مصری جاپریں اتے بنی اسرائیلی کارداریں گوں فرعون ایه حکم ڈے ڦتا: ”اج کلؤں بعد ٹشاں انہیں لوکیں گوں سلھیں تھپن واسطے بھوں نہ ڈوا ہے جیویں ہن ٹئیں ڈیندے رہ گے ہوے، بلکہ بھوں وی او آپ ونج کٹھا کر ڻ۔ پر سلھیں تھپن دا کوٹا او ہو رہ ویسی۔ او گوں بالکل ٹئیں گھٹاؤ ٿا۔ ایه کچور ہن تا ہوں تاں رڑدے رہ ویندین جو سأکوں ونج ڈیو و تاں جو اسماں اپنے خدادی بارگاہ وچ ڦربانیاں ونج پیش کروں۔ انہیں گوں ڈھیر سارا کم ڈیو و تاں جونہ او فارغ تھیوں، نہ ابھیں فضول ڳالھیں تے دھیان ڈیوں۔“

ایندے بعد انہیں جاپریں اتے کارداریں پاہر نکل کے بنی اسرائیلیں گوں آکھیا: ”فرعون دا حکم ہے جو اج کلؤں بعد اسماں ہماکوں بھوں گینا ڈیسوں۔ جھوں بھوں لبھیے، ٹشاں آپ ونج گولو۔ پر سلھیں تھپن دا کوٹا گھٹ بالکل نہ تھیسی۔“ ہیں وجہ کلؤں بنی اسرائیلی مصدقے سارے ملک وچ کھنڈ پنڈ کے ناڑ کٹھا کر ڻ لگ پئے تاں جو بھوں دی جاہ تے استعمال کر ڻ۔ جاپریں انہیں تے زور ڈتا جو ”کم او ہو جتنا پورا کرو جتنا بھوں مل ڻ تے کریندے ہاوے۔“ مصری جاپر بنی اسرائیلی کارداریں گوں گھنیدے مریندے ہن اتے آہدے ہن: ”ٹشاں اتنیاں سلھاں کیوں نو ہے بٹویندے جتنیاں پہلے بٹویندے ہاوے۔ جے پہلے بٹ سگدیاں ہن تاں ہن اتنیاں کیوں ٹئیں بٹ سگدیاں؟“

تاں بنی اسرائیلی کارداریں فرعون دے اگو پیش تھی کے دھاں ڈی: ”بادشاہ سلامت! ٻیکھو و تاں سہی اپنے پانختیں دی حالت! ہماڈے پانختیں گوں بھوں وی ٹئیں ڦتا ویندے اتے ایه وی آکھیا ویندے جو سلھیں دا کوٹا پورا ڈیو، اتے ہن تاں ہماڈے پانختیں گوں ماریا گلیا وی ویندے اپنے۔ کیا ایه انصاف ہے؟“

تاں فرعون آکھیا: ”پکھرام ہوے ٹشاں، پکھرام! تا ہوں تاں آہدے ہوے جو سأکوں ونج ڈیو، اسماں بارگاہ الہی وچ ڦربانیاں پیش ونج کریاں ہن۔“ بس ہن ٹشاں ونجو، کم کرو۔ بھوں ہماکوں گینا ڈتا ویسی، پر سلھیں دا کوٹا پورا ڈیو ٹا پوسی۔“ جڙاں فرعون وی بنی اسرائیلی کارداریں گوں ایهو کجھ آکھیا: ”سلھیں دا کوٹا

ٹھاکوں پورا ڈیونا پوسی ”تاں انہیں کوں پک تھی گیا جو ہن مصیبت وچ پھس گے ہیں۔
ول بنی اسرائیلی کاردار فرعون کنوں تھی کے ولتے تاں رستے تے حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون انہیں
دا انتظار کھڑے کریںدے ہن۔ کارداریں انہیں کوں آکھیا: ”ٹھاڈے کنوں خدا پچھسی! ٹشاں ای ہوے
جنہیں ساکوں فرعون اتے اوندے درپاریں دی نگاہ وچ ذلیل آن کیتے۔ ٹشاں ای انہیں کوں ایہ موقع ڈلتے
جو او ساکوں برباد کر ڈیوں۔“

چھٹکارے واسطے اللہ سنتیں دا وعدہ کرئیں

ایہ سُن کے حضرت موسیٰ اللہ سنتیں دی بارگاہ وچ فریاد ونج کیتی: ”اللہ سائیاں! یئں میکوں ہیں واسطے
اتھاں بھیجا ہا؟ ڈیکھ تاں سبی اپنے لوکیں دی حالت؟ جڈاں دا یہ تیڈا پیغام پہنچاؤں واسطے فرعون دے
کو لھ گیاں تڈاہوں دا اوں انہیں لوکیں کوں زیادہ ستاوٹ شروع کر ڈلتے۔ یئں وی اپنے لوکیں کوں بچاؤں
واسطے اچاں تیں کجھ نہیں کیتا۔“

اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”ہن ٹوں ڈیکھ تاں سبی جو میں فرعون نال کریںدا کیا ہاں؟ میں اپنی
عظمیم قدرت نال اوندا او حشر کریساں جو او میڈے خاص لوکیں کوں اپنے نلک کنوں کڈھنے تے مجبوہ تھی
ویسی۔“ رَبُّ الْعِزَّةِ حضرت موسیٰ نال گالھیں کریںدیں ہوئیں فرمایا: ”میں اللہ ہاں۔ جڈاں یہ ابراہیم،
اسحاق اتے یعقوب کوں ڈکھالی ڈلی ہئی تاں یہی ذات کوں انہیں تے پروار گاردے طورتے ظاہر کیتا ہا،
پر انہیں کوں میڈے صادقاً لقول ہوؤں دا تجربہ کینا تھیا ہا۔ میں انہیں نال عہد کیتا ہا جو کنعان دا نلک جیندے
وچ او پردیسنتیں والگوں رہندے ہن، انھائیں کوں ڈیساں۔ ہن میں بنی اسرائیل دی فریاد سُن گھدی ہے
جنہیں نال مصری، غلامیں والا سلوک پتے کریںدین، اتے یہی عہد کوں یاد رکھیے۔ ایں واسطے ٹوں بنی
اسرائیلیں کوں ونج آکھ جو میں اللہ ہاں۔ میں ٹھاکوں مصریں دے بار تلوک ڈھیساں اتے انہیں دی غلامی
کئوں آزاد کریساں۔ میں اپنی عظیم قدرت نال انہیں تے آفتاں نازل کر کے ٹھاکوں چھٹکارا ڈیساں۔ میں
ٹھاکوں اپنے لوک بنا گھنساں اتے ہمیشہ ٹھاڈے نال رہ ویساں۔ جڈاں میں ٹھاکوں مصریں دی غلامی کئوں
چھڑوا گھنساں تاں ٹشاں چاٹ ویسو جو میں اللہ صادقاً لقول ای ٹھاڈا ارب ہاں۔ میں ٹھاکوں اوں نلک وچ پہنچا

ڈیساں جیندے بارے وچ میں قسم چاکے وعدہ کیتا ہا جو او ابراہیم، اسحاق، اتے یعقوب گوں ڈیساں۔ اُو ہو نلک ہن ٹیں ٹھاگوں وراشت وچ ڈیساں۔ میں اللہ صادقاً القول ہاں۔ ”ول حضرت موسیٰ ایہ ساریاں گالھیں بنی اسرائیل تین گوں آن ڈسایاں، پر انہیں دل دی نا امیدی اتے غلامی دی سختی دی وجہ کنوں حضرت موسیٰ دین گالھیں تے دھیان نہ ڈلتا۔

لیندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”فرعون دے کوھ ونج کے اُو گوں اگھا: اسماں بنی اسرائیل تین گوں اپنے نلک کنوں پاہر ونجھن ڈے۔“ تاں حضرت موسیٰ عرض کیتی: ”اللہ سائیاں! جیرھے ویلے میدپے اپنے لوکیں ای میدپی گالھ تنسیں سٹی تاں فرعون کڈاں سُشی؟ خاص طور تے جیرھے ویلے میں ہیں آڑدی ہوئی زبان نال گالھیں کریساں۔“ پر اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ گوں حکم ڈلتا: ”تھماں مصر دے بادشاہ فرعون گوں ونج ڈساو جو بنی اسرائیل گوں مصر دے نلک کنوں پاہر کڈھن واسطے میں اللہ ای ٹھاگوں مُقر رکیتے۔“

حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ دا شجرہ

بنی اسرائیلی خاندانیں دے وڈے ایہ ہن: اسرائیل یعنی حضرت یعقوب دے پہلے پتر روَبَن دے چار پتر ہن: حنُوك، فُلو، حصرون، اتے کرم۔ بنی روَبَن دے گھرائیں ہنائیں ناویں نال مشہور ہن۔ شمعون دے پچھی پتر ہن: بنی عیل، یاہین، احمد، یقین، سخرا تے شاؤل۔ شاؤل کنعانی عورت کنوں چایا ہا۔ بنی شمعون دے گھرائیں ہنائیں ناویں نال مشہور ہن۔

لیوی جیں یک سو سنتیہہ سال دی عمر وچ وفات پاتی ہستی اوندے ترانے پتر ہن: جیرشوم، قہات اتے مراری۔ بنیلیوی دے گھرائیں ہنائیں ناویں نال مشہور ہن۔ لیوی دے پہلے پتر جیرشوم دے ڈو پتر ہن: لب، اتے شمعن۔ ایہ اپنے گھرائیں دے وڈے ہن۔

لیوی دا ڈو جھا پتر قہات جیں یک سو سنتیہہ سال دی عمر وچ وفات پاتی ہستی، اوندے چار پتر ہن: حضرت عمران، اظہمار، جبرون اتے عزیل۔

لیوی دے تریجھے پتر مراری دے ڈو پتر ہن: محلی اتے موشی۔ ایہ ہن بنیلیوی دے گھرائیں دے وڈے۔

انہائیں کنوں لیوی دے گھر ائیں دی نسل اگوں تے ودھی پھلی۔

لیوی دے ڈو جھے پتر قہات دے پتر حضرت عمران اپنی پھٹپھٹی یوکا بده نال شادی کیتی۔ اون کنوں ڈو پتر حضرت ہارون اتے حضرت موسیٰ چائے۔ حضرت عمران یک سو سنتہ پہہ سال دی عمر وچ وفات پاتی۔

قہات دے پتر اظہار دے تراۓ پتر ہن: قارون، نفح، اتے زکری۔

قہات دے پتر عزیل دے وی تراۓ پتر ہن: یسائیل، الصفن اتے سترو۔

حضرت عمران دے پتر حضرت ہارون، الشیع نال شادی کیتی، جیرھی عینداب دی دھی اتے نحسون دی بھیٹھی۔ ایں کنوں چار پتر چائے: نَدَاب، ابیہو، الیعزر اتے اتابار۔

اظہار دے پتر قارون دے تراۓ پتر ہن: آسیر، القناہ اتے ابوآصف۔ ہنائیں دے ناویں نال قارون دا گھر اٹا ودھیا پھلیا۔

حضرت ہارون بن حضرت عمران دے پتر الیعزر، فو طینل دی یک دھی نال شادی کیتی۔ اون کنوں فینحاص پیدا تھیا۔ ایہ سارے ہن لیوی دے قبیلے دے گھر ائیں دے وڈتیں وچوں۔

ایہ اونہے حضرت ہارون اتے حضرت موسیٰ ہن جنہیں کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”بنی اسرائیل دے سارے جتھیں کوں مصروفے نلک وچوں کڈھ جلو۔“ ول یہی حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون فرعون کوں آکھیا جو ”بنی اسرائیل کوں ونجھ ڈے!“

اللہ سنتیں جیرھے ویلے مصروفے نلک وچ حضرت موسیٰ نال گالھیں کیتیاں ہن، تاں فرمایا ہم: ”میں اللہ ہاں۔ جیرھا کجھ میں آکھاں، او سب کجھ ٹوں فرعون کوں ونجھ ڈسا۔“ اتے حضرت موسیٰ اللہ سنتیں دی بارگاہ وچ عرض کیتی ہئی: ”میڈی تاں زبان آڑدی ہے۔ فرعون کتھاں میڈی گالھ سُشی؟“

اللہ سنتیں دا حضرت موسیٰ دی حوصلہ افزائی کرن

ول اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”ڈیکھ! میں تیکوں فرعون دے کولھ بھیجنداں پیاں اتے گالھ تیڈے واروں تیڈا بھرا ہارون اوندے نال کریسی۔ جیرھا وی حکم میں تیکوں ڈیواں ٹوں ہارون کوں ڈساویں اتے ہارون فرعون کوں آکھسی جو نبی اسرائیل کوں اپنے نلک کنوں ونجھ ڈے! پرمیں فرعون کوں اوندے

ضد تے اڑیا رہئ ڈیساں۔ میں مصر وچ ہوں سارے مجھے کریساں، ول وی فرعون ٹھاڈی گالہ نہ منیسی۔ ایں واسطے میں مصریں کوں وڈیاں وڈیاں سزا تین ڈیساں۔ ایں طرح اپنے لوکیں دے جتھنیں کوں مصر دے ملک کنوں پاہر کڈھ آؤساں۔ جیرھے ویلے میں مصریں کوں وڈیاں وڈیاں سزا تین ڈے کے بنیا سرا تیل کوں انہیں وچوں کڈھ آؤساں، ول مصریں کوں پتا لپسی جو اللہ میں ہاں۔“ ول حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ اُوویں کیتا جیوں اللہ ستین انہیں کوں حکم ڈتا ہا۔ جیرھے ویلے انہیں فرعون نال گالہ مہاڑ شروع کیتی اُوں ویلے حضرت موسیٰ دی عمر اسی سال اتے حضرت ہارونؑ دی تریا سی سال ہتی۔

غصا دا نانگ بٹ ونجھن

الله ستین، حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ کوں فرمایا: ”بے فرعون ٹھاکوں آکھے جو اپنے ثبوت واسطے کوئی مجھرہ ڈکھا لو، تاں موسیٰ! ٹوں ہارونؑ کوں آکھیں جو او اپنا غصا فرعون دے اگو اچھل سئے، ول او غصا یک نانگ بٹ ویسی۔“

ایندے بعد حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ فرعون دے کولہ گے اتے اُوویں کیتوں جیوں اللہ ستین انہیں کوں حکم ڈتا ہا۔ حضرت ہارونؑ جیرھے ویلے اپنا غصا فرعون اتے اوندینیں درپاریں دے اگو اچھل سیٹا تاں او ہوں ویلے یک نانگ بٹ گیا۔ ول فرعون وی اپنے دانا لوکیں اتے جادو گریں کوں سپوا گھدا۔ انہیں وی اپنے جادو نال اُوویں کر ڈکھایا یعنی انہیں ساریں وی اپنے غصے اتحائیں تلے اچھل سئے تاں او وی نانگ بٹ گے۔ ول ایں تھیا جو حضرت ہارونؑ دے غصا والا نانگ انہیں سارے نانگیں کوں نیکل گیا۔ پر فرعون اپنے ضدتے اُوویں اڑیا رہ گیا۔ بس اُوں حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ دی گالہ نہ سئی جیوں اللہ ستین پہلے فرمایا۔

ڈاہ آفتاں

پہلی آفت: پائی دا خون و انگلوں بٹ ونجھن

الله سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”فرعون اپنے ضد تے اڑیا ہویا ہے۔ اوں الحال لوکیں کوں و نجٹن گینا ڈیسی۔ فرعون سویرے دریائے نیل تے ویسی۔ ٹوں اوں کوں ملن واسطے دریا دے کنارے تے ونج کھڑیں، اتے او غصاوی نال چاتی و نجیں جیرھا نانگ بٹ گیا ہا۔ اوں کوں آکھیں: ’الله، جیکوں استاں بنیاسرا نیلی خدا منیندے ہیں، میکوں تیدے کو لہ بھچے۔ اوں آکھئے جو ”میڈے خاص لوکیں کوں و نجٹن ڈے تاں جو اویابان وِچ ونج کے میڈی عبادت کر۔ پر تیں اچاں سنتیں میڈا آکھٹن سنتیں نیا۔ ہٹن تیکوں پتا لگسی جو اللہ میں ہاں۔“ ول ٹوں اوں کوں آکھیں: ڈیکھ، ایہ غصا جیرھا میڈے ہتھ وچ ہے، لیہو اللہ دی طرفوں جیرھے ویلے میں دریائے نیل دے پائی تے مریساں تاں سارا پائی خون و انگلوں بٹ ویسی۔ دریا وِچ جتنی وی مچھیاں ہن او ساریاں مر ویسیں اتے دریا دے سارے پائی وِچ اتنی بدبو مج ویسی جو مصریں کوں پائی پیوں کٹوں کراہت آوسی۔“

ول الله سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”ہارون کوں اگھ جو او اپنے غصا کوں دریائے نیل تے ودھا کے اوندے پائی تے مارے۔ تاں مصر وِچ ہرجاہا دا پائی خون و انگلوں رتالال تھی ویسی یعنی مصدر دے سارے دریاویں، نہریں، تلابیں اتے خوپیں دا پائی۔ ایہ سنتیں جو مٹ اتے مٹکتیں دا پائی وی ایوں تھی ویسی۔“ حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون اوویں کیتا جیوں اللہ سنتیں انہیں کوں حکم ڈتا ہا۔ حضرت ہارون غصا گھن کے فرعون اتے اوندے درپاریں دے سامنے دریائے نیل دے پائی تے ماریا تاں دریا دا سارا پائی خون و انگلوں رتالال تھی گیا۔ دریا وِچ جتنی وی مچھیاں ہن او ساریاں مر گیاں اتے دریا وِچ بدبو مج گئی تاں مصر دے لوک اوندے پائی نہ پی سکتے۔ مصدر دے سارے ملک وِچ پائی دی جاہتے خون ای خون ڈسدا ہا۔ ول مصر دے جادوگریں وی اپنے جادو نال ایوں کر ڈکھایا۔ بس فرعون اپنے ضد تے اڑیا رہ گیا۔ اوں حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون دی گاہ نہ مئی جیوں اللہ سنتیں پہلے انہیں کوں فرمادیتا ہا۔ ایندے بعد فرعون کند والا کے ٹر پیا اتے اپنے محل وِچ لگا گیا۔ انہیں گاہیں دا اوندے دل تے گوئی اثر نہ تھیا۔ سارے مصریں دریا دے آسے پاسے پیوں دے پائی واسطے کھڈے کھٹتے، کیوں جو دریا دا پائی اوپی نہ سپدے ہن۔ الله سنتیں دی طرفوں دریائے نیل دے پائی کوں خون و انگلوں بٹنے ہوئیں ست ڈیہہ گزر گے۔

ڈو جھی آفت: پیپر

حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں والا فرمایا: ”فرعون دے کوله ونج اتے اوکوں اگھ: اللہ فریندے: ”میدے خاص لوکیں کوں ونجھن ڈے تاں جو او میدی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش آکریں۔ جے تیں انہیں کوں ن ونجھن ڈتا تاں میں تیڈے سارے نلک تے پیپریں دی آفت بھج ڏیساں۔ دریا وچ اتنے پیپر پیدا تھی ویسیں جو او اُتھو پاہر نکل کے تیڈے محل وچ، تیڈے سمعھن والے کمرے وچ، تیڈے پلنگ تے اتے تیڈے درپاریں اتے تیڈی رعایادے گھریں وچ کھنڈ پند ویسیں۔ ایہ سنتیں جو تنویریں اتے آنا ملٹن والے تحالیں وچ وی پیہہ ویسیں۔ ایہ پیپر تیڈے اتے، تیڈے درپاریں دے اتے اتے تیڈی رعایادے اتے چڑھ کے ٹپے وَدے مریسیں۔““

ول اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”ہارون کوں اگھ جو اپنا ہتھ عصا دے نال دریائے نیل تے ودھاوے تاں جو دریاویں، نہریں اتے دُستیں وچھوں پیپر نکل کے مصدے سارے نلک وچ کھنڈ ونجھن۔“ بس حضرت ہارون جو ہتھ ودھایا تاں پیپر پالی کٹوں پاہر نکل آتے اتے مصدے نلک وچ ساری زین تے پیپر ای پیپر تھی گے۔ ول مصری جادوگریں وی اپنے جادو نال ایویں کر ڈکھایا، تاں مصر وچ پیپر، ہوں زیادہ ودھ گے۔ ول فرعون حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون کوں سڈوا کے آکھیا: ”اللہ کٹوں دعا منگلو جو انہیں پیپریں کوں میں کٹوں اتے میدی رعایا کٹوں فع کرے، تاں میں ٹھاڈے لوکیں کوں ونجھن ڏیساں تاں جو او اللہ دی بارگاہ وچ ڦربانیاں ونج پیش کریں۔“

حضرت موسیٰ، فرعون کوں آکھیا: ”حیوں ٹشاں آکھنے میں خوشی نال ایویں کریساں۔ مہربانی فرما کے ٹشاں وقت مقرر کرو جو میں کیرھے ویلے ٹھاڈے واسطے، ٹھاڈے درپاریں اتے رعایا واسطے ایہ دعا منگاں جو پیپر ٹھاکوں اتے ٹھاڈے گھریں کوں چھوڑ ونجھن اتے صرف دریائے نیل وچ رہ ونجھن؟“ فرعون جواب ڈتا ”کل۔“ حضرت موسیٰ آکھیا: ”حیوں ٹشاں فرمائے اوویں تھیسی۔ ہیں کٹوں ٹھاکوں پتا لگسی جو اللہ، ساڈے ہُدا جہاں پیا کوئی کینی۔ پیپر ٹشاں کٹوں، ٹھاڈے گھریں، ٹھاڈے درپاریں اتے ٹھاڈی رعایا کٹوں دُور لگے ویسیں اتے صرف دریائے نیل وچ رہ ویسیں۔“ ایندے بعد حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون فرعون دے

درپار و چوں پاہر نکل آئے اتے حضرت موسیٰ اللہ سنتیں دے اگوں عرض ونج کیتی جو "انہیں پیڈریں گوں تباہ فرماجیر ہے تین فرعون تے نازل کیتیں۔" تاں اللہ سنتیں اوویں کر ڈتا جیوں حضرت موسیٰ عرض کیتی۔ بس جیر ہے پیڈر گھریں وچ، صحنیں وچ اتے فصل وچ ہن سارے مر گے۔ مصریں انہیں گوں کٹھا کر کے ڈھگپ لاؤتے اتے سارے نلک وچ انہیں دی وج کنوں بدبو مچھ لگپ پئی۔ پر جیر ہے ویلے فرعون ڈٹھا جو پیڈریں کنوں اوندی جان پچھت گئی ہے، تاں او ولا اپنے خدمتے اڑگیا۔ اون حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون دی گالہ نہ مئی جیوں اللہ سنتیں انہیں گوں پہلے فرمائتا ہا۔

تریجھی آفت: مجھر

اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: "ہارون گوں اگھ جو اپنا غصاً گرتے مارے تاں جو مصر وچ گرددے چتنے وی ذرے ہن او سارے مجھربن ونجن۔" انہیں ایویں ای کیتا۔ جیر ہے ویلے حضرت ہارون اپنا غصاً گردوں ماریا، تاں مصر وچ چتنے وی گرددے ذرے ہن او سارے مجھربن گے۔ ول ایہ مجھر انسانیں اتے حیوانیں گوں پیٹھ لگپ پئے۔ جیر ہے ویلے مصری جادوگریں کوشش کیتی جو او اپنے جادو نال انہیں مجھربن گوں ختم کر ڈیوں تاں اونہ کر سکنے۔ بس اتحاہ ہر جا تے مجھر ای مجھر تھی گے۔ تاں جادوگریں فرعون گوں آکھیا: "ایہ خدادی قدرت دا کم ہے۔" پر فرعون اپنے خدمتے اڑیا رہ گیا۔ اون حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون دی گالہ نہ مئی جیوں اللہ سنتیں انہیں گوں پہلے فرمائتا ہا۔

چو تھی آفت: مکھیاں

حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: "توں کل سویرے سویرے اٹھی کے جیر ہے ویلے فرعون دریا تے آوے اوندے اگوں ونج کھڑیں اتے آکھیں: 'اللہ فریندے': 'میڈے خاص لوکیں گوں ونجھن ڈے تاں جو او میڈی بارگاہ وچ چربانیاں پیش آکر گے۔' جے تین انہیں گوں نہ ونجھ ڈتا تاں یاد رکھ میں تیڈے اتے، تیڈے درپار نیں اتے، تیڈی رعایا اتے اتنی زیادہ مکھیاں بھیج ڈیساں جو ٹھہاڑے گھر لکھتیں نال بھر چیج ویسیں اتے ٹھہاڑی ساری زین انہیں نال پیچ ویسی۔" پر اون ڈیہہ جوشن دے علاقے وچ جتھاں میڈے پیارے لوک

پئے رہندِن مکھیاں گینا ہو سن تاں جو تیکوں پتا لگے جو حقیقت وِچ صرف یہ ای اللہ ہاں۔ یہ اپنے لوکیں اتے تیڈی رعایا وِچ فرق ظاہر کریساں۔ اتے ایہ مجذہ ٹوں کل ڈیکھ گھنسیں۔ ”” بس اپنے ڈیہہ اللہ سنتیں اوویں کیتا جویں اوں فرمایا ہا۔ فرعون دا محل، اوندے درپار نیں دے گھر، ایہ تھیں جو مصراپور انک لکھتیں نال بھر جی گیا۔ اتے انہیں دی وجہ کئوں پورے مصدر دے لوکیں دی زندگی عذاب بن گئی۔

حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون کوں فرعون سپدا کے آکھیا: ”وَجْهُواً اپنے خدا دی بارگاہ وِچ گربانیاں پیش ونج کرو پر اتحاتیں ہیں ملک دے اندر،!“ تاں حضرت موسیٰ جواب ڈتا: ”إِنَّهَا سَادَةٌ إِيَّوْنَ كَرْثَنْ مُنَاسِبٌ لَكَ“۔ اللہ اپنے خدا دی بارگاہ وِچ اسماں ایہے جانوریں دیاں گربانیاں پیش کریسوں جنہیں کوں مخصوصی لوک مُقدَّس سُمَجَّدِن۔ جیرھے ویلے اسماں مصیریں دیں آکھیں دے سامنے ایہے جانوریں کوں ذبح کریسوں، تاں ول کیا او ساکوں سنگسار نہ کر ڈیسیں؟ ساکوں ترانے ڈیہہ دے پنده تے بیابان وِچ ونجھنا پوسی۔ جیویں اللہ ساڈے خدا ساکوں حکم ڈتے، اوویں اوندی بارگاہ وِچ اتحاتیں گربانیاں ونج پیش کریسوں۔ ”تاں فرعون آکھیا: ”میں تھاکوں ونجھ ڈیساں جو اللہ اپنے خدا واسطے بیابان وِچ گربانی ونج کرو۔ پر ہوں دُور نہ لگے ونجا ہے۔ ہٹ ونجو اتے دعا منگلو جو ایں لکھتیں والی مُصیبت کئوں ساڈی جان چھٹے۔“

حضرت موسیٰ آکھیا: ”میں ویند اتے اللہ سنتیں کئوں دعا منگداں۔ کل او ساریں لکھتیں کوں شسان کئوں، تھاڈے درپار نیں اتے تھاڈی رعایا کئوں دفع کر ڈیسی، پر ساڈے نال والا دھوکا نہ تھیوے۔ لوکیں کوں بارگاہِ الہی وِچ گربانیاں پیش کر ٹھیں کئوں لا روکیا نہ ونجھ۔“ بس او فرعون دے درپار کئوں پاہر آگے اتے حضرت موسیٰ اللہ سنتیں کئوں دعا ونج منگی۔ تاں اپنے ڈیہہ اللہ سنتیں اوویں کیتا جویں حضرت موسیٰ عرض کیتی ہئی۔ اتے مکھیاں فرعون کئوں، اوندے درپار نیں کئوں اتے اوندی رعایا کئوں دفع تھی گیاں، ایہ تھیں جو یک وی باقی نہ رہ گئی۔ پر فرعون والا اپنے ضدتے ول آیا اتے لوکیں کوں ونجھ نہ ڈٹس۔

بچوں آفت: ڈنگر ڈھوریں دامرٹ

الله سنتیں والا حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”فرعون دے کولھ ونج کے اؤکوں آکھ: ’اللہ، او خدا جیکوں اسماں بنی اسرائیلی منیندے ہیں، او فریندے جو ”میدیے خاص لوکیں کوں ونجھ ڈے تاں جو او میدی بارگاہ وِچ

قربانیاں پیش آکرے۔ جے ٹوں انہیں گوں جھلی رہ گیوں اتے ہن وی انہیں گوں ونجھن نہ ڈتو، تاں یاد رکھ،
تیڈے ڈنگر ڈھور جیرے میدان ورج ہن، انہیں وج ابھجی وبا ڈھیساں جو سارے مر ویسین یعنی تیڈے گلپا،
گھوڑے، اٹھ، گوئیں ڈاند، بھیڈاں پکریاں۔ پرمیں بنیاسرا نیل دے ڈنگر ڈھوریں اتے مصريں دے ڈنگر
ڈھوریں وج فرق کریساں۔ بنیاسرا نیل دے ڈنگر ڈھوریں وج چوں گولی وی نہ مرسی۔ میں اللہ ایہو لجھ کرئ
واسطے کل دا ڈینہ مقرر کر ڈتے۔ ”

اپکے ڈینہ اللہ سنتیں اوویں کیتا جیوں اوں فرمایا ہا۔ بس مصريں دے او سارے ڈنگر ڈھور جیرے کھلے
میدان وج ہن مر گے، پرمیں بنیاسرا نیل دے ڈنگر ڈھوریں وج چوں یک وی نہ مولیا۔ فرعون لوکیں گوں ایہ ڈینجھ
واسطے بھیجا جو ”تحیا کیا ہے؟“ تاں اوکوں پشا لگا جو بنیاسرا نیل دے ڈنگر ڈھوریں وج چوں یک وی نہیں مولیا،
ول وی او اپنے ضدتے اڑیا رہ گیا اتے انہیں لوکیں گوں ونجھن نہ ڈٹس۔

چھیوں آفت: دُمہریاں پھوڑے

ول اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون گوں فرمایا: ”شناں ڈوہیں بجھی دی سوا وج چوں مٹھ بھر
گھنو، اتے موسیٰ او سوا فرعون دے سامنے اٹوں تے ہوا وج اڈار چھوڑے۔ تاں او سوا سارے مصروفے
ملک وج گرد و غبار بئ ویسی۔ اتے ہیں کٹوں مصروفے ملک وج رہن والئیں ساریں مصريں اتے انہیں
دے حیوانیں دے بدن تے دُمہریاں پھوڑے تھی ویسین۔“

بس انہیں ڈیائیں بجھی دی سوا چاتی اتے فرعون دے کولہ لگے گے۔ اتحائیں حضرت موسیٰ او سوا فرعون
دے سامنے اٹوں تے ہوا وج اڈار چھوڑی۔ ول یمندی وج کٹوں مصريں اتے انہیں دے ڈنگر ڈھوریں
دے بدن تے دُمہریاں پھوڑے نکل آئے۔ جاؤ گر انہیں دُمہریں پھوڑنیں دی وجہ کٹوں حضرت موسیٰ
دے اگو کھڑنے سلکنے کیوں جو مصروفے باقی سارے لوکیں والکوں انہیں دے بدن تے وی دُمہریاں پھوڑے
نکل آئے ہن۔ پر اللہ سنتیں، فرعون گوں اوندے ضدتے اڑیا رہن ڈتا۔ بس اوں حضرت موسیٰ اتے
حضرت ہارون دی گالہ نہ مئی، جیوں اللہ سنتیں انہیں گوں پہلے فرمائتا ہا۔

ستویں آفت: نناواں

ول حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”کل سویرے سویرے اٹھی کے فرعون دے سامنے ونج کھڑیں اتے اوکوں آکھیں: ’اللہ، جیکوں اسماں بنی اسرائیلی اپਥا رب منیندے ہیں، فرینندے جو ٹوں میدے خاص لوکیں کوں ونجھ ڈے تاں جو او میدے بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش آکر۔ نہ تاں ایں دفعہ میں اپیٹیاں ساریاں آفتاب تیڈے اتے، تیڈے درپاریں دے اتے اتے تیڈے رعايا دے اتے نازل کر ڈیساں تاں جو تیکوں پتا لگے جو کاتنات وچ میں جہاں پیا گئی کینی۔ جے میں چاہندا تاں اپئی ٹوٹ دا اظہار کریندا اتے نیماری بھج کے نہ صرف تیڈے جانوریں، بلکہ تیکوں اتے تیڈے رعايا کوں وی مار گھٹاں ہا۔ پر حقیقت وچ میں تیکوں زندہ ایں واسطے رہئ ڈتے تاں جو تیکوں اپئی ڈرست ڈکھاوائ، اتے ساری دُنیا میدے ذات کوں چاٹے۔ کیا ٹوں اچاں وی اپئے آپ کوں میدے لوکیں کٹوں اچا سمجھنیدیں جو انہیں کوں ونجھ نوھیں پیا ڈیندا! بس کل ہیں ویلے ڈیکھ گھٹیں۔ میں ابھے زور دا وڈا وڈا نناواں وسیساں جیرها مصروفے نلک وچ کلہاں نہ پیا ہو سی۔ ہیں خاطر لوکیں کوں بھج کے اپئے ڈنگر ڈھور اتے باقی سامان کوں جیرها کھلے میدان وچ ہے اندر ولو گھن۔ جیرها کجھ وی کھلے میدان وچ رہ گیا، بھاویں انسان اتے بھاویں حیوان، اوندے اتے ابھے زور دا نناواں پوسی جو او اتحائیں مویا ویسی۔“

تاں فرعون دے درپاریں وچوں جنہیں کوں اللہ سنتیں دیں انہیں گاہیں کٹوں خوف آیا تاں او جلد مجلدی اپئے غلامیں اتے ڈنگر ڈھوریں کوں دُرکا کے گھر گھن آئے۔ پر جنہیں اللہ سنتیں دیں گاہیں تے دھیان نہ ڈٹا انہیں دے غلام اتے ڈنگر ڈھور کھلے میدان وچ رہ گے۔

ولا اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”اپٹا ہتھ اسماں دو ودھاتاں مصروفے سارے نلک وچ انسانیں، حیوانیں اتے میدان دی ساری ساول تے زور دا نناواں پوؤن شروع تھی ویسی۔“ بس حضرت موسیٰ اپٹا غصا اسماں دو بلند کیتا تاں اللہ سنتیں دی طریف گاجیں دے گکار، بجلی دے کڑکار اتے نناویں دی گڑو گڑ مصروفے نلک تے شروع تھی گئی۔ ابھے زور دا اتے اتنا وڈا وڈا نناواں وسیا جو ایں کٹوں پہلے مصروفے نلک وچ ابھا کلہاں وی نہ پیا ہا۔ نناویں دے نال نال جاہ جاہ تے بجلی وی ڈھمندی رہ گئی۔ مصروفے

پُورے نلک وِچ جیرھا گجھ وی کھلے میدان تے ہا، انسان یا حیوان، انہیں سارینیں گوں نناویں اتحائیں مار سیا۔ نناویں دی وجہ کئوں میدان دی ساری ساول برباد تھی گئی اتے سارے درخت وی ٹرٹ بھج گے۔ نناویں دی وجہ کئوں جواتے پسمن دی فصل برباد تھی گئی، کیوں جو جویں گوں سیئے اتے پسمن گوں پھل لگ چکے ہن۔ پر کنک اتے پمبن دی فصل بچ گئی کیوں جو انہیں دے سیئے اچاں کینا نکلنے ہن۔ جوشن دے علاقے وِچ، جنحہاں بنیاسرا نیل رہندے ہن، نناویں دا یک دا ڈاہ وی نہ آیا۔

ول فرعون حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون گوں سڈوا کے آکھیا: ”ایں دفعہ بے شک میں کئوں خطا تھی ہے۔ اللہ حق ہے۔ میں اتے میڈی قوم قصورو ارہیں۔ ہٹن ٹسماں اپنے اللہ کئوں دعا منگو، کیوں جو گاجیں دے گجکار اتے نناویں دے انبار ہوں تھی گے ہن۔ میں وعدہ کرینداں جو ٹھاکوں و تجھن ڈیساں۔ ہٹن ٹھاکوں اتحاں پی دیر نہ تھیسی۔“

حضرت موسیٰ آکھیا: ”میں شہر کئوں پاہر نکلنے نال ای دعا واسطے اللہ سنتیں دے اگو اپنے ہتھ کھڑے کر ڈیساں۔ گاجاں بند تھی ویسیں اتے نناواں رُک ویسی، ول تیکوں پتا لگسی جو دنیا دا خالق اتے مالک اللہ سنتیں ای ہے۔ باقی ایہ میکوں ڈسدا پتے جو اچاں وی تیڈے اتے تیڈے درپارنیں دے دل وِچ خوفِ خدا گئیں۔“

حضرت موسیٰ، حضرت ہارون دے نال فرعون دے درپار کئوں روانہ تھی کے شہر کئوں پاہر آگے۔ ول انہیں دعا واسطے اللہ سنتیں دے اگو اپنے ہتھ کھڑے کیتے، تاں ہوں ویلے گاجاں، نناواں اتے یہہ سب کجھ ختم تھیا گیا۔ فرعون ڈٹھا جو گاجاں، یہہ اتے نناواں ختم تھی گے ہن، تاں او اتے اوندے درپاری والا اپنے ضدتے آڑ گے۔ فرعون ول وی خطا کیتی، کیوں جو اؤں بنیاسرا نیل گوں و تجھن نہ ڈٹا، جیویں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون گوں پہلے فرمادتا ہا۔

امُّھوین آقت: مکڑی

ولا اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”فرعون دے کوٹھ و تج! میں ای او گوں اتے اوندے درپارنیں گوں انہیں دے ضدتے اڑیا رہن ڈتے تاں جو میں انہیں گوں اپنے ایہ مُعجزے ڈھاواں۔ ایہ میں واسطے

وی کیتے جو بعد وچ ٹشاں اپنے پتر پوتھیں گوں ڈس سگو جو میں اللہ مصیریں نال کیا کیا کیتا اتے کیرھ حیرتا نگیز کم کیتے۔ ایندے نال ٹشاں سارے چائسو جو اللہ میں ای ہاں۔“

ول حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ فرعون دے کولھ آئے اتے آکھیو نے: ”اللہ سنتیں، او خدا جیکوں اسماں بنی اسرائیلی منیندے ہیں، فریندے: کڈاں سنتیں ٹوں میدے اگوں عاجزی کرٹ کنوں انکار کریندا رہ ویسیں؟ میدے خاص لوکیں گوں ونجھن ڈے تاں جو او میدی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش آکریں۔ اتے جے ٹیں میدے خاص لوکیں گوں ونجھن نہ ڈتا تاں یاد رکھ! کل میں تیدے سارے نلک تے مکڑی بھج ڈیساں۔ مکڑی اتنی زیادہ ہو سی جو اوندے نال زین بھج ویسی۔ اتے جیرھا کجھ نناویں کنوں بچ گے او سب کجھ چٹ کر ویسی۔ ایہ سنتیں جو او ہر اون درخت گوں وی صفا کر ڈیسی جیرھے میدان وچ ٹھے کھڑن۔ تیدے محل، تیدے درباریں دے گھراتے سارے مصیریں دے گھر اوندے نال بھر تھج ویسن۔ اتنا جو تیدے ڈاؤنیں پر ڈاؤنیں، بلکہ انہیں دے ڈاؤنیں پر ڈاؤنیں وی اپنی حیاتی وچ کڈاہیں نہ ڈھھا ہو سی۔“ ایہ اگھ کے حضرت موسیٰ حضرت ہارونؑ دے نال واپس مُرٹے اتے فرعون دے دربار کنوں لگے گے۔

تاں فرعون دے درباریں فرعون گوں اکھیا: ”اسماں ایں شخص دی وجہ کنوں کڈاں سنتیں مُصیبت وچ پھستے رہ ویسُوں؟ انہیں لوکیں گوں ونجھن ڈیو و تاں جو او اللہ، اپنے خدادی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش ونج کرو، پرمیکوں شاید ٹھاکوں پتا کینی جو مصر برباد تھی گیا ہے؟“ تاں حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ گوں فرعون دے کولھ والا سڈوا گھدا اگیا۔ فرعون انہیں گوں اکھیا: ”ونجھو! اللہ اپنے خدادی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش ونج کرو، پر میکوں ایہ تاں ڈساو جو ویسی گوں گوں؟“ حضرت موسیٰ جواب ڈتا: ”اسماں سارے اپنے چھوٹے وڈے نیں، دھیریں پتھریں اتے ڈنگر ڈھوریں نال ویسُوں، کیوں جو اسماں اللہ سنتیں دی تعظیم واسطے عید ونج کرنی ہے۔“ تاں فرعون اکھیا: ”اٹھوں صاف پتا لگدے جو ٹھاڈی نیت ٹھیک کینی۔ پالیں بچیں سمیت تاں مصر کنوں میں ٹھاکوں ہر گز کینا ونجھن ڈیساں۔ ایں سنتیں تھی سپکدا۔ اللہ، ٹھاڈے خدادی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش کرٹ واسطے ٹھاڈے وچوں صرف مرد ونج سپدین۔ ٹشاں اکھیا وی ایویں ہا۔“ فرعون ایہو کجھ اگھ کے حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ گوں اپنے محل کنوں پاہر کڑھوا چھوڑیا۔

ایندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”اپنا غصا مصروفی زین تے ودھاتاں جو سارے ملک تے مکڑی آونجے۔ اتے ساری ساؤں کوں جیرھی نناویں کٹوں بچ گئی ہے چٹ کرو نجے۔“ تاں حضرت موسیٰ اپنا غصا مصروفی زین تے ودھاتاں اللہ سنتیں ہوں ویلے پورے ملک تے مشرقی پاسوں زور دی ہوا گھول چھوڑی۔ او سارا ڈیہہ اتے ساری رات گھل دی رہ گئی اتے سویرے سنتیں اٹھاں مکڑی کوں میل آئی۔ اتے مصروفی ساری زین تے مکڑی دے لیپے ڈچ گے۔ او مصروفے ملک وچ چارے پاسے ہر جا تے ہبہ گئی۔ مصروفی تاریخ وچ اتنی مکڑی نہ پہلے کلڈاہیں آئی ہتی، نہ ولا کلڈاہیں اوسی۔ مکڑی مصروفی ساری زین کوں ایویں کچ گھدا جو زین ڈسی ای کینا ہتی۔ مکڑی ہر ساوی شے کوں چٹ کر گئی جیرھی نناویں کٹوں بچ گئی ہتی۔ یعنی ہر یک پوٹا اتے پھل وی جیرھا وٹیں تے بچا کھڑا ہا۔ ایہ سنتیں جو مصروفے پورے ملک وچ ساؤں دا لکھ نہ رہ گیا۔

فرعون جلدی نال حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون کوں سپدا کے آکھیا: ”بے شک میں ٹھاڈا اتے ٹھاڈے خدا، اللہ وا قصوروار ہاں۔ یک دفعہ والا میدا قصور معاف کرو اتے اللہ اپنے خدا کٹوں دعا منگو جو او میکوں ایں بربادی کٹوں بچاوے۔“ ول حضرت موسیٰ حضرت ہارون دے نال فرعون دے دربار کٹوں رو انہ تھے اتے اللہ سنتیں کٹوں اوندے واسطے دعا ونج مانگیو نے۔ ول مغربی پاسوں اللہ سنتیں وڈے زور دی ہوا گھولی جیرھی ساری مکڑی کوں میل کے چاتی گئی اتے خلیج مصروف ونج سٹیں۔ ایں طرح مصروفے سارے ملک وچ یک مکڑی وی باقی نہ رہ گئی۔ پر فرعون کوں اللہ سنتیں اوندے ضدتے اڑیا رہئن ڈتا اتے ایں طرح بنی اسرائیل کوں فرعون ونجھن نہ ڈتا۔

ناویں آفت: اندھارا گھپ

و لا اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”شُوں اپنے ہتھ اسماں دو ودھاتاں جو مصروفے ملک نے اندھارا تھی ونجے، ابجا اندھارا گھپ جو ہتھ کوں ہتھ نہ سمجھے۔“ حضرت موسیٰ اپنے ہتھ اسماں دو ودھائے تاں اندھارا گھپ تھی گیا اتے سارے مصروفے ملک وچ تراۓ ڈیہہ سنتیں اندھارا رہ گیا۔ انہیں تراۓ ڈیہاڑیں وچ نتاں کوئی یک بے کوں ڈیکھ سیکیا اتے نہ کوئی کلڈاہیں ونج سیکیا، پر جھٹھاں بنی اسرائیلی

رہندے ہن اتحاں روشنی اُوویں ہتھی پئی۔

ایندے بعد فرعون ولا حضرت موسیٰ کوں سپدا کے آکھیا: ”لگے و نجھو! اللہ، اپٹے خدا دی بارگاہ وچ قربانیاں پیش و نجھ کرو۔ اپٹے بال پچے وی بے شک اپٹے نال گھدی و نجھو۔ پر اپنیاں بھیڈاں پکریاں، گوئیں ڈاند اتے مال مڈی اتحائیں چھوڑی و نجھو۔“ حضرت موسیٰ آکھیا: ”سماں کوں اللہ، اپٹے خدا کوں خوش کرڻ واسطے جانوریں دی وی ضرورت ہے کیوں جو اسماں اوندی بارگاہ وچ مختلف قسم دیاں قربانیاں پیش کریاں ہن۔ ایں واسطے سارے جانور سماں کوں نال نیوڑیں پوسن۔ یک وی اتحاں نسے چھوڑ سپگدے کیوں جو ہنائیں وچوں اسماں اللہ سنتیں دی بارگاہ وچ قربانیاں پیش کریاں ہن۔ اتے جے سنتیں اسماں اتحاں نہ ونجھوں او سنتیں سماں کوں پتا گینی جو کیرھے کیرھے جانور قربانیتیں وچ کم آوڑن۔“

پر اللہ سنتیں، فرعون کوں اوندے ضد تے ولا اڑا ڈتا اتے فرعون انہیں دا ونجھ گوارانہ کیتا۔ حضرت موسیٰ کوں فرعون آکھیا: ”نِکل و نجح اتحو! اتے ولا اپڈے موہہ نہ کریں! جے ٹوں والا میڈے سامنے آیوں تاں ماریا ویسیں۔“ تاں حضرت موسیٰ، فرعون کوں آکھیا: ”تیں اُوویں کریساں جیویں تیں آکھنے میں تیڈے کو لھ آپیں والا نہ آؤساں۔“

ڈاہویں آفت دی دھمکی

ولا اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”تیں فرعون سمیت سارے مصریتیں تے یک آخری آفت نازل کریںدا۔ ول اوہاگوں اتحوں ونجھ ڈیسی۔ ونجھ کیا ڈیسی، بلکہ او شماں ساریتیں کوں دھکے ڈے کے کلڈھ چھوڑیسی۔ بس ہن ٹوں ونجھ کے اپٹے لوکیں دے کنیں وچ ایہ گاہ سٹ ڈے جو ہر یک مرد اپٹے مصری ہمسارے کئوں اتے ہر یک عورت اپٹی مصری ہمسارے کئوں سونے چاندی دے زیور وغیرہ منگ لھنے۔“ اللہ سنتیں اپٹے خاص لوکیں بنیا سراستیل کوں مصریتیں دی نگاہ وچ وڈی عزت بخشی۔ فرعون دے درپاریتیں دی نگاہ وچ حضرت موسیٰ دا ہوں وڈا مقام ہا۔ ہن فرعون دی رعایا وی انہیں کوں ہوں وڈا بُرگ سمجھن لگ پئی ہتھی۔

حضرت موسیٰ، فرعون کوں آکھیا: ”اللہ سنتیں فریندے: ‘آدھ رات دے ویلے میں نلکِ مصر دی آدھی

وچوں لئنگھسائیں۔ ہوں ویلے مصروفے نلک وچ سارے پلیٹھی دے پتر موئے ویسن، تخت تے پیٹھے ہوئے باڈشاہ دے ولیعہد کنوں گھن کے چکی پیٹھیں والی پانھی دے پتر تینیں ساریں دے، بلکہ ڈنگر ڈھوریں دے پلیٹھی دے نرپھل وی سارے موئے ویسن۔ ول مصروفے سارے نلک وچ اہجا رواٹپکاٹ مج ویسی جیرھانہ کڈا بیں پہلے تھے اتنے نہ کڈا بیں بعد وچ لا تھیسی۔ پر بنیاسرا نیلیں یا انہیں دے جانوریں گوں خراش تینیں وی نہ آوسی۔ ول ہناؤں پتا لگب ویسی جو میں اللہ دی نگاہ وچ، مصروفے اتنے بنیاسرا نیلیں وچ کتنا فرق ہے۔ ”آخر وچ حضرت موسیٰ اکھیا: ”تیڈے ایہ سارے درباری میدے کو لٹڑاوسن اتنے میدے پیریں وچ ڈھہہ کے منٹ کریسن جو ٹوں اپنے پیر و کاریں گوں نال رلا کے اٹھوں لگا ونج! ایندے بعد بیں لگا ویساں۔ ”ایہو کجھ آکھ کے حضرت موسیٰ ہوں غصے نال فرعون دے دربار کنوں پاہر لگے گے۔

اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”فرعون تیڈی گالھ مٹن کنوں مسلسل انکار کریندا رہ ویسی، ایں واسطے جو میں اپنے سارے حیرت انگیز کم مصروفے نلک وچ کرئیں۔“ بھاویں جو حضرت موسیٰ اتنے حضرت ہارون ایہ سارے مُجھے جنہیں دا ذکر پہلے آچکے فرعون دے آگو کر ڈھائے ہن، ول وی اللہ سنتیں، فرعون گوں اوندے خدمتے اثیار ہئن ڈننا، اتنے اول بنیاسرا نیلیں گوں اپنے نلک کنوں ونجھن نہ ڈننا۔

قربانی والی عید

اللہ سنتیں نلک مصروفے حضرت موسیٰ اتنے حضرت ہارون گوں فرمایا: ”ایہ مہینہ ٹھہاڈے سال دا پھلا مہینہ ہے۔ بنی اسرائیل دی ساری قوم گوں حکم ڈیوو جو ہر پک او مرد جیرھا اپنے گھردا وڈا ہے، ہیں مہینے دی ڈاہ تاریخ گوں یک لیلا گھن کھڑاوے۔ جے کہیں دے گھردے بندے اتنے تھوڑے ہووں جو او لیلے دا سارا گوشت نکھا سلکن تاں او اپنے قریبی ہمسائیں وچوں یک ایجے ہمسائے گوں بھاتیوال بٹا گھنے جیندے گھردے بندیں دی تعداد اتنی ہووے جو لیلے دا سارا گوشت کھویج ونجھے۔ ٹشاں بھیڈیا پکری دا لیلا گھن سلکدے ہوئے، پر ایہ ضروری ہے جو او یک سال دا بے عیب نر ہووے۔ ہیں مہینے دی چوڑاں تاریخ تینیں انہیں دی ڈیکھ بحال کراہے۔ ایندے بعد ہوں ڈیٹھہ مغرب دے ویلے سارا بنی اسرائیلی طبقہ انہیں گوں ذبح کر ڈیوے۔ ول کجھ خون چا کے انھائیں گھریں دے دروازیں دی چوکاٹھ دیں ڈیاں یا انہیں اتنے مہماڑی دے

اُتے پاہر لے پاؤں لا کھڑاون، جنہیں گھریں وِچ ہے کے انہیں لیںیں دا گوشت کھاون۔ ہوں رات سالم لیلے گوں بھاتے بھن کے بے خمیری روٹی اتے مولی، وصل نال کھاون۔ انہیں دے گوشت وچوں کجھ وی کچایا اپال کے نہ کھوا ہے، بلکہ سب کجھ یعنی سیری، پاوے، کلیجی اتے دل وغیرہ وی چنگلی طرح بھاتے بھن کے کھوا ہے۔ اوندے وچوں فخر تھیں کجھ وی نہ بچا ہے۔ اتے جب کجھ نچ وی پووے تاں اوگوں بھا وچ سار چھوڑا ہے۔ ٹشاں ایکوں ایس حالت وِچ کھوا ہے جو سفر کرنا واسطے کپڑے پاتی کھڑے ہووو، جتیاں ٹھاڈے پیریں وِچ اتے عصے ٹھاڈے ہتھیں وِچ ہووں۔ جلدی جلدی کھوا ہے، او میدے ناں تے قربانی والی عید دا گوشت ہوسی۔

ہوں رات یں مصر دے نلک وچوں لنگھساں۔ ایں نلک وِچ جتنے وی پلیٹھی دے پتھر ہن اتے جانوریں دے پلیٹھی دے نر پھل ہن، انہیں سار یں گوں مار سیساں۔ ایں طرح یں ثابت کر ڈیساں جو مصر یں دے معبدیں دی گوئی حقیقت کینی۔ اللہ صرف یں ہاں۔ جنہیں گھریں وِچ ٹشاں ہو سو، انہیں دے درواز یں دین چوکا ٹھیں تے لگیا ہو یا ہون او نشانی ہو سی جیکوں ڈیکھن نال یں انہیں گھریں گوں چھوڑ کے اگوں تے لنگھ ویساں۔ ایں طرح ٹھاگوں گوئی نقصان نہ پہنچسی جیرے ویلے یں مصر یں گوں مریساں۔ او ڈینہمہ ٹھاڈے واسطے یک یادگار بن ویسی۔ ٹشاں اوگوں یں اللہ دی طرفوں وڈی عید سمجھ کے منا ہے اتے ٹھاڈی ہر پیڑھی ہمیشہ تھیں ایں عید گوں فرض چاٹ کے منیندی رہ ونچے۔“

عید آزادی

اللہ سنتیں فرمایا: ”قربانی والی عید دے ڈینہمہ کٹوں گھن کے عید آزادی دے ستوں ڈینہمہ تھیں ٹشاں بے خمیری روٹی کھندے رہ ونچا ہے۔ پہلے ای ڈینہمہ اپنے گھریں گوں خمیر کٹوں خالی کر ڈو اے! جیرا انہیں ڈینہمہ وِچ خمیری روٹی کھندارہ ونچے اوگوں بنی اسرائیل وچوں خارج کر ڈو اے! پہلے ڈینہمہ اتے والا ستوں ڈینہمہ تھاں سارے عبادت واسطے لکھ تھوا ہے۔ انہیں ڈینہمہ تھاں وِچ گوئی کم کارنا کیتا ونچے، سوانے کھانا پکاون دے۔ ایہا عید آزادی ٹشاں ہمیشہ منیندے رہ ونچا ہے، کیوں جو ہیں خاص ڈینہمہ تے میں ٹھاڈے بتتھے مصر دے نلک کٹوں پاہر کلڈھ آندے۔ ایں واسطے ٹھاڈی ہر پیڑھی ہیں ڈینہمہ ایہ عید فرض چاٹ کے ہمیشہ

منیندی رہ وئے۔ پہلے مینے دی چوڑاں تاریخ دی شام کنوں گھن کے اکیہوں تاریخ دی شام تین شان بے خمیری روٹی کھندے رہ وئے ہے۔ ایہ ست پیہاڑے ٹھاڈے گھریں وچ خمیر دا نام و نشان نہ ہوئے، کیوں جو جیرہا وی انہیں پیہاڑیں وچ کوئی خمیری شے کھاؤسی، اوکوں بنی اسرائیلی قوم وچوں خارج کر ڈھنا ویسی۔ بھاویں او، بنی اسرائیلی ہوئے اتے بھاویں کہیں بی قوم وچوں آکے بنی اسرائیلی قوم وچ شامل تھیا ہوئے۔ ایں واسطے شناس انہیں پیہاڑیں وچ کوئی وی خمیری شے نہ کھوا ہے۔ شناس بھاویں جٹھاں وی رہنڈے ہوو، ایہ ضروری ہے جو بے خمیری روٹی کھندے رہ وئے۔“

چھٹکارے والی پہلی عید

ایندے بعد حضرت موسیٰ بنی اسرائیل دے سارے بزرگیں گوں سڈوا کے آکھیا: ”ہر یک آدمی اپنے اپنے کنہے واسطے یک لیلا گھن کھڑاوے اتے قربانی والی عید تے اوکوں ذبح کرے۔ اوندا چون یک تحال وچ پا گھنے۔ ول اون چون وچ پودینے دی گلڈھی بوڑ کے اپنے گھردے دروازے دی چوکاٹھ دینیں پیاتیں پانہیں اتے مہاڑی دے اتے پاہر لے پاسوں لا کھڑاوے۔ سویرے تینیں کوئی وی گھر کنوں پاہرنہ نکلے۔ جیرے ویلے اللہ سنتیں مصیریں گوں ماڑن واسطے نلک وچوں لگھسی اتے دروازے دی چوکاٹھ دینیں پیاتیں پانہیں اتے مہاڑی تے لگیا ہویا چون پیکھسی، تاں ملکا الموت گوں ٹھاڈے گھریں وچ ٹھاکوں ماڑن واسطے داخل کینا تھیوں ڈیسی، بلکہ ٹھاڈے گھر چھوڑ کے اگوں تے لگھیا ویسی۔

اونلک جیرہا ٹھاکوں ڈیوٹ دا اللہ سنتیں وعدہ کیتے، اوندے وچ داخل تھیوں دے بعد شناس اتے ٹھاڈے آل آولاد ضرور ہر سال چھٹکارے والی ایہ عید منیندی رہ وئے۔ ول جڑاں ٹھاڈی آل آولاد شناس کنوں پچھے جو ایہ عید انساں کیوں منیندے ہیں؟ تاں شناس انہیں گوں جواب ڈوا ہے جو قربانی والی عید دی ایہ قربانی اللہ سنتیں دی تعظیم واسطے ہے، جیس مصدقے نلک وچ مصیریں گوں مریندے ویلے انساں بنی اسرائیلیں گوں بچا گھدا ہا۔“

ول بنی اسرائیلیں بارگاہ الہی وچ شکرانے دا سجدہ او کیتا اتے پچھوتے ول گے۔ ول سب کجھ اُوویں کیتوںے جیوں حضرت موسیٰ اتے حضرت ہازون گوں اللہ سنتیں فرمایا ہا۔

ڈاہویں آفت: پلیٹھی والین دامن

جیرھے ویلے آدھ رات تھئی تاں اللہ سنتیں مصری لوکیں دے پتھریں گوں مار سٹیا۔ ولی عہد کئوں گھن کے قیدی دے پلیٹھی دے پتھریں ساریں گوں مار سنتیں۔ ایہ سنتیں جو انہیں دے ڈنگر ڈھوریں دے پلیٹھی دے رپھلیں وچوں وی یک نہ بچائیں۔ ول ہوں رات فرعون، اوندے درباری اتے اوندی ساری رعایا جاگ اٹھی، اتے مصر دے نلک وچ چارے پاسے روپیٹن دا شور مج گیا کیوں جو مصریں دے گھربیں وچوں یک وی ابجا گھر کینا ہا جتھاں گولی موبانہ ہووے۔ تاں رات ای رات فرعون، حضرت موسیٰ اتے ہارون گوں سڈوا گھدا اتے آکھیں: ”لے وچو! ٹشاں ڈوہیں بنی اسرائیل دے سارے لوکیں گوں نال رلا کے میڈے نلک کئوں نکل وچو۔ جیوں ٹشاں اکھیا ہا اوویں اللہ، اپنے خدا دی بارگاہ وچ گربانیاں پیش ونج کرو۔ بے شک ٹشاں اپنے اجڑا تے اپیٹیاں گوئیں ڈاند وی گھن وچو۔ روانہ تھیوو! میڈے واسطے وی دعا منگا ہے۔“

نیکل ڈی تیاری

مصر دے رہن والین بنی اسرائیل دے اگو ہتھ پدھ کے منٹ کیتی جو، جلدی نال ساڈے نلک کئوں لے وچو! کیوں جو او سچیندے ہن ’جے ایہ نہ گے تاں اسماں سارے مر ویسوں۔ ہیں وجہ کئوں بنی اسرائیل وچ واسطے فوراً تیار تھی گے۔ ایہ سنتیں جو انہیں اپنے لوئے ہوئے اٹے خمیرے تھیوں کئوں پہلے تھالیں سمیت چاکے چادریں وچ پدھ کے اپنیں موندھنیں تے چاسٹے۔ بنی اسرائیلیتیں، حضرت موسیٰ دے فرمان دے مطابق مصریں کئوں کپڑے اتے سونے چاندی دے زیور منگ گھدا۔ اللہ سنتیں بنی اسرائیل گوں مصریں دی زگاہ وچ اتنی عزت بخشی جو بنی اسرائیلیتیں جو گھ وی منگلیا انہیں ڈے ڈتا۔ ایں طرح مصریں دا مال و متاع بنی اسرائیلیتیں دے ہتھ آگیا۔

بنی اسرائیلیتیں دا مصر وچوں روانہ تھیوں

بنی اسرائیلیتیں رَعْسِیْس شہر کئوں سکات دے مقام دو گوچ کیتا۔ انہیں وچ عورتیں اتے پالیں کئوں سوا

صرف مردیں دی تعداد چھی لکھ ہتی۔ کجھ ہمیں قویں دا وڈا سارا مجمع وی بنی اسرائیل دے نال روانہ تھی پیا۔ ایس کٹوں علاوہ انہیں دے اجر اتے گوئیں ڈاند یعنی ہوں سارے ڈنگر ڈھوروی نال ہن۔ ول رستے وچ جتحاں اوکھاؤں پیوٹ واسطے ونج رکتے تاں انہیں ہوں لوئے ہوئے اتے دیاں جیرا او مصروفوں نال چاتی آئے ہن بے خمیریاں روٹیاں پکایاں۔ او اتحاں اتے وچ خمیر نہ رلا سکتے ہن کیوں جو مصریں انہیں کوں جلد مجلدی کڈھن دی کیتی ہتی، ایس واسطے اوزک نہ سکتے جو اپنے واسطے کجھ روٹیاں پکا گھن ہا۔

مصر دے ملک وچ چار سو تریہہ سال گزارے ہن۔ جیر ہے ڈھماڑے چار سو تریہہ سال پورے تھے ہوں ڈھماڑے اللہ سنتیں دے پیارے لوکیں دے سارے قبیلے ملکِ مصر وچوں پاہر نکلتے۔ ایہا رات ہتی جداں اللہ سنتیں بنی اسرائیل کوں اپنی نگہبانی وچ مصر دے ملک کٹوں پاہر کڈھ آندا۔ ہیں خاطر ایہ رات اللہ سنتیں دی تعظیم واسطے وقف تھتی ہوئی ہے۔ بنی اسرائیل دی ہر پیر ہی ہمیشہ سنتیں ایکوں منیندی رہ ویسی۔

قربانی والی عید دے بارے وچ قاعدہ قانون

ایندے بعد حضرت موسیٰ اتے حضرت ہازوئن کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”قربانی والی عید دے بارے وچ قاعدے قانون ایہ ہن جو کوئی وی غیر بنی اسرائیلی قربانی والی عید والے لیلے دے گوشت وچوں نہ کھاوے۔ پر تمہاڑا ہر او ز خرید غلام جیندی طہور تھتی ہوئی ہووے کھا سپگدے۔ مسافراتے مزدور ایندے وچوں نہ کھاویں۔ قربانی والی عید دا لیلا جیر ہے گھر وچ تیار کیتا ونجے او سارا اتحاںیں کھادھا ونجے۔ اوندے گوشت وچوں کجھ وی اوں گھر کوں پاہر نہ بھیجا ونجے، نہ اوندی کوئی ہڈی بھئی ونجے۔ بنی اسرائیل دی ساری قوم ہیں طریقے نال ایہ عید منیندی رہے۔“

بے کوئی غیر بنی اسرائیلی تھاڑے کو لھ آکے رہندا پیا ہووے اتے او وی بارگاہ الہی وچ قربانی والی عید دی قربانی پیش کر لی چاہے تاں پہلے او اپنے سارے مردیں دی طہور کراوے، ول او قربانی والی عید کر سپگدے۔ ایندے بعد او ہنائیں وانگوں بٹ ویسی جیر ہے تھاڑے ملک وچ پیدا تھے ہوئن۔ پر کوئی آنٹھوڑیہ قربانی والی عید دے گوشت وچوں ہر گز نہ کھاوے۔ اوندے واسطے جیر ہٹھاڑے ملک وچ پیدا تھیا ہووے اتے اوں غیر واسطے جیر ہٹھاڑے کو لھ آکے رہندا پیا ہووے، ڈیاں تے یکو قاعدہ قانون لا گو تھیسی۔“

بني اسرائیل دی ساری قوم اوویں کیتا جیویں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ اتنے حضرت ہارونؑ کوں فرمایا ہا۔
ٹھیک ہوں ڈینہ اللہ سنتیں، بنی اسرائیل دے سارے جتھنیں کوں مصدقے نلک لئوں پاہر کلڑھ آندا۔

پلیٹھی والین دا وقف تھیوں

اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”بنی اسرائیل وچ پیدا تھیوں والے ہر پلیٹھی دے پتر کوں اتنے
انہیں دے ڈنگڑھوریں وچ پیدا تھیوں والے ہر پلیٹھی دے زرچھل کوں میڈے ناں تے وقف کر ڈوا ہے!
پلیٹھی دا ہر زر میڈا ہے۔“

عید الجرہ

ایندے بعد حضرت موسیٰ لوکیں کوں آکھیا: ”جیرھے ڈینہ ششماں مصروچوں نکلو اون ڈینہ کوں ہمیشہ یاد
رکھا ہے جو ایہ اوهہ ڈینہ ہے جڈاں اللہ سنتیں اپنی زبردست قدرت نال ٹھاکوں مصريعنی علامی دی سرزین
وچوں پاہر کلڑھ آندا۔ یاد رکھا ہے اون ڈینہ خمیری روٹی کوئی وی نہ کھاوے۔ اچ ایس بے مہینے وچ ششماں
مصروچوں پاہر نکلے والے ہوے۔ اللہ سنتیں ٹھاڈے پوڈاڈے نال جیرھا نلک ڈیوں دا قسم چا کے وعدہ
کیتا ہا اتنے جتھاں سکھ چین اتنے خوشحالی ہے، جڈاں اللہ سنتیں ٹھاکوں اون نلک وچ پہنچاوے جتھاں
کنعانی، حتی، اموری، جوئی اتنے بیوسی رہمندین، تاں ششماں بیں مہینے وچ ایہا رسم ادا کریںدے رہ ونجا ہے۔
ستویں ڈینہ سنتیں ششماں بے خمیری روٹی کھندے رہ ونجا ہے اتنے ستویں ڈینہ اللہ سنتیں واسطے عید منا ہے۔
انہیں ست ڈیناڑیں وچ خمیر والی روٹی ٹھاڈے کولھ ڈسٹ وچ نہ آوے، بلکہ خمیر ٹھاڈی سرحد دے اندر
کتھائیں وی نظر نہ آوے۔ ول عید دے ڈینہ ششماں وچوں ہر یک اپنی آل اولاد کوں ڈسیندار ہے جو ایہ ڈینہ
میں اون کم دی یاد گیری وچ مَنینداں جیرھا اللہ سنتیں میڈے واسطے اون ویلے کیتا جیرھے ویلے میں مص
کنوں نکلا پیا ہامی۔ ایہ رسم ایویں ہوسی جیویں کوئی شے ٹھاڈے مرپے تے پڑھی کھڑی ہووے یا مَتھے
تے۔ اتنے ٹھاکوں یاد ڈویندی رہ ویسی جو فرمانِ الہی ٹھاڈی زبان تے رہ ونجے کیوں جو اللہ سنتیں اپنی عظیم
قدرت نال ٹھاکوں مصركنوں کلڑھ آندے۔ ہیں خاطر ششماں ایں رسم کوں ہرسال مقرر وقت تے مَنینداے

رہ و نچا ہے۔“

پلیٹھی والئیں دے واسطے قاعدہ قاؤن

”ول جَذَابَ اللَّهِ سَتِينَ ثُہاُکوں کنعاںتیں دے نلک وِچ پہنچا ڈیوے، جیویں اوں ثہاڈے نال اتے ثہاڈے پہنچا ڈا ڈے نال قسم چا کے وعدہ کیتے اتے ثہاکوں اوں نلک عطا کر ڈیوے، تاں جیرحا وی پلیٹھی دا پتھر پیدا تھیوے اتے ثہاڈے ڈیگر ڈھوریں وچوں وی جیرھا رپھل پہلے پیدا تھیوے او اللہ سَتِین دے ناں تے وقف کر ڈوا ہے! پر گڈیا دے پہلے رپھل دے بد لے وِچ یک لیلا ڈوا ہے! جے اوں دے بد لے وِچ لیلانہ ڈے سکو تاں اوں دی گردن تروڑ سٹا ہے۔ اپنے ہر یک پلیٹھی دے پتھر دے بد لے وی اوں دا عوضی ڈیندے رہ و نچا ہے۔ آون والے وقت وِچ جَذَابَ ثہاڈی آل اولاد شاں کنوں پچھے جو ایں رسم دا کیا مطلب ہے؟ تاں شاں انہیں کوں ڈسا ہے جو اسناں مصروفے نلک وِچ غلام ہا سے جھوٹوں اللہ سَتِین اپنی عظیم قدرت نال ساکوں پاہر کڈھ آندا ہے۔ تھیا ایں جو فرعون اپنے ضدتے اڑیا ہویا ہا اتے ساڈے وڈنیں کوں ونجیں نہ ڈیندا ہا، تاں اللہ سَتِین مصروفے اتے انہیں دے ڈیگر ڈھوریں دے پلیٹھی دے سارے رپھل پورے نلک مصروفچ مار سٹے۔ ایہا وجہ ہے جو اسناں ڈیگریں دے ہر پہلے رپھل کوں بارگاہِ الہی وِچ قربان کریںدے ہیں، پر اپنے پلیٹھی دے پتھریں دے بد لے عوضی ڈیندے ہیں۔ ایہ رسم ایویں ہوسی جیویں کوئی شے ثہاڈے مرضے پڑھی کھڑی ہووے یا مٹھے تے اتے ثہاکوں یاد ڈیندی رہ ویسی جو اللہ سَتِین اپنی عظیم قدرت نال ساکوں مصروفے نلک وچوں پاہر کڈھ آندا ہے۔“

سمندر پار کرڻ

آخر کاربُنیِ اسرائیل کوں فرعونِ مصر کنوں ونجیں دی اجازت ڈے ڈیتی۔ بھاویں جو کنعان ونجیں دا نزدیک ترین رستہ فلسطین دے علاقے کوں ویندا ہا، ول وی رب البرئت انہیں کوں آٹھونہ گھن گیا، بلکہ چکر کھوا کے اوں بربیابان کنوں گھن گیا جیرھا خلیجِ مصر دے کنارے کنارے ویندا ہا، کیوں جو او چاندا ہا بھاویں جو بنی اسرائیل مُسلح ہن ول وی تھی سپکے جو کنعاںتیں نال جنگ دی

صورت وچ او ہمّت ہار و نجّن اتے واپس مصر دو لے و نجّن۔ حضرت موسیٰ، حضرت یوسف دے تابوت کوں وی نال چاڑھیتے، کیوں جو بنی اسرائیل کوں حضرت یوسف و صیت کیتی ہئی جو ”رَبُّ الْعَزَّةِ ضَرُورٌ ۖ هَبَّادٌ سَبَحَالٌ لَّهُسِّی“ اتے قسم چوالی ہس جو ”جَدَاں ایویں تھیوے تاں تھاں میدپی میت کوں اٹھوں اپئے نال چاتی و نجا ہے۔“ ول بنی اسرائیلی سکات دے مقام کنوں روانہ ٿھے اتے بیابان دے کنارے ایتمام دے مقام تے آئے۔ ڦیپہ دے ویلے اللہ سنتیں رستہ ڈکھاؤن واسطے گھاٹے بدال دے ڏریعے اتے رات دے ویلے بھا دے ڏریعے انہیں دی پیشوائی کریندا ہاتاں جو او ڦیپہ رات سفر کر سکن۔ ڦیپہ دے ویلے گھاٹا بدال اتے رات دے ویلے بھا انہیں لوکیں دے آگو ہرو ویلے رہ ویندی ہئی۔

خلیجِ مصر کوں پار کرنا

ول حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”بنی اسرائیل کوں حکم ڏے جو او پچھو تے فی حیروت شہر دو مُرِّن یعنی مجدول اتے خلیجِ مصر دی آدھی وچوں لنگھ کے بعل صفوں شہر دے سامنے سمندر دے کنارے تے قیام و نج کریں۔ فرعون ایہ سُجیسی جو نلک دے وچ ای رستہ بھل گے ہو سن اتے بیابان وچ رل دے ودے ہو سن۔“ فرعون کوں یہیں اوندے ضد تے والا آڑا ڈیساں اتے او ہبا پے پچھو اوسی۔ ول فرعون اتے اوندی ساری فوج تے غالب آکے کے یہیں اپئی شان ظاہر کریساں تاں سارے مصری چاٹ ویسیں جو اللہ یہیں ای ہاں۔“

بس بنی اسرائیلیتیں، اللہ سنتیں دی فرماں برداری کیتی اتے اتحانیں ڄیمے لے جھٹھاں اوں فرمایا ہا۔

جَدَاں فرعون کوں بنی اسرائیل دے بارے وچ ایہ خبر پہنچی جو ’او لوک بھجے ویندِن‘ تاں اوندا اتے اوندیں درباریں دا ارادہ انہیں دے بارے وچ بدال گیا۔ ول او آکھن لگب پئے جو ’اساں ایہ کیا کیتے؟ بنی اسرائیل کوں اپئی خدمتگزاری کنوں و نجیں ڈھتا سے؟‘ بس فرعون اپئی جنگی سواری تیار کروا کے اپئی فوج کوں نال گھدا۔ اوں چھی سو شاہی جنگلی گاڈیاں منگوا کے انہیں تے فوجی افسریں کوں بلھایا اتے مصر دیاں باقی ساریاں عام جنگلی گاڈیاں وی منگوا گھدونس۔ اللہ سنتیں، فرعون کوں اوندے ضد تے اڑیا رہن ڈھتا۔ جیرھے ویلے اوں بنی اسرائیل کوں ایہے فخر نال ویندا ہو یا ڈھھاتاں انہیں دا پچھا کیش۔ مصری فوج فرعون دے

ساریں گھوڑیں، جنگلی گاڑیں اتے سواریں سمیت انہیں دے پچھو روانہ تھی پئی اتے انہیں دے سرتے ونج پہنچی۔ بنی اسرائیلی سمندر دے کنارے تے فی حیروت شہر دے نزدیک بعل صفوں شہر دے سامنے پڑا و کیتی پئے ہن۔

بنی اسرائیل جیرھے ویلے ایہ ڈٹھا جو ”فرعون اتے اوندی فوج ساپے سرتے آگین“ تاں ڈاڈھے خوفزدہ تھی گے اتے اللہ سنتیں دے اگو فریاد کیتو نے۔ ول انہیں حضرت موسیٰ کوں آکھیا: ”تیں ساپے نال ایہ کیا کیتے؟ کیا ٹوں مصر وچوں ساکوں ہیں واسطے کلھ آئیں جو بیابان وچ مردا گھٹیں؟ کیا مصر وچ ساپے واسطے قبریں دی جاہ گینا ہستی؟ کیا اسماں تیکوں مصر وچ ایہو کجھ نہ آکھیا جو ساکوں اتحانیں مصریں دی غلامی وچ رہئن ڈے؟“ ایں بیابان وچ مرلن کوں تاں مصریں دی غلامی کر لبھتا رہا۔ ”تاں حضرت موسیٰ فرمایا: ”ڈرو نہ! ہمّت کٹوں کم گھنونو! ٹشاں ڈیکھسو جو اللہ سنتیں ٹھہاکوں اچ وی بچا گھنسی۔ جیوں اچ ٹشاں انہیں مصریں کوں ڈھدے پئے ہوئے ایوں والا کڈا ایں نہ ڈیکھسو۔ بس ٹشاں چپ چاپ کھڑے رہوا! اللہ سنتیں ٹھہاکوں کامیابی عطا کریسی۔“

ول حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”ٹوں میدے اگو مدد واسطے فریاد نہ کر، بلکہ بنی اسرائیل کوں حکم ڈے جو اگوں تے ٹریں۔ ٹوں عصاکوں پیکڑ کے خلیج مصدقے اتے ہتھ و دھاتاں خلیج مصر ڈو جھنیں وچ قسیم تھی ویسی اتے بنی اسرائیل خشک زین تے ٹرکے پار لٹکھ ویسی۔ میں مصریں کوں انہیں دے خدمتے اڑیا رہئن ڈیساں اتے اوٹھاڈے پچھو آویسن پئے۔ ول ٹشاں ڈیکھ گھنسو جو یہن کیوں فرعون، اوندی ساری فوج، اوندیں جنگلی گھوڑیں گاڑیں اتے انہیں دے سواریں تے فتح پا کے اپنی شان ظاہر کرینداں۔ ایندے بعد ساریں مصریں کوں پتا لگپ ویسی جو درحقیقت اللہ میں ای ہاں۔“

ول تھیا ایں جو او فرشتہ جیرھا اللہ سنتیں دی طرفوں بنی اسرائیل کوں رستہ ڈکھاؤں واسطے پیشوائی کریندہا، بنی اسرائیل دے اگو ہٹ کے پچھو ول آیا، تاں بدّل وی اگو ہٹ کے پچھو ول آیا۔ ایں طرح او بدّل مصری فوج اتے بنی اسرائیلی لشکر دے درمیان آگیا اتے مصریں دے پاسو اندرھارا گھپ کر ڈیس جیندی وجہ کٹوں مصری فوج ساری رات بنی اسرائیلی لشکر دے نزدیک نہ آسکی۔ پر او بدّل بنی اسرائیلیں دے

پاسوں روشنی ڈیندارہ گیا۔

حضرت موسیٰ اپنا ہٹھ خلیج مصر تے ودھایا تاں اللہ سنتیں ساری رات ڈاٹھے زور دی مشرقی ہوا گھولی جیندی وجہ کنوں خلیج مصر دا پائی چھو تو ہٹ گیا۔ ایہ سنتیں جو تلو ٹشک زین نکل آئی اتے پائی ڈو حصے وچ تقسیم تھی گیا۔ بنی اسرائیلی خلیج مصر دی آدھی وچوں ٹشک زین تے ٹر کے پار لنگھ گے اتے پائی انہیں دے سچے کھنے ڈیائیں پاسوں دیواریں والگوں کھڑا رہ گیا۔ ول مصری وی انہیں دے چھو لے گے۔ فرعون دے سارے گھوڑے، جنگی گاڈیاں سواریں سمیت اون ٹشک رستے تے جیر ہے ویلے خلیج مصر دی آدھی سنتیں آگے تاں رات دے چھلے پھر اللہ سنتیں بدال وچوں مصریں دی فوج تے بجلی کڑکائی اتے انہیں وچ افراتفری مج ہئی۔ جنگی گاڈیں دے پئے گئیں پئے گے، جیندی وجہ کنوں انہیں دا چلن مشکل تھی گیا۔ تاں مصری رڑ رڑ کے یک پے گوں آکھن لگب پئے: ”خُلَو! إِنَّهُو نَكْلٌ دِيْ كَرُونَ كَيْوُنْ جو بنی اسرائیل دے واروں اللہ ساڈے نال پیا آرڈے۔“

جیر ہے ویلے سارے بنی اسرائیلی پار لنگھ گے تاں حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”اپنا ہٹھ خلیج مصر دے اتے والا ودھا۔ ایندے نال پائی اپنی جاہتے ول اوسی اتے مصری فوج گاڈیں اتے سواریں سمیت پڑویسی۔“ حضرت موسیٰ اپنا ہٹھ خلیج مصر تے ودھایا اتے سمجھ ابھر دے ویلے خلیج مصر والا اپنی اصلی حالت تے ول آیا۔ مصریں پائی کنوں بچ نکل دی بھوں کوشش کیتی، پر اللہ سنتیں انہیں گوں اتحانیں خلیج مصر وچ غرق کر دتا۔ ایں طرح پائی واپس آکے فرعون دی ساری فوج گوں جیر ہی بنی اسرائیل دے چھو خلیج مصر دی آدھی وچ آئی ودھی ہئی گاڈیں اتے سواریں سمیت غرق کر چھوڑیا۔ ایہ سنتیں جو انہیں وچوں یک وی باقی نہ بچیا۔ پر خلیج مصر دے وچوں ٹشک زین تے ٹر کے بنی اسرائیلی پار لنگھ گے اتے پائی انہیں دے ڈیائیں پاسوں دیواریں والگوں تھیا رہ گیا ہا۔

ایں طرح اللہ سنتیں اون ڈیہمہ بنی اسرائیلیں گوں مصریں دے ہٹھوں بچا گھدا اتے انہیں خلیج مصر دے کنارے تے کھڑ کے مصریں دیاں لاشاں ڈٹھیاں۔ بنی اسرائیلیں جڑاں اللہ سنتیں دی ایہ عظیم قدرت ڈھنی جیندے نال مصریں دی ایہ حالت تھی ہئی تاں انہیں دے دل وچ خوف خدا پیدا تھیا۔ انہیں ساریں اللہ

سَتِين اتے اوندے پانھے حضرت مُوسیٰ تے بھروسا کيتا۔

بُنی إسراۓلیم دا سُرناں حمد و شنا کرڻ

اوں ویله حضرت مُوسیٰ اتے بُنی إسراۓلی مَرْدِیں ایں طرح سُرناں اللہ سَتِین دی حمد و شنا کیتی:

"میں حمد و شنا کریںدا جو اللہ ساییاں!

تیں گھوڑیں گوں سواریں سمیت خلیجِ مصر وچ اچھل سئٹے۔

اللہ ساییاں! ٹوں میکوں طاقت اتے قوت بخشنیدیں۔

ٹوں ای میڈی جان بچاؤ ڻ والا ہئیں۔

ٹوں ای میڈا اللہ ہئیں۔ میں تیڈی حمد و شنا کریںدا۔

میڈا پُوڈا اوی تیکوں منیندا ہا۔ میں تیڈی حمد و شنا کریںدا۔

اللہ ساییاں! ٹوں ہر یک تے غالب ہئیں،

صرف ٹوں ای اللہ ہئیں۔

تیں فرعون دی فوج اتے اوندیں گاڈیں گوں

خلیجِ مصر وچ اچھل سئیا،

اتے وڈے وڈے فوجی افسریں گوں خلیجِ مصر وچ غرق کر ڈتا۔

خلیجِ مصر دا پائی انہیں گوں نگل گیا۔

اوپھر و انگوں پائی دے ٿل وچ ونج ڈھئے۔

اللہ ساییاں! تیڈی قوت بے بہا ہے۔

تیں اپنی قدرت نال دشمن گوں چور کر ڈتا۔

اپنی وڈی عظمت نال تیں اپنے دشمنیں دانام و نیشان مٹا ڈتا۔

تیں اپنا غصب نازل کیتا، جیس انہیں گوں بھوں و انگوں سارا چھوڑیا۔

تیڈے زور دے گھنے نال پائی انبار تے انبار تھیا۔

وہندا ہویا پانی دیوار و انگوں کھڑا تھی گیا۔
 خلیجِ مصروفی آدھی وچ پانی جنم گیا۔
 دشمن سوچیا: میں پچھو ویساں اتے ونج پکڑیساں۔
 لٹ دامال میں ونڈیساں تاں میدا دل ٹھرسی۔
 میں اپنی توار میان وچوں کڈھیساں،
 میں اپنی طاقت نال انہیں کوں برباد کر ڈیساں۔
 میں جو ہوا گھولی تاں خلیجِ مصروفی انہیں کوں لکا گھدا۔
 بھک و انگوں جھکے پانی وچ او غرق تھی گے۔
 معبدوں وچوں اللہ سائیاں! کون ہے میں جہاں؟
 قدوسیت وچ افضل کون ہے میں جہاں؟
 کون ہے مجزرے کرڑ والا تین جہاں؟
 کون ہے رُعب والا تین جہاں؟
 جیرھے ویلے میں اپنی قدرت ڈکھالی،
 تاں زین دشمنیں کوں نیکل گئی۔
 میں اپنے کرم نال اپنے خاص لوکیں دی رہبری کر کے انہیں کوں چھڑوا گھدا۔
 میں اپنی قوت دے نال انہیں کوں اپنے مقدس مقام تے پہنچایا۔
 جیرھے ویلے قومان سُسیں تاں کمبن لگب ویسِن،
 فلسطینیں کوں خوف و لھیٹ ویسی۔
 تاں ادوم دے سردار دہشتزدہ تھی ویسِن،
 موآب دے رئیسیں کوں کمبنی لگب ویسی،
 اتے ہر کعنانی بے قرار تھی ویسی۔

انہیں تے خوف اتے دہشت چھاویسی،

تیڈی زور اوری دی وجہ کٹوں
اوپھر و انگوں بے حس و حرکت تھی ویسیں۔

اللہ سائیاں! جیر ہے ویلے سئین تیڈے لوک،
جنہیں گوں تیں اپنا بنا گھدا، پارنے لنگھ و نخن۔

ٹوں انہیں گوں آن کے مُقدَّس پہاڑتے درخت و انگوں لا کھڑیسیں،
اللہ سائیاں! اُوں جاہ تے جیر ہی تیں انہیں دے رہن واسطے تیار کیتی،

اللہ سائیاں! اُوں مُقدَّس مقام تے جیر ہائیں اپنی قدرت نال بٹایا۔
اللہ سائیاں! ازال کٹوں ابد سئین ٹوں ای با دشا ہی کریندا رہ ویسیں۔

بس خلیجِ مصر دی آدھی وچوں بنی اسرائیل حشک زین تے ٹر کے پار لنگھ گے۔

پرجیر ہے ویلے فرعون دے گھوڑے، گاپیاں اتے انہیں دے سوار خلیجِ مصر دی آدھی وچ آتے
تاں اللہ سائیاں! تیں خلیجِ مصر دے پانی گوں انہیں دے اتے ولا آندا۔“

مردیں دی حمد و شنا دے بعد حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ دی ہمشیرہ بی بی مریم الہام دے ذریعے اللہ
سئین دی حمد و شنا کیتی۔ بی بی اتے پیاں ہوں ساریاں بنی اسرائیلی عورتاں دف چا کے دھماں پائیں دیاں
ہویاں آیاں۔ انہیں ایں طرح اللہ سئین دی حمد و شنا کیتی:

”حمد و شنا کریندیاں ہیں جو اللہ سائیاں!

تیں گھوڑین گوں سواریں سمیت
خلیجِ مصر وچ اچھل سئنے۔“

گوڑا پانی

ایندے بعد حضرت موسیٰ، بنی اسرائیل گوں نال گھمن کے خلیجِ مصر کنوں کوچ کیتا اتے ٹور نامی بیابان
وچ لنگھ آتے۔ او ترا نے ڈینہ سئین بیابان وچ پنڈھ کریندے رہ گے، پر انہیں گوں پانی کھھائیں نہ نظر آیا۔

ول او یک اہجی جاہ تے ونج پہنچ جھاں پائی ہا پیا۔ پر اُنھو دا پائی پی نہ سکتے، کیوں جو کوڑا ہا۔ ہیں وجہ کئوں اون جاہ دا نان ”مارہ“ یعنی کوڑا پائی پک گیا۔ تاں لوک حضرت موسیٰ دے خلاف گرکن لگپتے اتے آکھیو نے جو ”اساں کیا پیوں؟“ ول اللہ سنتیں دے اگو حضرت موسیٰ فریاد کیتی۔ تاں اللہ سنتیں انہیں گوں یک درخت ڈکھایا، جیتنا لڑا انہیں پائی وچ سیٹا تاں پائی مسٹھا تھی گیا۔ اتحانیں اللہ سنتیں انہیں دے رہن واسطے قاعدہ قاؤن بنا یا اتے اتحانیں انہیں دا امتحان گھد س جو او اوندے فرمان دے مطابق چلدن یا گینا۔ اللہ سنتیں فرمایا: ”بے شناس اپنے رب میں اللہ دی او از گوں پوری طرح دھیان نال سُندے رہ ویسا تے جیرھا کجھ میدپی زگاہ وچ صحیح ہے او ویں کریندے رہ ویسو، یعنی میدپے حکمیں تے عمل کریندے رہ ویسو اتے میدپے بٹائے ہوئے سارے قانونیں گوں منیندے رہ ویسو، تاں انہیں ساریں آفیں وچوں جیرھیاں میں مصریں تے بھیجاں ہن ٹھاپے اُتے یک وی نہ آوسی کیوں جو ہماکوں صحبت ڈیوں والا میں اللہ ہا۔“ اُنھو سفر کریندے ہوئے بنی اسرائیل، ایلیم دے مقام تے آپنچھ جھاں پارھاں پشے اتے سر کھجیاں ہن۔ اتحانیں انہیں پائی دے نزدیک اپنا دیرہ لایا۔

مئو سلوی

ایندے بعد بنی اسرائیل دے سارے جتھے ایلیم کئوں روائے تھے۔ او لوک مصروفے نلک کئوں نلکن دے بعد ڈوجھے مہینے دی پندرہ راں تاریخ کوں سین نامی بیابان وچ آپنچھے، جیرھا ایلیم اتے کوہ سینا دی آدھی وچ ہے۔ اتحاں او حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارون دے خلاف گرکن لگپتے۔ انہیں آکھیا: ”ایں کئوں تاں چنگاں ہا جو اللہ سنتیں ساگوں اتحانیں مصروفے نلک وچ ای مار سئے ہا۔ کم از کم اتحاں گوشت دے دیکھنیں نال پیٹ بھر کے روٹی تاں کھا گھندا ہا سے۔ شناس تاں ساگوں ایں بیابان وچ ہیں واسطے گھن آيو جو ساریں گوں بکھ نال مار سئو۔“

تاں حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”ڈیکھ! ہن میں شناس ساریں واسطے اسماں کئوں یہہ وانگوں من وساوں والا ہا۔ ایه لوک ایں کریندے رہن جو روزانہ پاہر نلک کے یک ڈیکھہ دی خوراک واسطے جتنا کجھ کافی ہووے لٹھا کر گھن۔ ہیں طریقے نال میں انہیں دا امتحان گھنساں جو ایہ میدپی شریعت تے چلسن یا

کینا۔ جڈاں چھیواں ڈیہہ آوے تاں ڈو ڈیہہ دی خوراک کھی کر گھنسن۔“

حضرت موسیٰ اتے حضرت ہارونؑ بنی اسرائیل دے سارے لوکیں کوں آکھیا: ”اج عصر کوں ٹشاں ڈیکھ گھنسو جو او اللہ سنتیں ای ہے جیس ہماکوں مصروفے ملک وچوں پاہر کڈھ اندے۔ کل سویرے ٹشاں اللہ سنتیں دی شان ڈیکھسو، کیوں جو اول اپنے خلاف ٹھہاڈیاں شکایتاں سُن گھدیاں ہن۔ شام دے ویلے اللہ سنتیں ہماکوں کھاؤں واسطے گوشت اتے سویرے پیٹ بھر ڈھنے واسطے من ڈیسی۔ ٹشاں اللہ سنتیں دے خلاف جو کجھ کر کتے ہوئے اول سُن گھدا ہے۔ ٹھہاڈا کر گئے ساڈے خلاف نہیں، بلکہ اللہ سنتیں دے خلاف ہے۔ ساڈی کیا حیثیت ہے جو ٹشاں ساڈے خلاف کر کدے ہوئے؟“ ول حضرت موسیٰ حضرت ہارونؑ کوں آکھیا: ”بنی اسرائیل دی ساری قوم کوں اکھ ڈے جو ٹشاں بارگاہِ الہی وچ حاضر تھیو، کیوں جو اول ٹھہاڈا کر گئے سُن گھدا ہے۔“ جیرے ویلے حضرت ہارونؑ دے سارے جنہیں کوں ایہو کجھ آہدے پئے ہن، ہوں ویلے بیابان دو نگاہ جو کیتی تاں اٹھاں بدال دے وچ نورِ الہی ڈھونے۔ حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”بنی اسرائیل دا کر گئے میں سُن گھدے۔ ٹوں انہیں کوں اکھ ڈے جو شام دے ویلے ٹشاں گوشت کھاؤ سو اتے سویرے من نال پیٹ بھریسو۔ ول ہماکوں پتا لگ ویسی جو میں اللہ ای ٹھہاڈا رب ہاں۔“

ہوں شام اٹھاں اتنے ڈھیر سارے ڈیئرے آپے جو خیمہ گاہ نہ ڈسdi ہتی۔ ول سویرے خیمہ گاہ دے آسے پاسے پیٹاں پیا۔ جیرے ویلے پیٹاں سک گیا، تاں کیا ڈین جو بیابان وچ شخصاں دے دائلے والگوں زین تے کوئی شے پئی ہے۔ اُکوں ڈیکھ کے ہک پے کٹوں پچھن لگ پئے جو ”ایہ کیا شے ہے؟“ کیوں جو انہیں ایہ شے ڈھمی کڈاہیں نہ ہتی۔ تاں حضرت موسیٰ انہیں کوں ڈسایا جو ”ایہو او من ہے جیرا حا اللہ سنتیں ٹھہاڈے کھاؤں واسطے بھیجئے۔ بس اللہ سنتیں دا حکم ایہ ہے جو ٹشاں وچوں ہر یک اپنے گھردے بندیں دے حساب نال ہک ڈیہہ دی خوراک ہک پڑوپی فی شخص اٹھوں کٹھی کر گھنے۔“ بنی اسرائیل ایویں کیتا۔ انہیں خوراک کٹھی کر گھدی۔ کہیں کجھ گھٹ اتے کہیں کجھ زیادہ۔ ول پڑوپی (ہک پڑوپی تقریباً ڈو کلو دی ہتی) نال بھر بھر کے ہر کہیں اپنے گھردے بندیں دے حساب نال خوراک چاتی۔ ایں طرح جیس زیادہ کٹھی کیتی ہتی اُکوں وی پوری ملی اتے جیس گھٹ کٹھی کیتی ہتی اُکوں وی۔ حضرت موسیٰ انہیں کوں فرمایا: ”گوئی وی شخص

ایں خوراک وِچوں سویر تئیں کجھ بچا کے نہ رکھے۔ ”پرانہیں وِچوں کجھ آدمیں حضرت موسیٰ دی ایہ گالہ نہ مَنَّی اتے اوں خوراک وِچوں کجھ بچا کے رکھ ڈونے۔ تاں سویرے اوندے وچ بدبوچ گئی اتے کیڑے پئے گے۔ ول حضرت موسیٰ انہیں تے ڈاٹھ ناراض تھے۔ ایندے بعد ہر آدمی روزانہ سویرے اوہو جتنی خوراک کٹھی کریندا ہا جتنی انہیں دے یک ڈیہہ دے کھاؤں واسطے کافی ہوندی ہستی اتے جیرھی خوراک بیابان وچ بچی پئی ہوندی ہستی اوہہ پ تیز تھیوں نال اتحائیں پکھر ویندی ہستی۔

ول جڈاں جمع یعنی چھیواں ڈیہہ تھیا تاں انہیں لوکیں ہر شخص واسطے ڈو ڈیہہ دی خوراک ڈو ڈیہہ بیابان فی شخص جمع کیتی۔ بنی اسرائیلی بزرگیں ایہ گالہ حضرت موسیٰ کوں وچ ڈسائی۔ حضرت موسیٰ انہیں کوں فرمایا: ”الله سنتیں دا حکم وی ایویں ہے کیوں جو کل اللہ سنتیں دے برکتیں والے ڈینہہ یوم السبت دی چھٹی ہے۔ تسان جیرھا کجھ پکاؤٹا ہووے اچ ای پکا گھنو اتے جیرھا کجھ اپاٹا ہووے اچ ای اپاٹ گھنو۔ جیرھا کجھ کھویج ٹکنوں نچ ونچ اوکوں بے شک کل واسطے رکھ چھوڑا ہے۔“ بس جیویں حضرت موسیٰ آکھیا اُوویں انہیں اپلے ڈیہہ واسطے کجھ خوراک بچا کے رکھ چھوڑی۔ ول نہ تاں اوندے وچ کیڑے پئے اتے نہ او خراب تھتی۔ اپلے ڈیہہ سویرے حضرت موسیٰ انہیں کوں فرمایا: ”جیرھا کجھ بچا رکھیا ہاوے اچ ہوکوں کھاؤ کیوں جو اچ اللہ سنتیں دا برکتیں والا ڈینہہ یوم السبت ہے۔ اچ بیابان وچ ٹھاگوں کجھ نہ لبھسی۔ چھی ڈیہاڑے تسان او خوراک کٹھی کرو۔ پر کیوں جو ستواں ڈیہہ، اللہ سنتیں دا برکتیں والا ڈینہہ ہے، ہیں واسطے ایں ڈینہہ ٹھاگوں کجھ نہ لبھسی۔“

ستواں ڈیہہ تھیا تاں کجھ بنی اسرائیلی خوراک کٹھی کرٹن ٹرپئے، پر اتحاں کجھ نہ لدھونے۔ تاں حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”ایہ لوک کلڈاں تئیں میڈے ٹکمیں دی خلاف ورزی کریندے رہ ویسیں؟ انہیں کوں آکھ: یاد رکھو جو یوم السبت یس اللہ ٹھاڑے ارام دی خاطر بٹائے، ہیں واسطے چھیوں ڈیہہ یس ٹھاگوں ڈو ڈیہہ دی خوراک ڈیندارہ ویساں۔ لہذا ستواں ڈیہہ سارے اپنے گھر رہ ونچو کوئی وی باہر نہ ونچے۔“ بس تڈاہوں کوں لوکیں ستواں ڈیہہ ارام کرٹن شروع کیتا۔

بنی اسرائیلیتیں ایں خوراک داناں ”من“ رکھیا۔ مَن، دھاٹتیں دے یعن وانگوں چٹا چٹا اتے مزا اوندا

ماکھی وچ پکائے ہوئے حلے وائلوں ہا۔ حضرت موسیٰ فرمایا: ”اللہ سنتیں ایہ حکم ڈلتے جو ایندے وچوں یک نمبرا یعنی تقریباً ڈو کلو من اپنیں آؤں والیں پیرھنیں واسطے ساتھ کے رکھ ڈیووتاں جو او اون خوراک گوں ڈیکھ سکن جیرھی میں ٹھاگوں مصرا دے نلک کنوں پاہر کلھ آؤں دے بعد بیابان وچ کھوائی۔“ ول حضرت موسیٰ حضرت ہارون گوں اکھیا: ”یک سُنہری مرتبان گھن کے اوندے وچ یک نمبرا یعنی تقریباً ڈو کلو من پا اتے او گوں بارگاہِ الہی وچ آن رکھتاں جو او ٹھاڈنیں آؤں والیں پیرھنیں واسطے محفوظ رہ ونچے۔“ بن جیویں حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں حکم ڈلتا ہوندے مطابق حضرت ہارون او گوں بارگاہِ الہی وچ آن رکھیاتاں جو او محفوظ رہ ونچے۔

بنی اسرائیل چالیہ سال تینیں من کھندے رہ گے جے تینیں او آباد ملک وچ ن آتے، یعنی جے تینیں او کنعان دے ملک دی حد تینیں ن آتے او تینیں او من کھندے رہ گے۔ یاد رہے جو یک ”عُوْمَر“ وڈے نمبرے دا ڈاہواں حصہ ہا۔ عبرانی زبان وچ چھوٹے نمبرے گوں ”عُوْمَر“ اتے وڈے گوں ”ایفا“ آہدے ہن۔

چٹان وچوں پائی دا نکلن

ایندے بعد بنی اسرائیل دی ساری قوم اللہ سنتیں دے حکم دے مطابق سین دے بیابان کنوں گوچ کیتا۔ ٹلکدین ٹردیں رفیدیم دے میدان وچ دیرہ ونچ لایونے، پر اتحاں انہیں دے پیوٹ واسطے پائی گینا ہا۔ تاں لوک حضرت موسیٰ نال جھیڑا کرٹ لگ پئے اتے آکھیونے: ”پائی پیدا کرا! اسماں کیا پیوں؟“ تاں حضرت موسیٰ انہیں گوں فرمایا: ”شماں میڈے نال کیوں پئے غصے تھیندے وے؟ اتے اللہ سنتیں دی قدرت تے کیوں شک کریندے ہوے؟“ پر انہیں لوکیں گوں ڈاڈھی تریہہ لکی ہوئی ہستی۔ ہیں وجہ کنوں حضرت موسیٰ دے خلاف گرکن لگ پئے۔ آکھیونے: ”توں ساگوں مصرا وچوں اتحاں ہیں خاطر گھن آئیں جو ساگوں، ساپے پالیں بچیں گوں اتے ساپے ڈنپر ڈھوریں گوں تریہہ نال مار گھتیں؟“ تاں اللہ سنتیں دے اگو حضرت موسیٰ فریاد کیتی جو ”إنہیں لوکیں دایں ہٹ کیا کرا؟ لیہو حال ریہاتاں تھوڑی دیر بعد او میکوں سنگسار نہ کر ڈیوں؟“

حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”بنی اسرائیل دے بزرگیں گوں نال گھن کے لوکیں دے اگو اگو جل

اتے اپنے ہتھ وچ او غصاوی چاتی جُل جیرھائیں مصدقے دریائے نیل تے ماریا ہا۔ میں اتحاد کوہ سینا دی چٹان تے تیدی مَد واسطے موجود ہوساں۔ ٹوں اوں چٹان تے اپنا غصا جو مریسیں تاں اوندے وچوں لوکیں دے پیوں واسطے پانی نِکل آوسی۔ ”بس حضرت موسیٰ بنی اسرائیل دے بُرگیں دے سامنے ایوں کیتا۔ ہیں وجہ کئوں انہیں ایں جاہ داناں ”مریبہ“ یعنی ”جھیرا کرٹ“ اتے ”مسے“ یعنی ”آزماؤث“ رکھیا کیوں جو بنی اسرائیل اتحادیں جھیرا کیتا اتے اللہ سنتیں گوں آزمایا جو ”پیکھوں تاں صحیح او ساڈے نال ہے یا کینا؟“

عملیقتنیں تے فتح

ول اوں جاہ رفیدیم وچ ایں تھیا جو عملیقی لوک بنی اسرائیلیتیں نال جنگ کرٹ آگے۔ حضرت موسیٰ حضرت یوشع گوں فرمایا: ”ٹوں جنگ واسطے آدمی چُن گھن اتے عملیقتنیں دے نال مقابلے واسطے تیار تھی۔ رب العزَّت دا بخیشیا ہویا غصا چا کے کل میں پھاڑ دی چوٹی تے کھڑا رہساں۔“ حضرت موسیٰ اپلے ڈینہ حضرت ہارون اتے ہر نامی یک شخص گوں نال گھن کے پھاڑ دی چوٹی تے چڑھ کھڑے اتے حضرت یوشع حضرت موسیٰ دے حکم دے مطابق عملیقتنیں نال جنگ لڑی۔ جنگ دے دوران ایں تھیندا ہا جو بے شتیں حضرت موسیٰ اپنے ہتھ اُتوں تے چاتی رہ ویندے ہن او شتیں بنی اسرائیل غالب رہ ویندے ہن اتے جیرھے ویلے حضرت موسیٰ ہتھ تلے کریندے ہن تاں عملیقی غالب آویندے ہن۔ آخر حضرت موسیٰ دیاں پانہیں بالکل تھک آیاں تاں حضرت ہارون اتے ہر یک پتھر چا کے انہیں دے نال آن رکھیا اتے او اوندے اتے ہبہ تھے۔ ول یک انہیں دی سمجھی پانہ کوں جھلی رہ گیا اتے ڈو جھا کھپی گوں۔ ایں طریقے نال حضرت موسیٰ دے ہتھ سمجھ لہن شتیں اُتوں تے کھڑے تھے رہ گے۔ حضرت یوشع عملیقتنیں گوں تلوار دی دھار نال شکست ڈے ڈلی۔

ایندے بعد حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”یادداشت واسطے ایں واقعے کوں لکھ رکھ اتے یوشع گوں ڈسادے جو میں ایں دُنیا کئوں عملیقتنیں داناں و نیشان شتیں مٹا پیساں۔“ ول حضرت موسیٰ بارگاہِ الہی وچ ڈربانیاں پیش کرٹ واسطے اتحادیں یک تھلا بٹایا۔ اوں جاہ داناں رکھیوں نے: ”پرچمِ الہی“ اتے فرمایوں جو ”عملیقتنیں، اللہ سنتیں دے جھنڈے کوں ہتھ گھستے، یقیناً اللہ سنتیں انہیں نال انہیں دینیں پیڑھتیں شتیں جنگ

کریمہ دارہ ویسی۔“

حضرت پترو اتے حضرت موسیٰ دی ملاقات

ول ایں تھیا جو حضرت موسیٰ دے سوہرے حضرت پترو جیرہ ہیں دے علاقے دے مذہبی پیشووا ہن، انہیں ایہ ساریاں گالھیں سُٹیاں جو حضرت موسیٰ اتے اپنے خاص لوکیں واسطے رب العزت کیا کیا کیتے اتے کیوں اللہ سنتیں بنی اسرائیل کوں مصر دے نلک و چوں پاہر کلہ اندے۔ تاں حضرت پترو اپنی دھی بی بی صفوہ کوں جیرہ حضرت موسیٰ دی ذال ہنی اتے پیکے آتی ہوئی ہنی اپنے نال رلایا اتے اوندے ڈینیں پتریں کوں وی۔ حضرت موسیٰ ایہ سوچ کے جو میں پرانے نلک و چ پر دیسی تھی گزریندا پیاں اپنے پہلے پتردا نام ”جیرشوم“ یعنی ”پر دیسی“ رکھیا، اتے ڈو جھے دا نام ”الیعزز“ یعنی ”رب میدا مدگار“ ایہ سوچ کے رکھیوں جو ”میدا رب جنگوں میدا والد وی منیندا ہا میدا مدگار“ تھیا ہے اتے ہوں ای میکوں فرعون دی تلوار کنوں بچایا ہے۔“

ایں طرح حضرت پترو حضرت موسیٰ دی گھروالی اتے انہیں دے پتریں کوں نال گھن کے بیابان و چ حضرت موسیٰ دے نزدیک آن پہنچ جھاں بنی اسرائیل، رب العزت دے خاص پہاڑ دے کوہ دیرہ لئی پئے ہن۔ ول انہیں حضرت موسیٰ دو اکھوا بھیجا جو ”میں تیڈی ذال اتے تیڈے پتریں کوں نال گھن کے تیڈے کوہ آندہ پیاں۔“ تاں حضرت موسیٰ سوہرے دے استقبال واسطے پاہر نکل آئے۔ جھک کے سلام کیتے، ڈینیں یک پے دی خیر خیریت پچھی، ول اوکھے خیسے و چ لٹکھ آئے۔ حضرت موسیٰ سوہرے کوں سارا حال حوال ڈلتا جو اللہ سنتیں، بنی اسرائیل دی خاطر مصر دے فرعون اتے مصریں نال کیا کیتا اتے ایہ وی ڈسایوں جو رستے و چ کیرھیاں کیرھیاں مُشکلاں پیش آیاں اتے کیوں اللہ سنتیں انہیں کوں آسان کیتا۔ حضرت پترو ایہ سُٹ کے ڈاؤھے خوش تھے جو ”اللہ سنتیں بنی اسرائیل دی خاطر اتنے وڈے وڈے کم کیتے اتے انہیں کوں مصریں دے چنگل کنوں پچھڑوا گھدیں۔“ حضرت پترو اکھیا: ”بے شک اللہ سنتیں وڈیں شانیں والا ہے جیس تھا کوں مصریں اتے فرعون دے ہٹھوں پچھڑوا گھدے اتے ایں طرح اپنے لوکیں کوں مصر دی غلامی کنوں آزادی بخشی ہس۔ ہٹ میں چاٹ گھدے جو اللہ سنتیں سارے معبودیں کنوں وڈا

ہے، جیس اپنے لوکیں گوں مصروفی غلامی کنوں آزاد کرائیں گے۔ ”ایندے بعد حضرت پتو یک اعلیٰ قربانی بارگاہِ الہی وچ پیش کیتی اتے کجھ پیاس قربانیاں وی کیتیاں۔ اتحادیں حضرت ہارون اتے بنی اسرائیل دے سارے بُرگ حضرت موسیٰ دے سوہرے دے لکھ مقدس کھانے وچ شریک تھے۔

منصف مقرر کرئے

اپلے ڈینہ حضرت موسیٰ لوکیں دے فیصلے کرئے ہیٹھے اتے سویر کنوں گھن کے شام شیشیں ہہوں زیادہ مصروف رہے گے۔ حضرت موسیٰ دے سوہرے ایہ سب کجھ ڈھاتاں انہیں گوں آکھیں جو ”ایہ کیا پیا کریںدیں؟ اتنے ڈھیر سارے لوک سویر کنوں گھن کے شام شیشیں تیڈے آسے پاسے کھڑے رہ ویندین۔ کیا ایہ ضروری ہے جو ٹوں کلھا سارے لوکیں دے فیصلے کریںدا رہ ونجیں؟“ حضرت موسیٰ فرمایا: ”ایندی وجہ ایہ ہے جو لوک رب دی رضا دے بارے وچ پچھ بچھ کرئے واسطے میدے کوٹھ اندن ایں کنوں علاوہ جڈاں انہیں وچ گولی جھیڑا تھی پوے تاں ول او آندن کیوں جو انہیں دے درمیان فیصلہ یس کریںدا۔ رب دے ٹکمیں اتے شرعی مسائل دے بارے وچ انہیں گوں ڈسیندال۔“

حضرت موسیٰ دے سوہرے انہیں گوں آکھیا: ”ایہ کم ٹوں صحیح طریقے نال شیشیں پیا کریںدا۔ ایں تاں ٹوں وی تھک ویندابو سیں اتے ایہ سارے لوک وی جیرے تیڈے سامنے سارا ڈینہ کھڑے رہندن۔ ٹوں کلھا اتنا زیادہ کم سنبھال نہ سپکسیں، کیوں جو ایہ تیڈی برداشت کنوں زیادہ ہے۔ ہٹ میدی گاہتے غور کرا یس تاں تیکوں ایہا صلاح ڈیساں جو جیوں رب تیڈے نال ہے ٹوں اپنے رب دے اگو قوم دا نمائندہ ہوویں، انہیں لوکیں دے سارے معاملے رب دے اگو پیش کریں، اتے لوکیں گوں رب دے ٹکمیں اتے شرعی مسائل دے بارے وچ خبردار کریںدا رہیں، انہیں گوں ڈسیندابریں جو کیرے رستے تے ٹشاں ٹرٹے اتے کیرھا کم ٹشاں کرئے۔ باقی کم واسطے ٹوں انھائیں لوکیں وچھوں ایہجے لائق آدمی پڑھن گھن جنہیں دے دل وچ خوف خدا ہووے، ایمانداری نال کم کریںدے ہووں اتے ناجائز کمالی کنوں نفرت کریںدے ہووں۔ ول انہیں گوں ہزار ہزار، سو سو، پچھاں پچھاہ اتے ڈاہ ڈاہ لوکیں تے منصف بٹا ڈے۔ ول او بے شک ہرویلے لوکیں دا انصاف کریںدے رہن۔ صرف وڈے وڈے مقدمے تیڈے کوٹھ گھن آون اتے چھوٹے چھوٹے

مُقدَّمیں دافیصلہ آپ کریںدے رہن۔ ایں طرح او تیڈا بار تقسیم کر گھنسین اتے تیڈا کم تھوڑا تھی ویسی۔
بے خدا وی تیکوں ایویں حکم ڈبوے اتے ٹوں ایویں کریں تاں ول ٹوں برداشت کر سپسین اتے انہیں
لوکیں دے مسائل وی سکون نال گھردے نزدیک حل تھیندے رہ ویسی۔“

بس سوہرے دی گالہ حضرت موسیٰ من گھڈی اتے جیویں اوں آکھیا اوویں کیتوں۔ حضرت موسیٰ،
بنی اسرائیل دے سارے لوکیں وچوں لائق آدمی چھیے اتے انہیں گوں ہزارہزار، سو سو، پنجھاہ پنجھاہ، اتے ڈاہ
ڈاہ لوکیں تے منصف مقرر کر ڈتا۔ ول او منصف ہر ویلے لوکیں دے فصیلے کریںدے رہ ویندے ہن اتے
صرف مشکل مقدمے حضرت موسیٰ دے کولہ گھن اندے ہن۔

ول حضرت موسیٰ سوہرے گوں رخصت کیتا اتے او اپنے نلک دو روانہ تھی گے۔

کوہ سینا تے جلوۂ خداوندی

بنی اسرائیل مصدقے نلکوں نکلن دے بعد تریخ ہمینے دی پہلی تاریخ گوں سینا دے بیابان وچ آپنے۔
اور فیدیم کنوں روانہ تھی کے سینا دے بیابان وچ آئے۔ اتحاں پہاڑ دے نال اپنے چھیے لاڈتے۔
ایندے بعد رب العزت نال گالھیں کر ڈاہنے واسطے حضرت موسیٰ اوں پہاڑ تے چڑھ گے۔ اتحاں اللہ سنتیں
اچھی اواز نال انہیں گوں فرمایا: ”یعقوب دے قیلنتیں بنی اسرائیل گوں ایہ اگھ جو ششان اپنیں آکھیں نال
ڈیکھ گھڈے جو میں اللہ مصیریں نال کیا کیا کیتے؟ جیویں باز اپنے بچیں گوں اپنے دورتے پلھا کے چا اندے
ایویں میں تھاگوں مصر کنوں کلھ کے اپنے کولہ گھن آیا۔ ہن جے ششان میڈی فرماں برداری کریںدے رہ
ویسو اتے میڈے عہد تے قائم رہ ویسو تاں ساریں ٹویں وچوں ششان ای میڈے خاص لوک ہو سو،
ایندے باو جود جو ساری دُنیا میڈی ہے میڈی نہایتندگی کیتے ششان ای دُنیا تے میڈے واسطے وقف شدہ قوم
ہو سو۔ لہذا پاکیزہ زندگی گزر آہے۔ ایہ او گالھیں ہن جیرھیاں بنی اسرائیل گوں تیں والا آکھیاں ہن۔“

ایندے بعد حضرت موسیٰ تلے لہ آئے اتے بنی اسرائیلی بزرگیں گوں اپنے کولہ سڈو اگھدو نے۔ او ساریاں
گالھیں جیرھیاں اللہ سنتیں فرمایاں ہن انہیں گوں اگھ سٹایوں۔ تاں ساریں لوکیں یکنban تھی کے جواب ڈتا
جو ”اللہ سنتیں جیرھا گجھ وی فرمائے او سب گجھ اسماں کریسوں۔“ تاں حضرت موسیٰ اللہ سنتیں نال حال

حوال کرڻ واسطے والا پھاڑتے ول گے۔ حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”پیکھ! میں یک کالے بدل وچ تیڈے کوھ آؤسان ایں واسطے جو لوک میکوں تیڈے نال گالھیں کریندا ہویا سُنْ تاں جو ہمیشہ تیڈے اتے اعتبار کریندا رہن۔“ ول حضرت موسیٰ دیاں گالھیں سُنْ دے بعد اللہ سنتیں انہیں گوں فرمایا: ”لوکیں دے کوھ وڃج اتے انہیں گوں تیار کر جو اج اتے کل انھائیں ڈو ڈیہنہ وچ کپڑے دھو گھن اتے اپنے آپ گوں پاک صاف کر۔ اتے تریجھے ڈیہاڑے او بالکل تیار تھی کھڑن کیوں جو اون ڈیہاڑے میں اللہ کوہ سینا تے آؤیساں اتے سارے لوک میدا جلوہ ڈیکھسن۔ ٹوں ایویں کریں جو پھاڑ دے چارے پاسوں لوکیں واسطے حد مقرر کر ڈیویں اتے انہیں گوں آکھیں جو خبردار! کوئی وی پھاڑتے نہ چڑھ، بلکہ اونکوں ہتھ وی نہ لاوے کیوں جو جیرها وی پھاڑ دے نال لگا او ضرور ماریا ویسی۔ اہجے قصور وار گوں سنتگسار کر ڈتا وڃج یا اونکوں تیر مار مار کے مار ڈتا وڃج پر اونکوں ہتھ بالکل نہ لایا وڃج۔ انسان تاں انسان او بھاویں حیوان وی ہووے اونکوں جیندا نہ چھوڑیا وڃج۔ الٰہ بگل دی اواز دے بعد لوکیں گوں پھاڑتے چڑھڑن دی اجازت ہوسی۔“

ایندے بعد حضرت موسیٰ پھاڑ کنؤں تلے له کے لوکیں دے کوھ ول آئے۔ ول انہیں دے کپڑے دھوایو نے اتے انہیں گوں پاک صاف کروایو نے۔ لوکیں گوں آکھیو نے جو ”تریجھے ڈیہنہ سنتیں بالکل تیار تھی وڃجو! انہیں ڈیہاڑتیں وچ گوئی وی عورت دے نزدیک نہ وڃج۔“

تریجھے ڈیہنہ سویرے ایں تھیا جو پھاڑتے کالا دھوں بدال آگیا۔ ول گاجیں دے گھکار اتے بجلی دے چمکار شروع تھی گے۔ ایندے نال نال بگل دی اواز اتنی اچھی تھیندی گئی جو لوک خیمه گاہ وچ کمب گپ پئے۔ ہوں ویلے حضرت موسیٰ لوکیں گوں جلوہ خداوندی ڈکھاؤن واسطے خیمه گاہ کنؤں پاہر گھن آئے اتے پھاڑ دے نال آکھڑے۔ پورے کوہ سینا کنؤں ایویں دھوں پیا نکلدا ہا جیویں بچھی وچھوں دھوں پیا نکلدا ہووے اتے پھاڑ تھر پیا کمبدا ہا، کیوں جو جلوہ خداوندی بھادے شعلے والگوں اٹھان نازل تھیا۔ بگل دی اواز جوں ودھدی گئی، حضرت موسیٰ بلیندے رہ گے اتے رب العزت دی طرفاں گاج دے ذریعے جواب اندما رہ گیا۔ اللہ سنتیں کوہ سینا دی چوٹی تے آگیا اتے حضرت موسیٰ گوں سڈیں۔ تاں اوپھاڑ دی چوٹی تے چڑھ

۔۔۔ حضرت موسیؑ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”تلے لہہ کے لوکیں گوں تاکید و توحیج کر جو میکوں ڈیکھن واسطے حد کلؤں اگوں تے نہ وَهْن۔ نہ تاں انہیں وچوں ہبھوں سارے مارئے ویسِن۔ مذہبی پیشوادی جیرے میڈی خدمت کریں دن اپنے آپ گوں پورے طور تے پاک صاف کریں۔ ایہ نہ تھیوے جو میں انہیں گوں مار گھٹان۔“ حضرت موسیؑ بارگاہِ الہی وچ عرض کیتی: ”لوک پہاڑتے نہ چڑھیں کیوں جو تیڈے حکم دے مطابق ایں مقدس پہاڑ دے چارے پاسے حد مقرر تھتی ہوئی ہے۔“ ول اللہ سنتیں فرمایا: ”تلے لہہ کے ہاروئن گوں نال گھن آ۔ پرمذہبی پیشوادے باقی سارے لوک میڈے پاسے حد کلؤں اگوں تے نہ وَهْن تاں جو مارئے نہ وَنْجَن۔“ تاں حضرت موسیؑ پہاڑ کلؤں تلے لہہ آئے اتے رب العزت دیاں گالھیں لوکیں گوں آن ڈسایونے۔

ڈاہ حکم

ول ربُّ العزَّةِ ایہ ساریاں گالھیں بنی اسرائیل کوں فرمایا: ”مَنْ يَعْبُدْ إِلَهًا بَلْ لَا يَعْبُدْ إِلَهًا رَبُّ هَا مَنْ يَعْبُدْ إِلَهًا مَرْدَنْ دَلْكَنْ کلُّهُ اندے جَحَّاحَانَ ثَسَانَ غَلامَ ہاوے۔
لہذا ثسان میڈے سوا پے کہیں گوں مَعْبُودَنَهُ مَنَا ہے۔

عبدات دے واسطے ثسان کوئی بُت یا کوئی ابھی مُورت نہ بنا ہے جیندی صورت اسماں دی یا زین دی یا پائی دی کہیں شے نال ملدی بجلدی ہووے۔ نہ انہیں گوں سجدہ کراہے اتے نہ انہیں دی عبدات کراہے کیوں جو میں ایہ بَرَادَشَتْ نَسَنْ کر سُلْدَا جو ثسان کہیں پے دی عبدات کرو۔ جیرے میڈے نال بغض رکھن، میں انہیں گوں تریبجھی چو تھی پیڑھی نسزا ڈیندا رہ ویداں۔ پرمیرے میڈے نال پیار کریں، میڈے حکمیں دے مطابق چلن، انہیں تے میڈا فضل و کرم ہزار پیڑھتیں نسَنْ جاری و ساری رہ ویسی۔

مَنْ يَعْبُدْ رَبَّ دَانَ ثَسَانَ غَلَطَ طَورَتْ إِسْتَعْمَالَ نَهْ كراہے کیوں جو جیں ایوں کیتا میں اوکوں ضرور سزا ڈیساں۔ یومُ السبت کوں ثسان ارام دے ڈینہ دے طور تے منیندے رہ ونجاہے اتے ایکوں میں اللہ دے واسطے وقف کر چھوڑا ہے۔ چھی ڈیہاڑے ثسان اپنے سارے کم کار کر سُلْدَے ہوئے۔ پرسوں ڈینہ یومُ السبت ارام دا ڈینہ ہے جیرا میڈے واسطے وقف تھیا ہویا ہے۔ ایں ڈینہ کوئی وی کم نہ کرے۔ نہ

ٹشان، نہ ٹھاڈے پتر، نہ ٹھاڈیاں دھیریں، نہ ٹھاڈے غلام، نہ ٹھاڈیاں پانھیاں، نہ ٹھاڈا کوئی پنگر ڈھوراتے نہ او پر دیسی جیرھا ٹھاڈے کو لھٹکیا پیا ہو وے۔ میں اللہ چھھی ڈپھاڑے اسماں، زمین، سمندر اتے انہیں دی ہر شے کوں بنایا اتے ستونیں ڈیتھہ کوئی کم نہ کیشم۔ ایہا وجہ ہے جو یومِ السبت گوں میں برکتیں والا بنا تے اتے اُگوں اپئے واسطے مقرر کیتم۔

ٹشان اپئے پُو ما عدی عزت کراہے تاں جو اُون ملک وچ جیرھا میں اللہ ٹھاڈا رب ٹھاگوں ڈیساں ٹھاڈی عمر دراز تھیوے۔

خون نہ کراہے!

زنانہ کراہے!

چوری نہ کراہے!

بھھوٹ گواہی نہ ڈواہے!

کہیں دے گھر دالچ نہ کراہے یعنی نہ کہیں دی ذال دالچ کراہے، نہ کہیں دے غلام دا، نہ کہیں دی پانھی دا، نہ کہیں دے ڈانددا، نہ کہیں دے گلڈھادا اتے نہ کہیں بی شے دا۔“

جیرھے ویلے سارے لوکیں گاجیں دا گجکار، اتے بگل دی اواز سُنی اتے بجلی دا چمکار اتے پھاڑکنوں اٹھدا ہویا ڈھوان ڈھھاتاں ڈرکھوں کمبیں پئے گے اتے دُور ونچ کھڑے۔ انہیں حضرت موسیٰ کوں آکھیا: ”ایہ پاھیں ٹوں آپ ساڈے نال کر، اسماں عورنال سُنسوں۔ رب العزت دے پاھیں کرٹ نال کتحائیں ایہ نہ تھیوے جو اسماں مر و نجھوں۔“ حضرت موسیٰ انہیں کوں فرمایا: ”ڈرونے! رب العزت ٹھاڈا امتحان پیا گھندے تاں جو اوندا خوف ٹھاڈے دل وچ رہ ونجھے اتے ٹشان گناہ نہ کرو۔“ بس لوک دُور ای کھڑے رہ گے اتے حضرت موسیٰ بارگاہِ الہی وچ ونجھ دی خاطر کالے بدال دے نزدیک تھی گے۔

قُربان گاہ دے بارے وچ قاعدہ قانون

ول حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”توں بنی اسرائیل کوں آکھیں: ‘ہُمْ تاں ٹشان اپئے آکھیں نال پنکھ گھنے اتے کئیں نال سُٹ گھنے جو خود اللہ ٹھاڈے نال پاھیں کیتیاں ہن۔‘ اللہ فریندے جو ٹشان کہیں

گوں وی میدا شریک نہ بٹا ہے۔ بُتیں دی پوجانہ کراہے او بھاویں چاندی دے ہوون یا سونے دے۔
 ٹشان میڈی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش کرڻ واسطے میٹی دا یک تھلا بناو۔ ول ہر قسم دینیں ڦربانیں لیتے ہوندے
 اُتے اپیٹیاں بھیداں پکریاں اتے گوئیں ڈاند ڦربان لیتے کرو۔ جنڌاں میدے نال تے ڦربانی لیتی ویسی، میں
 اُتھاں موجود ہوساں اتے خوب برکتاں ڈیساں۔ جے ٹشان میڈی بارگاہ وچ ڦربانیاں پیش کرڻ واسطے پتھر دا
 تھلا بناو، تاں پتھریں گوں گھڑ کے استعمال نہ کراہے۔ جے ٹھہاڈے اوزار انہیں پتھریں گوں لگے، تاں سمجھو
 ٹشان انہیں پتھریں گوں ناپاک کر ڈیتے۔ اتے ڦربان گاہ تے پوڑنیں کنوں نہ چڑھاہے تاں جو ٹھہاڈا ٹنگی
 اوندے اُتے ظاہرنہ تھیوے۔

غلایں اتے پانھتین دے بارے وچ شرعی قانون

ہُن جیر ہے قانون تیں بنی اسرائیل گوں ڈساوٹے ہن او ایہ ہن۔ جے ٹشان کہیں بنی اسرائیل گوں مل
 گھنسو، تاں او چھی سال تینیں ٹھہاڈا غلام ہوسی اتے ستویں سال خود بخود آزاد تھی ویسی۔ جے او غلام
 تھیندے ویلے شادی شدہ ہووے تاں آزاد تھیندے ویلے اوندی ذال وی اوندے نال ویسی۔ جے کلھا آیا
 ہووے، تاں کلھا ای ویسی۔ بھاویں اوندے آقا اپنی کہیں پانھی نال اوندی شادی کر ڈیتی ہووے اتے
 اوندے بال وی تھی گے ہوون ول وی او کلھا ای ویسی کیوں جو او عورت اتے اوندے بال اوندے آقا
 دی ملکیت ہو سن۔ پر جے او غلام تھردوں ایہ آکھے جو 'میکوں اپنا آقا، اپنی ذال اتے بال ہوں بیمارے
 ہن، میں انہیں گوں چھوڑ کے ونچن تینیں چاہندا' تاں اوندا آقا اون غلام گوں منصفین دے کوله گھن ونچے۔
 ول اُتھائیں عدالت دے دروازے تے لوکیں دے سامنے سوئے نال اوندے کن وچ سوراخ کر ڈیوے۔
 تاں او ساری زندگی اوندی غلامی وچ رہ ویسی۔

جے کوئی شخص اپنی دھی گوں وچ چھوڑے، تاں او پانھی مرد غلایں والگوں آزاد نہ تھی۔ جے اوندا آقا،
 جیں او گوں اپنی حرم بٹائے، اوں کئوں ناخوش ہووے، تاں او اوندا فدیہ گھن کے او گوں چھوڑے والا
 ڈیوے۔ اوندے آقا گوں ایہ اختیار گینا ہوسی جو او او گوں اگوں تے غیریں وچ وچ چھوڑے کیوں جو او
 اپنے قول تے قائم تینیں رہ گیا۔ جے اوندے آقا او گوں اپنے پتر دی حرم بٹائے، تاں او گوں دھیریں والگوں

سمجھسی۔ جے خرم دا پے پی شادی کر گئے، تاں اوپہلی ذال دی خوراک، کپڑے اتے ذال دا حق ادا کرن وچ کوئی کمی نہ کریسی۔ پر جے انہیں تراۓ ڳالھیں وچوں کوئی وی ٻک ڳالھ پوری نہ تھئی، تاں ول اوپانھی معاوضہ ڏلتے بئیر آزاد تھی ویسی۔

کُٹن مارٹن اتے مار گھٹن دے بارے وچ قاعدہ قانون

جیرھا کہیں انسان گوں اتنا مارے جو او مر وڃے، تاں مارٹن والے گوں وی ضرور مار گھتیا ویسی۔ پر جے اوندرا ارادہ تاں مار گھٹن دانه ہووے اتے اوندے ہمھوں ایوں تھی وڃے، تاں ایہجے شخص واسطے یں ٻک جاہ مقرر کر ڏیساں جو او سزا کنوں بچئن واسطے اتحاں پناہ وڃے گھنے۔ جے کوئی چاٹ بجھ کے کہیں گوں مار گھٹے، تاں او گوں کتھائیں وی پناہ کینا یلسی بھاویں، او قربان گاہ گوں وی وڃ پکڑے۔ او گوں اتحو چھک گھن وڃے تاں جو او گوں مار گھتیا وڃے۔

جیرھا اپٹے پُویا ماء گوں کٹے مارے تاں او گوں ضرور مار گھتیا وڃے!
جے کوئی کہیں گوں اغوا کروئے، ول او بھاویں او گوں وچ چھوڑے یا گھر رکھی پیا ہووے، تاں ایہجے شخص گوں وی ضرور مار گھتیا وڃے۔

جیرھا اپٹے ماع پیو گوں برا الاوے او گوں ضرور مار گھتیا وڃے!
جھیڑے وچ جے کوئی شخص کہیں گوں نکھ یا پتھر مار ڏیوے اتے ڏوچھا شخص مرن کنوں تاں نچ وڃے پر معدوری دی حالت پستے تے پیار ہے،

ول جے او تند رست تھی وڃے اتے لکڑ دے سہارے ٹرے پھرے وڈا، تاں مارٹن والا بری ہوسی سوا ایندے جو او اوندی روزی دائمصان پورا کر ڏیوے اتے اوندے علاج معالجے دا خرچہ وی بھرے۔
جے کوئی اپٹے غلام یا پانھی گوں سوٹے نال اتنا مارے جو او اوندے ہمھوں مر وڃے، تاں او گوں ضرور سزا یلسی چاہیدی ہے۔ پر جے او غلام مار کھاؤن دے بعد ٻک یا ڏو ڏیہہ زندہ رہ وڃے، تاں اوندے آقا گوں سزا نه ڏلی وڃے، کیوں جو اوندے غلام دامرن اوندی اپٹی ملکیت دائمصان ہے۔

جے مرد ٻک پے نال لڑوئیں بھڑوئیں کہیں پیٹ والی عورت گوں ابھی ست مار ڏیوں جو اوندا پال ضائع

تھی و نجے پر بیا کوئی نقصان نہ تھیوے، تاں سٹ مارن والے کنوں اتنا جرمانہ لگدا و نجے جتنا اور عورت دا پر آکھے اتے منصف منظوري ڈیوں۔ پر جے اور سٹ نال بیا کوئی نقصان تھی و نجے، تاں انصاف دا تقاضا ایہو ہے جو جان دے بدے بدے لے جان، الہ دے بدے بدے لے ڈند، ہشہ دے بدے بدے ہٹھ اتے پیر دے بدے پیر۔ ڈنچھ دے بدے ڈنچھ، زخم دے بدے زخم، سٹ دے بدے سٹ دی سزا ملے۔

جے کوئی اپنے غلام یا پانچی کوں سٹ مار کے اوندی الہ ضائع کر ڈیوے، تاں او اوندی الہ دے بدے او کوں آزاد کر چھوڑے۔ جے کوئی سٹ مار کے اپنے غلام یا پانچی دا ڈند بھن گھتے، تاں او اوندے ڈند دے بدے او کوں آزاد کر چھوڑے۔

مالک دی ذمہ داری

جے کوئی ڈاند کہیں مردیا عورت کوں سینگ مار کے مار گھتے، تاں اوں ڈاند کوں ضرور سنگسار کر ڈلتا و نجے اتے اوندا گوشت ن کھادھا و نجے۔ پر ڈاند دا مالک بے الزام ہوسی۔ جے ڈاند کوں پہلے کنوں سینگ مارن دی عادت ہووے اتے ایں گاہ دے بارے وچ اوندے مالک کوں ڈسایا وی گیا ہووے ول وی او اپنے ڈاند کوں پدھ کے ن رکھے اتے او ڈاند کہیں مردیا عورت کوں سینگ مار کے مار گھتے، تاں اوں ڈاند کوں سنگسار کیتا و نجے اتے اوندے مالک کوں وی مار گھتیا و نجے۔ جے خون دے بدے بدے اوندے اتنے جرمانہ رکھیا و نجے، تاں او اپنی جان بچاؤن واسطے جرمانہ ادا کرے۔ جے ڈاند کہیں چھوہر یا چھوہر کوں سینگ مار کے مار گھتے، تاں وی بالکل ہیں حکم دے مطابق ڈاند اتے اوندے مالک نال سلوک کیتا و نجے۔ جے ڈاند کہیں دے غلام یا پانچی کوں سینگ مار کے مار گھتے، تاں ڈاند دا مالک غلام دے مالک کوں جرمانے وچ تریہہ تو لے چاندی توں ڈیوے اتے ڈاند کوں وی سنگسار کر ڈلتا و نجے۔

جے کوئی آدمی کھوئی کھٹے اتے کھوئی دے موئہ تے ڈھکل نہ ڈے رکھے اتے کوئی ڈاند یا کوئی گلہا اوندے وچ و نج پووے، تاں کھوئی دا مالک اوندی قیمت ڈے کے جانور دے مالک دا نقصان پورا کر ڈیوے اتے موبیا ہویا جانور خود گھن گھنے۔

جے کوئی ڈاند کہیں پے دے ڈاند کوں سینگ مار کے مار گھتے، تاں زندہ ڈاند کوں و تچ ڈلتا و نجے اتے اوندے

پسے ڈوہیں آدھ کر گھن۔ ایویں موئے ہوئے ڈاند وچ وی ڈیائیں دا جھنہ برابر ہو سی۔ اتے جے ایہ پتا لگ ونچے جو ڈاند کوں پہلے کٹوں سنگ مارٹ دی عادت ہتی، ول وی اوندے مالک اوکوں پدھ کے نئیں رکھیا، تاں ول موئے ہوئے ڈاند دے بدے جیندا ڈاند ڈیوٹا پوسی اتے مویا ہویا جانور خود گھن گھن۔

معاوضے دے بارے وچ قانون

جے کوئی شخص کہیں دا گوئی پا لئو جانور چوری کر گھنے، مثال دے طور تے بھیڈ یا ڈاند اتے اوکوں ذبح کر ڈیوے یا وچ چھوڑے، تاں اوں بھیڈ دے بدے چار بھیڈاں اتے یک ڈاند دے بدے پنج ڈاند اوندے مالک کوں ڈیسی۔ جے کوئی شخص رات کوں سندھ مریندا ہویا پکڑیا ونچے اتے مار کھاؤٹ نال جے اومر ونچے، تاں اوندا ٹون جائز ہو سی۔ اتے جے سمجھ ابھری یہ پکڑیا ونچے، تاں ول اوکوں مار گھٹن جرم ہے۔ پر اوکوں جرمانہ بھرنا پوسی۔ جے اوں کٹوں جرمانہ بھرٹن واسطے کجھ نہ ہووے، تاں اوکوں سزا وچ وچ چھوڑیا ونچے۔ چوری کیتا ہویا جانور چور کٹوں جے زندہ مل ونچے، بھاویں ڈاند ہووے یا گلڈیا یا بھیڈ، تاں یک دے بدے وچ ڈو ڈیوے۔

جے کوئی اپٹے جانور پے دی فصل یا انگوریں دے باغ وچ چھرٹ واسطے چھوڑ ڈیوے، تاں اوکوں اپٹی فصل یا انگوریں دے باغ دی چنگی کٹوں چنگی پیداوار وچوں اوندانقصان پورا کر ڈیوٹا پوسی۔ جے کوئی بھاپالے اتے او بھڑک کے جھاڑیں کوں لگ ونچے، ول اوندے نال کہیں دی پاریا پکی فصل یا ساری فصل سڑو نچے، تاں بھاپالٹ والے کوں ایندا ہر جائے ڈیوٹا پوسی۔

جے کوئی کہیں دے کولھ اپٹی کوئی شے یا رقم بطور امانت رکھے اتے اوندے گھروں چوری تھی ونچے ول چور ہتھیں آو نچے، تاں چور کوں اونداد گنا ڈیوٹا پوسی۔ جے چور دا پتانا نہ لگے، تاں گھردے مالک کوں منصیں دے کولھ آندا ونچے تاں جو او قسم چاوے جو نہیں امانت والے مال کوں ہتھ نہیں لایا۔

خیانت دا ہر معاملہ منصیں دے کولھ آندا ونچے، مثال دے طور تے جے کوئی بیا آکھے جو 'ایہ ڈاند یا گلڈ ہایا بھیڈ یا کپڑے یا کوئی وی گم شدہ چیز میڈی ہے، تاں ڈیائیں وچوں جیکوں منصف مجرم بناوین او ڈوجھے کوں ڈگنا ڈیوے۔

جے گوئی کہیں گوں اپنا ڈاندیا گلہ حایا بھیڈیا گوئی پیا جانور بطور امانت ڈے ونچے اتے او جانور بغیر کہیں دے ڈٹھے مرونچے یا اوکوں سٹ لگ ونچے یا اوڑل ونچے اتے اوند اپنانے لگے، تاں ایں گالھ دا فیصلہ ایں تھیسی جو جیندے کولھ جانور بطور امانت ہا او خدا دی قسم چا کے آکھے جو ہیں کجھ نہیں کیتا، تاں جانور دا مالک اوندی قسم تے اعتبار کر گھنے اتے اوں کئوں معاوضہ نہ منگے۔ پر جے او جانور امانتدار دے کوھوں چوری تھی ونچے، تاں ول او جانور دے مالک گوں اوند اماعوضہ ادا کرے۔ جے اوں جانور گوں کہیں درندے چیر پاڑ سیٹا ہووے، تاں امانتدار بھوت دے واسطے اوکوں آن ڈکھا لے۔ ول اوکوں اوند اماعوضہ نہ بھرنا پوسی۔

جے گوئی کہیں کئوں اوند جانور عارضی طور تے منگ ونچے اتے مالک دی غیر حاضری وچ اوں جانور دا گوئی عضونا کارہ تھی ونچے یا او مر ونچے، تاں او آدمی جانور دے مالک گوں ضرور اوند اماعوضہ ڈیوے۔ پر جے اوں جانور دا مالک نال ہووے پیا، تاں ول اوند اماعوضہ نہ ڈیوے۔ اتے جے او جانور کرائے تے گھن آندہ ہووے، تاں اوندے مالک گوں صرف اوند اکرایہ ادا کر ڈتا ونچے۔

اخلاقی اتے مذہبی قاعدے قانون

جے گوئی کہیں گنوواری چھوہر گوں، جیرھی کہیں نال منگی نہ پئی ہووے، ورغلائے کے اوندے نال مکالائے، تاں اوکوں ضرور اوں چھوہر نال چتمہر ڈے کے شادی کرئی پوسی۔ جے اوں چھوہر دا والد اوں آدمی نال اوندی شادی کرئی تے بالکل راضی نہ تھیوے، تاں ول او آدمی اوں چھوہر گوں گنوواری دے چتمہر جتنی نقدی ڈیوے۔

ٹشان کہیں وی جادو گرئی گوں زندہ نہ چھوڑا ہے۔

جے گوئی کہیں جانور نال برا فعل کرے، تاں اوں آدمی گوں ضرور مار گھتیا ونچے۔

جیرھائیں اللہ کئوں سوا کہیں وی پے معبد واسطے قربانی کرے، اوکوں مٹا ڈتا ونچے۔ ٹشان کہیں پر دیسی دا حق نہ مرا ہے اتے نہ اوندے اتے گوئی ظلم کرا ہے کیوں جو ٹشان آپ وی نلک مصروف دے وچ پر دیسی ہاوے۔ ٹشان کہیں بیوہ عورت یا ایتھم بال تے ظلم نہ کرا ہے۔ جے ٹشان انہیں گوں کہیں قسم دی گوئی وی تکلیف ڈیتی اتے انہیں میڈے اگو فریاد چا کیتی، تاں میں ضرور سُٹھنساں۔ میڈا قہر بھڑک پوسی اتے میں

ٹھاکوں ٹھاڈے دشمن دے ہتھوں اوندی تلوار نال مرو اچھریساں۔ ول ٹھاپیاں ذالیں بیوہ اتے پال یتیم تھی ویسن۔

جے ٹشاں اپنے کہیں بنیا سرا نیلی غریب بھرا کوں ادھار ڈیو، تاں لہٹے دار و انگوں اوکوں لک نہ کراہے اتے ن اوں کئوں سود گھنا ہے۔ جے ٹشاں کڈا ہیں اپنے ہمسائے داججہ گروی رکھ وی گھنو، تاں سمجھ لہٹ کئوں پہلے اوکوں والا ڈوا ہے کیوں جو ہیکوں تاں اور ات کوں آتو پا سمحدے۔ ول اوکیا پا کے سمحسی؟ جے اوں میڈے اگو فریاد چاکیتی، تاں یں ضرور سُٹ گھنساں کیوں جو میکوں ترس آویندے۔

یں رب دے بارے وچ ٹشاں کڈا ہیں وی گفرنہ بکا ہے، نہ اپنی قوم دے وڈے کوں کڈا ہیں برا اکھا ہے۔ ٹشاں اپنی ہر قسم دی فصل دے پہلے پہلے پھل و چوں میڈی بارگاہ وچ نذر پیش کرڻ واسطے دیرنہ کراہے۔ پلیٹھی دے پتر میڈے واسطے وقف کر ڈوا ہے! ٹشاں اپنیں گوئیں اتے بھیڈیں دے پہلے نر پھلیں کوں ست ڈینہ تھیں اوندی ماء نال رہن ڈوا ہے، پر اٹھویں ڈینہ میڈی خدمت وچ پیش کر ڈوا ہے! ٹشاں میڈے مقدس لوک ہوئے۔ ہیں خاطر درندیں دا چیریا پاڑیا ہویا جیرھا گوشت ٹھاکوں لجھے، ٹشاں نہ گھوا ہے، بلکہ گلکیں دے اگو سٹ چھوڑا ہے۔

إنصاف اتے سچائی نال چلن

ٹشاں بھوٹی خبر نہ اڈا چھوڑا ہے اتے نہ بھوٹی گواہی ڈیوں واسطے ظالم لوکیں دے سا تھی بٹا ہے۔ ڈھیر سارے لوکیں کوں براۓ وچ ڈیکھ کے ٹشاں وی براۓ کرڻ نہ شروع کر ڈوا ہے، اتے نہ کہیں معاملے وچ انصاف دا خون کراوڻ واسطے ڈھیر سارے لوکیں دا مۇتهہ ڈیکھ کے اپنی سچی گواہی کئوں پھرا ہے۔ ٹشاں کہیں غریب آدمی دے معاملے وچ وی اوندی ناجائز طرفداری نہ کراہے۔

جے ٹشاں اپنے مخالف دا ڈاندیا گلڈھا رلدا ہویا ڈیکھو، تاں اوکوں پکڑ کے ضرور اوندے مالک کوں پہنچا ڈوا ہے! جے ٹشاں اپنے مخالف دے گلپا کوں ایں حالت وچ ڈیکھو جو او ڈھہہ کے بار دے تلے آیا پیا ہووے، تاں ڈیکھ کے لگے نہ وچا ہے، بلکہ اوکوں اٹھا کھڑا وُن وچ اوندے مالک دی مدد کراہے۔

ٹشاں کہیں غریب نال اوندے کہیں وی معاملے وچ نا انصافی نہ تھیوں ڈوا ہے! بھوٹی ٹھہرت کئوں اپنے

آپ گوں دُور رکھا ہے۔ بے گناہ اتے سچے گوں قتل نہ کراہے کیوں جو یہ ظالم گوں بَری نہ کریساں۔ ٹشاں رِشوت نہ گھنا ہے کیوں جو رِشوت دانشمندیں گوں انداھا کر چھڑپنندی ہے اتے حقدار دا حق مار ڈیندی ہے۔ ٹشاں پر دیسی تے ظلم نہ کراہے۔ ٹھاگوں پر دیسی دے دل دا پتا ہے پیاسا کیوں جو ٹشاں وی ہوں والگوں مصراں دے نلک وِچ پر دیسی رہے گے ہاوے۔

ست سال اتے ست ڈیہاڑتیں دے بارے وِچ

چھی سال ٹشاں اپنی زین وِچ فصل ریندے رہ ونجا ہے اتے اوندی پیداوار جمع کراہے۔ پر ستویں سال اوگوں سہی ڈوا ہے، اوندے وِچ فصل نہ رہا ہے تاں جو قوم دے مسلکین اوندے وچوں اپنے آپ تھیوں والی فصل کھاؤن اتے جیرھا کجھ انہیں کئوں بچ ونچے اوگوں جنگل دے جانور پر گھن۔ ٹشاں اپنے انگوریں اتے زیتونیں دے باغیں نال وی ایویں کراہے۔ چھی ڈیہہ ٹشاں اپنا کم کار کراہے پر ستویں ڈیہہ ارام کراہے تاں جو ٹھاڈے ڈاندیں اتے لکھیں گوں وی ارام ملے۔ ایویں ٹھاڈے غلام اتے پر دیسی وی ارام کر کے تازہم تھیوں۔ جیرھیاں گالھیں میں ٹھاگوں آکھیاں ہن انہیں ساریں تے پورا پورا عمل کراہے۔ کہیں وی پے معبد دی عبادت کڈا ہیں نہ کراہے، بلکہ انہیں داناں وی کڈا ہیں نہ چوا ہے۔

سال دیاں ترائے وَدیاں عیداں

ٹشاں سال وِچ ترائے دفعہ میڈے واسطے عید منا ہے۔ ٹشاں عید آزادی ست ڈیہہ تینیں منیندے رہ ونجا ہے، جیویں میں ٹھاگوں پہلے وی حکم ڈتے اوویں سال دے پہلے مہینے ایسیب دے مقرر کیتے ہوئے وقت کئوں گھن کے عید آزادی دے ست ڈیہہ تینیں بے خمیری روٹی کھندے رہ ونجا ہے، کیوں جو ہیں مہینے وِچ ٹشاں مصراں دی غلامی کئوں آزاد تھے ہاوے۔ ایں موقع تے جیرھا وی میڈی بارگاہ وِچ آوے، اوگوئی نہ کوئی نذرانہ ضرور گھن کے آوے۔ سئے پوراں دی عید، یعنی جڑاں ٹھاڈی فصل وِچ جیکوں ٹشاں محنت نال رہایا پھلا پھل آوے، تاں ایہ عید منا ہے۔ ول سال دے آخر وِچ اناج جمع کر لٹ دی عید، یعنی جڑاں ٹشاں اپنی محنت دا پھل زین کئوں جمع کر گھنو، تاں ایہ عید منا ہے۔ سال وِچ تر نھائیں دفعہ ٹھاڈے سارے مردیں

اللہ، اپنے بارگاہِ الہی وِچ حاضر آن تھیوں۔

ٹشاں میڈے واسطے جیر ہے جانور دی قربانی کرو، اوندا خون خمیری روٹی دے نال نذر نہ کراہے۔ نہ ایں عید دے گوشت دی چڑپی سویر تھیں باقی رہن ڈوا ہے! ٹشاں اپنی زین دی پہلی پیداوار دا بہترین حصہ میں اللہ اپنے رب دے گھر وچانا ہے۔ ٹشاں لیلے گوں اوندی ماء دے کھیر وچ نپکا ہے۔

وعدہ اتے ہدایت

دھیان نال سُٹھو! میں یک فرشتہ ٹھاڈے اگو اگو بھیندا پیاس جیر حارستے وچ ٹھاڈی حفاظت کریسی اتے ٹھاگوں اون جاہتے گھن ویسی جیر ہی میں ٹھاڈے واسطے مخصوص کیتی ہے۔ بس ٹشاں دھیان رکھا ہے۔ اوندی گالہ منیندے رہ ونجا ہے۔ اوندی نافرمانی بالکل نہ کراہے کیوں جو میڈی قدرت اوندے وچ ہوسی۔ اوندی ٹھاڈی نافرمانی کئوں درگزرنہ کریسی۔ پر جے ٹشاں اوندی گالہ مئی رہ گیو ہے اتے اوسب کجھ کیتو ہے جیر حا کجھ میں آکھنے، تاں ول میں ٹھاڈے دشمنیں دادشمن ہوساں اتے ٹھاڈا جیوں آوکھا کریں والئیں داجوں حرام کر ڈیساں۔ جیر ہے ویلے میڈا فرشتہ ٹھاڈے اگو اگو ٹرسی اتے ٹھاگوں اموریں، حنینیں، فریزینیں، کنعتینیں، جوئیں اتے یہو سنتیں دے نلک دے وچ داخل وچ کریسی، تاں میں انہیں ساریں گوں ختم کر ڈیساں۔ ٹشاں نہ انہیں دے معبدیں گوں سجدہ کراہے، نہ انہیں دی عبادت کراہے، نہ اٹھو دے لوکیں جہیں کم کراہے، بلکہ ٹشاں انہیں بُتیں گوں ختم کر چھوڑا ہے اتے پتھر دے بُٹنے ہوئے انہیں مناریں گوں ٹوٹے ٹوٹے کر سٹاہے جنہیں دی او لوک پوجا کریں۔ ٹشاں صرف میں اللہ اپنے رب دی عبادت کریں دے رہ ویسو، تاں میں ٹھاڈے رزق وچ برگت پائیساں اتے ٹشاں لوکیں وچوں بیماریاں دُور کر چھڑیساں۔ ٹھاڈے نلک وچ کہیں عورت داوی کچا پال ضائع نہ تھیسی اتے نہ کوئی سندھ تھیسی۔ میں ٹھاڈی عمر دراز کریساں۔

میں ٹھاڈے دشمنیں دے دلیں وچ ٹھاڈے پہنچن کئوں پہلے اپنی دہشت پائیساں۔ جیر ہے ویلے ٹشاں اٹھاں ویسو، تاں میں انہیں ساریں گوں شکست ڈیساں۔ ول اوٹھاڈے اگو کنڈ دکھا کے درک ویسن۔ میں ٹشاں کئوں پہلے جوئیں، کنعتینیں اتے حنینیں وچ اتنے پہنچوں بھج ڈیساں جو او انہیں گوں ٹھاڈے سامنے کئوں بھجا چھوڑیسیں۔ میں انہیں ساریں گوں لکے سال وچ ٹھاڈے سامنے کئوں ایں واسطے دفع نہ کر

چھڑیساں جو اُنہوں دی زین ویران نہ تھی ونچے اتے ول جنگلی جانور ودھ کے ہاگوں ستاؤں نہ پئے ونچن، بلکہ میں انہیں گوں تھوڑا تھوڑا کر کے اوں ویلے تینیں ٹھاڈے سامنے کنوں دفع کر یندارہ ویساں ہے تینیں ٹشاں ودھ پھل نہ ونچو اتے اُنہوں دی ساری زین دے وارث نہ تھی ونچو۔

میں ٹھاڈے نلک دی حَلْجَ مصرا کنوں گھن کے فلسطین دے سمندر یعنی بحیرہ روم تینیں اتے بیابان کنوں گھن کے دریائے فرات تینیں مقرر کریساں۔ میں ٹھاگوں اوں نلک دے رہن والینس تے غالب کر ڈیساں۔ ٹشاں انہیں گوں دُر کا چھڑیسو۔ ایں طرح انہیں دا نلک میں ٹھاڈے قبضے وچ ڈے ڈیساں۔ ٹشاں انہیں نال کوئی معاملہ نہ کراہے، نہ انہیں دے معبدیں دی پوجا کراہے۔ ایہ نہ تھیوے جو او لوک ٹھاڈے نلک وچ رہ ونچن اتے ٹشاں کنوں میڈے خلاف گناہ کراون۔ جے ٹشاں انہیں دے معبدیں دی پوجا کیتی، تاں او ٹھاڈے واسطے پھابی دا پھندا بن ڈیسی۔“

ہدودی تصدیق

ایندے بعد حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”توں ہارون، نداب، ابیہو اتے بنی اسرائیل دے سُر بُرگیں گوں اپنے نال میڈے کولھ پھاڑے اتے گھن آ۔ او گھ فاصلے تے پہ کے سجدہ کر ین۔ ول توں کلھا ای میڈے کولھ اگوں تے تھی آؤں پر بے اگوں تے نہ آون۔ باقی لوکیں وچوں کوئی وی تیڈے نال پھاڑتے نہ چڑھ آوے۔“

حضرت موسیٰ لوکیں دے کولھ آ کے انہیں گوں اللہ سنتیں دیاں ساریاں گاھیں یعنی سارے حکم ڈسائے۔ تاں سارینیں لوکیں یکزان تھی کے آکھیا: ”جیرھیاں وی گاھیں اللہ سنتیں فرمایاں ہن، اسماں انہیں سارینیں تے عمل کریسون۔“ ایندے بعد اللہ سنتیں دیاں ساریاں گاھیں حضرت موسیٰ لکھ رکھیاں۔ ول اپنے ڈینہ سویرے نال اٹھی کے بارگاہِ الہی وچ قربانیاں پیش کر ڻ واسطے پھاڑے نال ٻک تھلا بٹوایونے اتے بنی اسرائیل دے پارھاں قبیلین دے واسطے پارھاں تھمبے بٹوایونے۔ ایندے بعد گھ جوانیں گوں بھیجیونے جیرھے اعلیٰ قربانیاں کر ڻ لگ پئے اتے باہمی قربت والینیں قربانیں واسطے ڈاندیں گوں ذبح کیتے۔ ول حضرت موسیٰ آدھا خون تھالیں وچ پار کھیا اتے آدھا قربان گاہ تے چھٹکا ڈٹتا۔ ایندے بعد انہیں اوکتاب چا

کے لوکیں گوں پڑھ کے سُنائی جیندے وِچ بنی اسرائیل واسطے سارے حکم لکھنے ہوئے ہن، تاں لوکیں آکھیا: ”جیرھا کجھ وی اللہ سنتیں فرمایا ہے، اتنا او سب کجھ کریسُوں یعنی فرماں برداری کریںدے رہ ویسُوں۔“ ول حضرت موسیٰ او تحالیں والا خون چاکے لوکیں تے چھنٹا ڈتا اتے فرمایوں: ”یاد رکھا ہے! ایہ اون عہد دی نیشانی ہے جیرھا شریعت ڈیندے ویلے اللہ سنتیں ٹھاپے نال کیتا ہے۔“ ایندے بعد حضرت موسیٰ، حضرت ہارونؑ، نَدَاب، ابیہو اتے بنی اسرائیل دے سَّرْبُرْگ پہاڑتے چڑھے گے۔ انہیں اتحان جلوة خداوندی ڈٹھا۔ انہیں گوں ایویں لگا جیویں اوندے پیریں دے تلے نیلم دے پتھر دا بیٹا ہویا اسمان و انگوں صاف شفاف تھلا ہووے۔ بنی اسرائیل دے بُرگیں جلوة خداوندی ڈٹھا، پر انہیں گوں گولی نقصان نہ پہنچا۔ ول انہیں اتحانیں بہ کے کھادھا پیتا۔

حضرت موسیٰ دا چالیہہ ڈیہہ سنتیں کوہ سینا تے رہ و نجھن

ایندے بعد حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”توں میڈے کولھ پہاڑتے چڑھ آ، اتے او سنتیں اتحانیں رہ ویسیں جے سنتیں میں تیکوں پتھر دیاں تختیاں نہ ڈیساں۔“ ول ٹیکوں انہیں تختنیں تے او حکم لکھویسان جیرھے میں تیکوں لوکیں دی ڈایت واسطے ڈیساں۔ ”تاں حضرت موسیٰ اٹھنے اتے اپنے خادم حضرت یوشع گوں نال گھن کے اون پہاڑتے چڑھے گے جھاں جلوة خداوندی ڈٹھا ہانے۔ اتے بنی اسرائیلی بُرگیں گوں ایہ فرمائے گے جو ”جے سنتیں اسماں ٹھاپے کولھ ول ن آؤں، او سنتیں ٹسماں اتحانیں ساڈا انتظار کراہے۔ یاد رکھا ہے جو ہارونؑ اتے ہر ٹھاپے کولھ ہن پئے۔ جے کہیں دا گولی معاملہ ہووے تاں اوکوں انھانیں دے کولھ گھن ونجا ہے۔“

ول جیرھے ویلے حضرت موسیٰ پہاڑتے چڑھے گے، تاں بدَل پہاڑ گوں لکا گھدا۔ کوہ سینا تے نور الہی چمکیا اتے بدَل پہاڑ گوں چھی ڈینہہ سنتیں لکائی رہ گیا۔ آخرستوں ڈینہہ بدَل وچوں اللہ سنتیں دی اواز آئی: ”موسیٰ!“ بنی اسرائیل گوں پہاڑ دی چوٹی تے جلوة خداوندی دا نظارہ ایویں لگا جیویں ساڑ کے سوَا کر ڈیوں والی بھا نظری ہووے۔ حضرت موسیٰ بدَل دے وِچ بیا اُٹوں تے پہاڑتے چڑھے گے اتے چالیہہ ڈینہہ سنتیں اتحانیں پہاڑ دے اتے رہے گے۔

شامیانہ مقدس بناوں واسطے طریقہ کار

اتھائیں حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں فرمایا: ”بنی اسرائیل کوں حکم ڈے جو میڈے واسطے نذرانے آئن۔ ہر یک آدمی اپنی دلی خوشی نال جیرہا کجھ وی نذرانے آنے شتاں میڈے واسطے انہیں کٹوں گھن گھنا ہے۔ جیرھیاں جیرھیاں چیزان بطور نذرانے تیں انہیں کٹوں گھنٹیاں ہن او ایہ ہن: مثال دے طور تے سونا، چاندی، ٹنل، نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگے، باریک کتیا ہویا ستراتے پکریں دی اُن، گھنٹیں دیاں رتیاں رنگیاں ہویاں کھلوں، ڈالفن مچھنٹیں دیاں کھلوں اتے گریبہ دیاں لکڑیں، ریتوں دا تیل ڈیوٹیں واسطے اتے مصالحے، مقدس کرٹ والا تیل تیار کرٹ واسطے اتے خوشبودار لوبان بناوں واسطے، سنگ سلیمانی، واسکٹ اتے طفراء پیشوائی وچ بھرٹ واسطے ہیرے۔

شتاں یک شامیانہ بنا کے میڈے واسطے وقف کر ڈوا ہے! ول یئں اتحاد تھاڈے درمیان رہ ویساں۔ اُون شامیانے اتے اوندے پے سارے سامان دا جیرہا نمونہ یس تیکوں ڈھیساں، ٹوں سب کجھ اوندے مطابق بُٹاویں۔

صندوق مقدس بناوں واسطے ہداشتاں

شتاں گریبہ دی لکڑی نال یک صندوق بنا ہے جیندی لمبائی پوٹے چار فٹ، چوڑائی سواؤ ڈو فٹ اتے اچائی وی سواؤ ڈو فٹ ہووے۔ شتاں اُون صندوق کوں اندر پاپرو خالص سونے نال مڑھا ہے اتے اوندے اتے چودھارو سونے دی کنگری بنا ہے۔ سونے دے چار کڑے ڈھال کے اُون صندوق دے چارے کوئنیں وچ ٹوہا ہے۔ ڈو کڑے یک پاسوں اتے ڈو پے پاسوں۔ ول گریبہ دی لکڑی دے ڈو ڈنڈے بنا ہے، اتے انہیں کوں سونے نال مڑھا ہے۔ اتے او ڈوہیں ڈنڈے صندوق دے ڈیائیں پاسیتیں تے انہیں کڑیں وچ پوآ ہے تاں جو صندوق چاتی ونج سکے۔ ڈوہیں ڈنڈے ہمیشہ صندوق دے کڑیں وچ رہ ونجن یعنی کڈاہیں وی انہیں کوں اتحو کڈھیانہ ونجے۔ ول ٹوں میڈے ٹھکیں والیاں پتھر دیاں او تختیاں جیرھیاں یس تیکوں ڈیساں، ہوں صندوق وچ رکھیں۔ صندوق کوں ڈھلٹ واسطے شتاں خالص سونے دا یک تخت مغفرت بنا ہے جیندی لمبائی پوٹے

چار ڈٹ اتے چوڑائی سوا ڈو فٹ ہووے۔ تختِ مغفرت دے ڈیاں سرئیں تے سونے دے گھڑے ہوئے مُقرَب فرشتیں دے ڈو مجسمے بنا کھڑا ہے۔ ہک مجسمہ ہک سرے تے اتے ڈو جھا مجسمہ ڈو جھے سرے تے گواہ ہے۔ تختِ مغفرت اتے انہیں ڈیاں مجسمین گوں یکے ٹکڑے نال بنا ہے۔ ڈیاں مجسمین دے پر ایں طرح اٹوں تے پھیلے ہوئے ہووں جو تختِ مغفرت تے چھا ونجن۔ ڈوہیں مجسمے آمنے سامنے ہووں اتے انہیں دے موہہ تختِ مغفرت دو ٹھکنے ہوئے ہووں۔ ول ٹوں پتھر دیاں او تختیاں جنہیں تے میڈے ٹکم لکھ ہوئے ہو سن، ہیں صندوق وچ رکھ ڈیویں۔ اتحادیں میں یتپے نال ملدا رہ ویساں یعنی تختِ مغفرت دے اٹوں۔ انہیں ڈیاں مجسمین دی آدھی ڈچوں جیرے تختِ مغفرت دے اتے ہو سن انہیں ساریں ٹکمیں دے بارے وچ جیرے بنی اسرائیل دے واسطے ہو سن، میں یتپے نال گالہ مہاڑ کریتا رہ ویساں۔

نذرِ اللہ تھیں ہوتیں روٹیں واسطے مقدس میز بناوٹ کیتے ہداستاں

ٹشاں گریبہ دی لکڑی نال ہک میز بنا ہے جیندی لمبائی تراۓ فٹ، چوڑائی ڈھٹھ فٹ اتے اچائی سوا ڈو فٹ ہووے۔ او گوں خالص سونے نال مڑھا ہے اتے اوندے اتے چودھارو سونے دی ٹنگری بنا ہے۔ ول میز دے چودھارو اوندی کنی تے تراۓ انج چوڑی سونے دی پٹی گواہ ہے اتے اوندے اتے سونے دی ٹنگری بنا ہے۔ ول سونے دے چار کڑے بنا کے اوں میز دے چارے کوئینیں وچ یعنی چارے پاؤئیں دے اتے گواہ ہے۔ او کڑے ٹنگری دے نزدیک ہووں تاں جو میز گوں چاؤٹ واسطے ڈنڈے پھساوٹ دی جاہ ہووے۔ گریبہ دی لکڑی دے ڈو ڈنڈے بنا کے سونے نال مڑھا ہے۔ ہنایں نال او میز چاتی ویسی۔ میز تے رگھ واسطے پلیٹاں، کٹورے، جگپ اتے نزارے پلٹٹ واسطے لگے بنا ہے۔ ایہ ساریاں چیزان خالص سونے دیاں بیٹاں ہویاں ہووں۔ ٹشاں میڈی بارگاہ وچ نزارے دیاں روٹیاں ہمیشہ ہوں میز تے رکھنندے رہ وچا ہے۔

مقدس چراغدان دے بناوٹ واسطے ہداستاں

خالص سونے دا ہک مقدس چراغدان گھڑ کے بنا ہے جینداتلا، ڈنڈی، پیالیاں، بندکلیاں اتے پھل، سب کچھ یکے ٹکڑے دے بٹتے ہوئے ہووں۔ اوندے ڈیاں پاسین کٹوں چھی شاخاں پاہر نکلیاں کھڑیاں ہووں:

ترائے شاخاں یک پاسے کنوں اتے ترائے پے پاسے کنوں۔ ہر یک شاخ تے بدام دے پھل و انگوں ترائے پیالیاں، یک بند کلی اتے یک پھل ہووے یعنی چراگدان دے چھیسیں شاخیں تے ایہو کجھ بٹا ہے۔ اتے چراگدان دی ڈنڈی تے بدام دے پھل و انگوں چار پیالیاں اپنی اپنی بند کلی اتے پھل سمیت ہووں۔ چراگدان دینیں پہلتیں ڈو شاخیں دے تلے یک بند کلی ہووے، ڈو جھنیں ڈو شاخیں دے تلے وی یک بند کلی ہووے اتے تریجھنیں ڈو شاخیں دے تلے وی یک بند کلی ہووے۔ چراگدان کنوں نکلیں ہوئیں چھیسیں شاخیں واسطے ایویں ہووے۔ یعنی بند کلیاں، شاخاں اتے چراگدان سب کجھ خالص سونے دے کے ٹکڑے گوں گھڑ کے بٹائے گے ہووں۔

ٹشاں اوندے واسطے ست ڈیوے بٹا ہے۔ ایہ ڈیوے ایں طرح اوندے اُتے رکھا ہے جو اوسمیٰ والے پاسے سو جھلا کرین۔ ڈیوئیں دے پھلے کترن والیاں فیچیاں اتے جنہیں وچ ایہ پھلے رکھیسو اور تھالیاں خالص سونے دیاں بٹا ہے۔ چراگدان مع اپنے سارے سامان دے یک مٹ خالص سونے دا ہووے۔ دھیان کر کے اوکوں ہیں نمونے دے مطابق بٹاویں جیرھائیں تیکوں ہٹیں ہیں پھاڑتے ڈکھاتے۔

شامیانہ مقدس بناوٹ واسطے بدمستاں

شامیانہ مقدس واسطے نیلے، جامنی اتے رئے لال رنگ دے دھائکنیں اتے باریک گتنے ہوتے ستر نال ڈاہ پردے بٹا ہے جنہیں دے اُتے سلالی کڑھائی نال مقرب فرشتیں دیاں صورتاں بٹیاں ہویاں ہووں۔ ہر پردے دی لمبائی پوڈاں گز اتے چوڑائی ڈو گز ہووے۔ ایویں سارے پردے یکی ناپ دے ہووں۔ پنج پردے یک پے دے پاسے نال گنڈھ کے یکو لمبا پرده بٹا ڈوا ہے! ہیں طریقے نال باقی پنج پردے وی یک پے دے نال گنڈھ کے پیا لمبا پرده بٹا ڈوا ہے! ول یک لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں نیلے رنگ دے ٹکنے بٹا ہے۔ ایویں ای ڈو جھے لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں وی نیلے رنگ دے ٹکنے بٹا ہے۔ پنجھاہ ٹکنے یک لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں اتے پنجھاہ ڈو جھے لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں بٹا ہے۔ ڈپائیں پردیں دے ٹکنے یک پے دے آمنے سامنے ہووں۔ ول سونے دیاں پنجھاہ گنڈیاں بٹا ہے اتے ڈپائیں لمبے پردیں گوں انھائیں گنڈیں نال گنڈھ ڈوا ہے تاں جو یکو شامیانہ مقدس بن ونجے۔

ول شامیانہ مقدس دے اُتو خیمہ لاوٹ کیتے بلکر نیں دی اُن دے یا رہاں پردے بٹا ہے۔ ہر پردے دی لمبائی پنچالیہ فٹ اتے چوڑائی چھی فٹ ہووے۔ ایہ یا رہاں پردے بلکل ناپ دے ہوون۔ انہیں وچوں پنج پردے بلک پے دے پاسے نال گندھ کے یکو لمبا پردہ بٹا ڈوا ہے! یہ طریقے نال باقی چھی پردے گندھ کے پیا لمبا پردہ بٹا ڈوا ہے! چھیوں پردہ خیمے دے اگوڑا ڈوڑا کر ڈوا ہے! انہیں ڈیاں لمنیں پردیں دی لمبائی والے پاسوں پنجھاہ پنجھاہ تکے بٹا ہے۔ ول پتل دیاں پنجھاہ گندیاں بٹا کے لمبے پردیں دے ٹکریں وچ پا ڈوا ہے تاں جو اوپک خیمہ بٹ ونجھ۔ خیمے والے ایں پردے دا آدھا حصہ جیرھا پچ پوے او خیمے دے پچھلے پاسوں لڑ کے کھڑا۔ پردیں دی لمبائی وچوں بچیا ہویا حصہ خیمے دے ڈیاں پاسوں ڈوڈھ ڈوڈھ فٹ لڑ کے کھڑا تاں جو خیمے کوں کجھی کھڑا رہے۔ خیمے دے اُتے پاؤٹ واسطے گھٹنیں دیں رتینیں رنگنیں ہوتیں کھلوں دا یک غلاف بٹا ہے۔ ایندے اُتو پاؤٹ واسطے ڈالفن مچھنیں دی کھلوں دا یک پیا غلاف بٹا ہے۔

ایندے بعد گریہہ دی لکڑ نال بالکل سدھ فریم بٹا ہے تاں جو انہیں کوں کھڑا کر کے انہیں کنوں شامیانہ مقدس دیں دیواریں دا کم گھدا ونجھ۔ ہر فریم دی لمبائی پندرہاں فٹ اتے چوڑائی سواؤ ڈوفٹ ہووے۔ انہیں کوں بلک پے نال جوڑاں واسطے ہر فریم دے پاسے وچ ڈو ڈو چوڑاں بٹا ہے۔ شامیانہ مقدس دے واسطے سارے فریم ہیں طریقے نال بٹا ہے۔ شامیانہ مقدس دے جنوبی پاسے واسطے ویہہ فریم بٹا ہے۔ انہیں ویہیں فریمیں دیں چوڑیں دے تلے رکھن واسطے چاندی دیاں چالیہہ چوتحیاں بٹا ہے یعنی ہر بلک فریم دی ہر چوڑے دے تلے بلک چوتحی ہووے۔ شامیانہ مقدس دے شمالی پاسے واسطے وی ویہہ فریم بٹا ہے۔ انہیں ویہیں فریمیں دے تلے رکھن واسطے وی چاندی دیاں چالیہہ چوتحیاں بٹا ہے یعنی ہر بلک فریم دی ہر چوڑے دے تلے بلک چوتحی ہووے۔ شامیانہ مقدس دے پچھلے یعنی مغربی پاسے واسطے چھی فریم بٹا ہے۔ ہوں پچھلے پاسے دے کوئینیں واسطے ڈو فریم بٹا ہے۔ ایہ ڈیاں کوئینیں تے تکوئں گھن کے اُتے تینیں دوہرے ہوون اتے بلکے کڑے وچ برابر جھریے ہوئے ہوون اتے ڈوہیں یکو جہیں ہوون۔ بس ایسے آٹھ فریم اتے انہیں دے واسطے چاندی دیاں سو لھاں چوتحیاں ہوون یعنی ہر بلک فریم دے تلے ڈو چوتحیاں۔

شامیانہ مقدس دے بلک پاسے والے فریمیں دے واسطے گریہہ دی لکڑ دے پنج وڈے ڈنڈے بٹا ہے۔

ایوں پنج وڈے ڈنڈے شامیانہ مقدس دے ڈوجھے پاسے واسطے، اتے پچھلے یعنی مغربی پاسے واسطے وی پنج وڈے ڈنڈے بٹا ہے۔ فرمیں دے وچ والا وڈا ڈنڈا یک سرے کٹوں پے سرے تینیں پہنچے۔ ول فرمیں کوں سونے نال مڑھا ہے۔ وڈے ڈنڈیں دینیں جاہیں واسطے سونے دے کڑے بٹا ہے اتے وڈے ڈنڈیں کوں وی سونے نال مڑھا ہے۔ شامیانہ مقدس کوں ہوں نمونے دے مطابق کھڑا کریں جیرھائیں تیکوں پہاڑتے ڈکھایا ہا۔

نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں اتے باریک گتئے ہوئے ستر نال یک پرده بٹا ہے جیندے وچ سلالی کڑھائی نال مُقرّب فرشتیں دیاں صورتاں بیاں ہویاں ہووں۔ اوں پرداے کوں ٹنکل ہے واسطے سونے نال مڑھا ہے ہوئے کریہہ دی لکڑدے چار تھبے بٹا ہے۔ انہیں دے سرے والیاں گنڈیاں سونے دیاں اتے چوتھیاں چاندی دیاں ہووں۔ ایہ پرداہ گنڈیں وچ لٹکا کھڑاویں۔ ول او صندوق جیندے وچ او تختیاں لاتھیاں ہوسن جنہیں تے میڈے حکم لکھنے ہوئے ہن، ایس پرداے دے اندر آن رکھا ہے۔ ایہ پرداہ ٹھاپے واسطے مقدس مقام اتے مقدس ترین مقام وچ فرق ظاہر کریسی۔ تختِ مغفرت کوں مقدس ترین مقام وچ صندوقِ مقدس دے اتے رکھیں۔ درمیان والے پرداے دے پاہرو میز رکھا ہے۔ چرا غدان میز دے سامنے خیسے دے جنوبی پاسوں رکھا ہے اتے ایس طرح میز شمالی پاسے رہے۔ شامیانہ مقدس دے دروازے واسطے باریک گتئے ہوئے ستر نال یک پرده بٹا ہے جیندے اتے نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں نال کڑھائی تھتی ہوئی ہووے۔ ایں پرداے واسطے کریہہ دی لکڑدے پنج تھبے بٹا ہے۔ انہیں ٹھمپتیں دے سرے سونے نال مڑھا ہے اتے انہیں دیاں گنڈیاں سونے دیاں بٹا ہے۔ اتے پتل کوں ڈھال کے انہیں دیاں پنج چوتھیاں بٹا ہے۔

قربان گاہ بناوٹ واسطے ہدایتات

ٹشاں گریہہ دی لکڑنال قربان گاہ بٹا ہے جیرھی چورس ہووے۔ ساڑھے ست فٹ لمبی اتے ساڑھے ست فٹ چوڑی ہووے۔ اچائی اوندی ساڑھے چار فٹ ہووے۔ اوں قربان گاہ دے چارے کونے اُتوں تے سینپکیں والگوں بٹتے ہوئے بٹا ہے۔ او کونے اتے قربان گاہ یکے ٹکڑے دے ہووں اتے ٹشاں انہیں کوں پتل

نال مڑھا ہے۔ قربان گاہ دی سُوا چاؤں واسطے تغاریاں، بیچے، تحال، گوشت ٹنگل دیاں سیخاں اتے چمٹے بٹا ہے۔ ایہ سارے تحال پتل دے بٹا ہے۔ اوندے واسطے پتل دا یک چالیدار آشداں بٹا ہے۔ آشداں دے چارے کونتینس وج پتل دے چار کڑے لوا ہے۔ اول آشداں کوں قربان گاہ دے چُنجھائیں کناریں دے تلے ایں طرح لوا ہے جو اوچالی اچالی وج قربان گاہ دی آدھی تینیں پہنچے۔ قربان گاہ دے واسطے گریہہ دی لکڑدے ڈو ڈندے بٹا کے انہیں کوں پتل نال مڑھا ہے۔ ایہ ڈندے قربان گاہ دے ڈیائیں پاسوں گڑتینس وج پاکھڑا ہے تاں جو قربان گاہ کوں چاتا ونج سکے۔ نشان او قربان گاہ تختینس نال کھوکھلی بٹا ہے یعنی اوکوں اُوویں بٹاویں جیویں میں تیکوں پہاڑتے ڈکھایا ہا۔

شامیانہ مقدّس دا صحن بناوں واسطے ہداستان

ایندے بعد نشان باریک گلتے ہوئے سُتر دے پردے بٹوا کے انہیں نال شامیانہ مقدّس دے چارے پاسو قناتاں لوا ہے۔ جنوبی پاسے والے پردنیں دی لمبائی سارے ملا کے یک سو پنجھاہ فٹ ہووے۔ انہیں دے واسطے پتل دے ویہہ تھمبے ہووں اتے ٹھمبتینس واسطے پتل دیاں ویہہ چو تھیاں ہووں۔ ٹھمبتینس دیاں گنڈیاں اتے بند چاندی دے ہووں۔ شمالی پاسے واسطے وی ایویں بٹا ہے۔ انہیں پردنیں دی لمبائی وی سارے ملا کے یک سو پنجھاہ فٹ ہووے۔ انہیں دے واسطے وی پتل دے ویہہ تھمبے اتے ٹھمبتینس واسطے پتل دیاں ویہہ چو تھیاں ہووں۔ ٹھمبتینس دیاں گنڈیاں اتے بند چاندی دے ہووں۔ مغربی پاسے دے پردنیں دی چوڑائی سارے ملا کے پنجھر فٹ ہووے، انہیں واسطے ڈاہ چو تھیاں ہووں۔ ایویں مشرقی پاسے دے پردنیں دی چوڑائی وی سارے ملا کے پنجھر فٹ ہووے۔ صحن دے دروازے دے یک پاس پردنیں دی لمبائی سارے ملا کے ساڈھے پاویہہ فٹ ہووے۔ ایندے واسطے ترائے تھمبے اتے ٹھمبتینس واسطے ترائے چو تھیاں ہووں۔ دروازے دے ڈو جھے پاسے وی ایویں ہووے۔ ایں طرح صحن دے دروازے دے ڈیائیں پاسوں یکو چتنا یعنی ساڈھے پاویہہ اتے ساڈھے پاویہہ فٹ دے پردے، ترائے ترائے تھمبے اتے انہیں دیاں ترائے ترائے چو تھیاں ہووں۔ صحن دے دروازے تے تیہہ فٹ لمبا یکو پردہ ہووے جیرھائیں، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگتینس اتے باریک گلتے ہوئے سُتر نال بیٹا ہویا ہووے۔ اوندے اتے

کڑھائی تھی ہوئی ہووے۔ اوندے واسطے چار تھبے اتے انہیں تھمینیں واسطے چار چوتھیاں ہووں۔ صحن دے چودھارو سارے تھبے چاندی دے بندیں نال جکڑے ہوئے ہووں۔ تھمینیں دیاں گنتیاں چاندی دیاں اتے چوتھیاں پتل دیاں ہووں۔ صحن دی لمبائی یک سو پنجاہ فٹ اتے چوڑائی پچھر فٹ ہووے۔ انہیں قناتیں دی اچائی ساڑھے ست فٹ ہووے جنہیں وچ باریک لگتے ہوئے ستر دے بیٹھے ہوئے پرداے لگے ہوئے ہو سن اتے تھمینیں دیاں چوتھیاں پتل دیاں ہووں۔ ایس شامیانہ مقدس وچ استعمال تھیوں والے ہر قسم دے تھاں، خیمے اتے صحن دیاں ساریاں میخاں پتل دیاں ہووں۔

چراگدان دا تیل

ٹوں بنی اسرائیل کوں حکم ڈیویں جو او تیڈے کو لھ ریتوں کوں کٹ کے کڈھیا ہویا خالص تیل چراگدان واسطے ہمیشہ آیندے رہن تاں جو روزانہ سو جھلا کر ٹوں واسطے ڈیویں دا تیل کڈاہیں نہ کھٹے۔ ایس شامیانہ مقدس وچ اول پرداے دے پاہر جیرھا اول صندوقِ مقدس دے سامنے ہوے ہارون اتے اوندے پتھر، چراگدان کوں شام کنوں سوریتیں میں اللہ دی بارگاہ وچ قرینے نال پالی رکھن۔ ایہو طریقہ بنی اسرائیل دی ہر پیڑھی وچ ہمیشہ تیں آبدی فرض و انگلوں رہ ویسی۔

مزہبی پیشوائیں دے مقدس لباس واسطے پداستان

ٹوں بنی اسرائیل وچوں اپنے بھرا ہارون اتے اوندے پتیریں نَداب، ابیہو، الیعزر اتے اتابار کوں اپنے کو لھ سپُوا کے انہیں کوں مذہبی خدمات انجام ڈیوں واسطے میڈی طرفوں مذہبی پیشا مقرر کر ڈیویں۔ ہارون دی عزَّت اتے زینت واسطے مقدس لباس بُٹاویں۔ ٹوں انہیں سارے ماہر کاریگریں کوں جنہیں کوں میں دانشمندی بخشی ہے آکھیں جو او ہارون دے واسطے لباس بُٹاون تاں جو او میڈے واسطے وقف تھی کے مذہبی خدمات انجام ڈیوے۔ جیرھا لباس انہیں بُتاوے اوندے وچ ایہ ایہ چیزان ہو سن: یک طغر اتے پیشوائی، یک واسکٹ، یک جبَّہ، یک چوڑتیں والا گرتا، یک عمامہ، یک کربنڈ۔ او تیڈے بھرا ہارون اتے اوندے پتیریں واسطے لیہو پاک لباس بُتاون تاں جو او میڈے واسطے وقف تھی کے مذہبی خدمات

انجام ڈیوں۔ اوآدمی ایں لباس گوں تیار کرڻ واسطے نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگے، باریک
کیتا ہو یا سُرتاتے سونے دیاں تاراں استعمال کریں۔

او نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگئیں، باریک گتنے ہوئے سُرتاتے سونے دیں تاریں نال
واسکٹاں بناوں جنہیں تے کاریگری نال کم تھیا ہویا ہووے۔ انہیں دے ڈیائیں مونڈھیں دے نال ڈوپیاں
لگیاں کھڑیاں ہووں جنہیں نال انہیں ڈیائیں حصتیں گوں بلا ڈتا وچے۔ اوں واسکٹ دے اتے جیرا کمر بند
ہووے اوندے اتے وی ہوں لباس والگوں کم تھیا ہویا ہووے یعنی نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے
دھاگئیں، باریک گتنے ہوئے سُرتاتے سونے دیاں تاراں استعمال کر کے مہارت نال ڈیا ہویا ہووے۔ ٹوں
ڈو سٹگِ سلیمانی گھن کے انہیں تے یعقوب دے پارھاں پتریں دے نال نقش کرواویں۔ چھی نال یک پتھر
تے اتے باقی چھی نال پے پتھر تے انہیں دی پیدا شدی ترتیب دے مطابق نقش کرواویں۔ ٹوں پتھریں
تے نقش اکرڻ والین ماہر کاریگریں گوں ایں کم تے لا کے آنگوٹھی دے نقش والگوں یعقوب دے پارھاں
پتریں دے نال انہیں ڈیائیں پتھریں تے اکرواویں۔ ول انہیں ڈیائیں پتھریں گوں سونے دیں خانسیں وچ
جھڑ ڈواہے! ٹوں ایہ ڈوہیں پتھر واسکٹ دے مونڈھیں والین پتھریں تے بنی اسرائیل دے وڈنیں دی یادگاری
واسطے لو اویں۔ ایں طرح ہارون انہیں دے نال میں اللہ دی بارگاہ وچ یادگاری واسطے اپنیں ڈیائیں مونڈھیں
تے چاکھرسی۔ ٹوں سونے دے ڈو خانے ڈواویں۔ خالص سونے دیاں ڈو زنجیریاں وی ہوئی رسی والگوں
بٹو کے انہیں ڈیائیں خانسیں نال لڑکا چھوڑیں۔

طُغْرَاتِ پیشوائی بناوُن واسطے ٻداستان

یک طُغْرَاتِ پیشوائی کہیں ماہر کاریگر کئوں بُواویں جیکوں سارینیں کئوں وڈا ذہبی پیشاوا منصفی دے ویله
میڈی رضا معلوم کرڻ کیتے پاوے۔ او وی واسکٹ والگوں نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگے،
باریک گتنے ہوئے سُرتاتے سونے دیاں تاراں استعمال کر کے بُنا یا وچے۔ او گوں دوہر ابُنا یا وچے اتے او
چوڑس ہووے۔ اوندی لمبائی اتے چوڑائی ٹوں ٹوں لخچ ہووے۔ اوندے وچ قیمتی نگینے جڑا ہے جنہیں
دیاں چار قطاراں ہووں۔ پہلی قطار وچ لعل، یا ټوت زرد اتے زمرد۔ ڈو جھی قطار وچ شب چراغ، نیلم اتے

ہیرا۔ تریجھی قطار وچ فیروزہ، عقین اتے یاٹوت جامنی۔ اتے چو تھی قطار وچ زبرجد، سنگ سلیمانی اتے یشب ہوون۔ انہیں ساریں کوں علیحدہ علیحدہ سونے دے خانئن وچ جھڑیا ونچے۔ ایہ نگینے یعقوب دے پتریں دے ناویں دے مطابق تعداد وچ پارھاں ہوون۔ انگوٹھی دے نقش والگوں بنی اسرائیل دے وڈیں دے ایہ پارھاں ناں وی انہیں پارھاں نگینشیں تے اکرئے ونچن یعنی یک نگینے تے یک ناں۔ ٹوں طغراۓ پیشوائی واسطے ولی ہوئی رسی والگوں خالص سونے دیاں ڈوڑنجیریاں بٹوؤیں۔ سونے دے ڈو کڑے بٹوا کے طغراۓ پیشوائی دے اٹلئیں ڈیاتیں کوئیں تے لواویں۔ اوڈوہیں سونے دیاں زنجیریاں انہیں ڈیاتیں کرٹیں وچ جیرھ طغراۓ پیشوائی دے اٹو ڈیاتیں پاسوں ہوسن لڑکاویں۔ ڈیاتیں زنجیریں دے باقی ڈیاتیں سریں کوں ڈیاتیں پتھریں دیں خانئن وچ جھڑ کے انہیں کوں واسکٹ دے ڈیاتیں موندھیں تے سامنے والے پاسے لا ڈوا ہے! ڈو کڑے سونے دے پے بٹوا کے انہیں کوں طغراۓ پیشوائی دے تلویں ڈیاتیں پاسوں اوں پئے وچ لوا ہے جیرھا اندر کنوں واسکٹ دے پاسے ہے۔ والا سونے دے ڈو کڑے پے بٹوا کے انہیں کوں واسکٹ دے ڈیاتیں موندھیں دے تلے اپگھے حصے وچ لوا ہے جھٹھوں واسکٹ جوڑی ویسی تاں جو طغراۓ پیشوائی واسکٹ دے کر بند دے اتے رہے۔ ایندے بعد طغراۓ پیشوائی دے گرٹیں کوں واسکٹ دے کڑے نال نیلے رنگ دی ڈوری نال پدھ چھوڑا ہے تاں جو طغراۓ پیشوائی واسکٹ دے کر بند تے رہ ونچے۔ اپے اپے ہمٹے نہ۔

مقدس وچ داخل تھیندے ویلے ہاروئن بنی اسرائیل دے وڈیں دے ناویں والا او طغراۓ پیشوائی جیرھا منصفی دے ویلے میدپی رضا معلوم کرٹ واسطے ہے میں اللہ دی بارگاہ وچ ہمیشہ اپنے دل دے اتے پا کے آوے۔ طغراۓ پیشوائی وچ رضاء الہی چائٹ واسطے استخارہ کلڈھن والے پتھر رکھیں۔ جیرھے ویلے وی ہاروئن میں اللہ دی بارگاہ وچ حاضر تھیوے تاں ایہ اوندے دل دے اتے ہوون تاں جو اوکوں پتا لگ سکے جو بنی اسرائیل دے بارے وچ میدپی رضا کیا ہے۔

مذہبی راہنماؤں والے ہمیں لیا سین دے واسطے پداستاں

مذہبی پیشاوادی واسکٹ دے تلے پاتا ونچن والا مجھے نیلے رنگ دا بٹواویں۔ اوں جبے دی آدھی وچ سر

لکھاون ڈاسٹے گسیان ہووے۔ زرہ دے گسیان والگوں اُوں گسیان دے چودھارو وُنی ہوئی پئی ہووے تاں جو اوپھٹ نہ ونچے۔ اُوں جنتے دے دامن دے چودھارو نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں نال انار بٹا ہے۔ انہیں اناریں دے درمیان سونے دیاں گھنٹیاں لو اہے یعنی جنتے دے دامن تے چودھارو یک سونے دی گھنٹی اتے ول یک انار، ول یک سونے دی گھنٹی اتے ول یک انار ہووے۔ ایں ججھے کوں ہاروئ عبادت دے ویلے ہمیشہ پیندا رہے تاں جو جڈاں وی او مقدّس ترین مقام دے اندر میں اللہ دی بارگاہ وِچ آوے ونچے، گھنٹیں دی او از سُنیَّنَدِی رہے تاں جو ایہ ن تھیوے جو او مولیا ونچے۔

خالص سونے دا یک پتہ بٹا کے اوندے اتے انگوٹھی دے نقش والگوں ایہ اکرواؤیں ”اللہ دے واسطے وقف۔“ اُوکوں نیلے رنگ دی ڈوری نال پدھ کے عمامے دے اتے سامنے والے پاسے والا کھڑا ہے۔ ایہ ہمیشہ ہاروئن دی پیشانی تے رہ ونچے تاں جو بنی اسرائیل جیرھا کجھ اپنے پاک نذرانتیں دے ذریعے میڈے واسطے وقف کریں انہیں وِچ رہ ونچن والی کوتاہی ہاروئن دے ذریعے دُور تھی ونچے۔ ایں واسطے وی او پتہ اوندی پیشانی تے رہ ونچے تاں جو او نذرانے میں اللہ دی بارگاہ وِچ مقبول تھیوں۔ مُنقش گرتا، عمامہ اتے مُنقش کر بند باریک لکتے ہوئے ستر دا بٹواؤیں جنبدے اتے کڑھائی تھی ہوئی ہووے۔

ہاروئن دے پتیریں دی عزّت اتے زینت واسطے وی چو لے، کربنڈ اتے کلھ بٹواؤیں۔ ایہ لباس ٹوں اپنے بھرا ہاروئن اتے اوندے پتیریں کوں پواؤیں۔ میڈے گھر وِچ عبادت واسطے انہیں کوں وقف کر کے انہیں دی دستار بندی کریں تاں جو او میڈی بارگاہ وِچ رہ کے میڈے لوکیں دی پیشوانی کریندے رہ ونچن۔ ٹوں انہیں واسطے کپڑیں دے تلے پاؤں واسطے باریک لکتے ہوئے ستر دیاں نکراں وی بٹواؤیں۔ ایہ کمر کنوں گھن کے سُتھلیں تیسیں ہووں تاں جو انہیں دا ننگ لکیا رہے۔ ہاروئن اتے اوندے پتہ میڈی بارگاہ والے شامیانہ مُقدّس دے اندر قربانی والے تھلے دے نزدیک جیرھے ویلے وی عبادت کرنے واسطے ونچن، تاں ضرور ایہ نکراں پا کے ونچن۔ ایہ ن تھیوے جو او گناہ گار بین اتے موئے ونچن۔ ہاروئن اتے اوندے بعد اوندیں پیڑھنیں واسطے لیہو قاؤن آبدی فرض والگوں رہ ویسی۔“

مذہبی راہ نماویں دی دستار بندی واسطے ہداستاں

اللہ سنتیں ایہ وی فرمایا: ”جیرھے ویلے ٹوں ہارون اتے اوندے پتریں گوں میدے واسطے وقف کریں تاں ایں کریں جو بک گابا اتے ڈوبے عیب گھٹے گھٹیں۔ بے خیری روٹی، تیل وچ گندھتے ہوئے بے خیرے لکھے اتے تیل نال مکھتے ہوئے پاپڑ گھٹیں۔ ایہ سب کجھ میدے دا ہووے۔ ول انہیں گوں یک چنگیر وچ رکھ کے او چنگیر اون گابے اتے ڈیانیں گھٹیں سمیت میدی نذر کریں۔ ولا ہارون اتے اوندے ڈیانیں پتریں گوں شامیانہ مقدس دے دروازے تے آن کے انہیں گوں غسل ڈواویں۔ ایندے بعد او بیاس گھن کے ہارون گوں پواؤیں یعنی چولا، ججہ، واسکٹ اتے طغرا پیشوائی۔ کاری گری نال بیٹا ہویا کربنڈ اوندی چیل تے پڑھیں۔ عمماًہ اوندے سرتے رکھ کے اوندے اتے مقدس تاج لا ڈیویں۔ ول مقدس کرڻ والا تیل گھن کے اوندے سرتے سٹین اتے اوندی دستار بندی کر ڈیویں۔

ایندے بعد اوندے پتریں گوں نزدیک آن کے انہیں گوں چولے پواؤیں۔ ول انہیں دے سریں تے لکھ رکھیں۔ ول ہارون اتے اوندے پتریں دی چیل وچ کربنڈ پڑھیں تاں جو مذہبی راہنمائی دے منصب تے ہمیشہ واسطے انخائیں گوں حق حاصل تھی ونجے۔ ایں طرح ٹوں ہارون اتے اوندے پتریں گوں وقف کر چھوڑ لیں۔

ول ٹوں اون گابے گوں شامیانہ مقدس دے سامنے گوں تے گھن آویں۔ ہارون اتے اوندے پتر اون گابے دے سرتے اپنے ہتھ رکھن۔ ایندے بعد اون گابے گوں میں اللہ دی بارگاہ وچ شامیانہ مقدس دے دروازے تے ذبح کراہے۔ اون گابے دے خون و پھون کجھ خون چا کے قربان گاہ دے سنگلیں والگوں بیٹھے ہوئے چارے کوئیں تے لاویں اتے باقی سارا خون قربان گاہ دینیں چوتھتیں تے ویٹ سٹین۔ ول اون ساری چربی گوں جیرھی آندریں اتے کلیجی دے پردے اتے لگی پئی ہوندی ہے، ڈیانیں یکٹیں اتے انہیں دے اتے لگی ہوئی چربی گوں گھن کے او گوں قربان گاہ تے ساڑ ڈیویں۔ پر گابے دا گوشت، گھل اتے او جھری خیمد گاہ کٹوں پاہرو بھا وچ ساڑ چھوڑا ہے کیوں جو ایہ قربانی تطہیر واسطے ہے۔

ایندے بعد ٹوں یک گھٹے گوں آئیں۔ ہارون اتے اوندے پتر اون گھٹے دے سرتے اپنے ہتھ رکھن۔ ول ٹوں اون گھٹے گوں ذبح کریں۔ اوندا خون چا کے قربان گاہ تے چارے پاسوں چھٹکا ڈیویں۔ گھٹے دے ٹکڑے

ٹکڑے کر کے اوندیں آندریں اتے پاویں گوں دھو کے انہیں ٹکڑیں اتے اوندی سری نال ملا ڈوا ہے! ول ایں پورے گھٹے کوں قربان گاہ تے ساڑ ڈوا ہے کیوں جو ایہ اعلیٰ قربانی ہے یعنی ایہ میں اللہ دے واسطے نذر ہے۔

ایندے بعد ٹوں ڈو جھا گھٹا آئیں۔ ہاروئ اتے اوندے پتر اوں گھٹے دے سرتے وی اپنے ہتھ رکھن۔ ول ایں گھٹے کوں وی ذبح کر ڈوا ہے! اوندے خون وچوں کجھ چا کے ہاروئ اتے اوندے پتریں وچوں ہر یک دے سچے ہتھ دے انگوٹھے اتے سچے پیر دے انگوٹھے تے لوا ہے۔ باقی سارا خون قربان گاہ دے چارے پاسوں چھٹکا ڈوا ہے! قربان گاہ تے پسے ہوئے خون اتے مقدس کرن والے تیل وچوں تھوڑا تھوڑا چا کے ہاروئ اتے اوندے لباس تے، اوندے پتریں اتے انہیں دے لباس تے چھٹکا ڈیویں۔ ایں طرح ہاروئ اتے اوندے پتر اپنیں کپڑیں سمیت وقف تھے ویسیں۔

ایں گھٹے دی چربی، اوندے دنباں والی چربی، پی چربی جیرھی اوندیں آندریں اتے کلیجی دے پردے اتے لگبی پسی ہوندی ہے، پیائیں بکیاں اتے انہیں تے لگبی ہوئی چربی اتے سچی ران ٹوں گھٹیں کیوں جو ایہ گھٹا مذہبی پیشوادی دستار بندی دے ویلے ذبح کیتا ویندے۔ بے خمیری روٹنیں والی چنگیر جیرھی میں اللہ دی بارگاہ وچ لا تھی ہوسی، ہوندے وچوں یک روٹی، تیل وچ گلندھیا ہویا یک لکچا اتے یک ڈولی چا کے ایہ سب کجھ ہاروئ اتے اوندے پتریں دے ہتھیں تے رکھیں اتے انہیں گوں آکھیں جو او ایکوں میں اللہ دی بارگاہ وچ ہتھیں تے بلند کر کے خاص ٹھخنے دے طور تے میڈے واسطے وقف کرن۔ ول ٹوں ایہ انہیں دے ہتھیں کنوں گھن کے قربان گاہ تے اعلیٰ قربانی دے اتے رکھ کے ساڑ ڈیویں کیوں جو ایہ میں اللہ دے راہ وچ اعلیٰ قربانی ہے یعنی ایہ میں اللہ دی پسندیدہ قربانی ہے۔

ہاروئ دی دستار بندی ویلے ذبح تھیوں والے گھٹے داسینہ گھن کے او گوں میں اللہ دی بارگاہ وچ ہتھیں تے بلند کر کے خاص ٹھخنے دے طور تے میڈے واسطے وقف کریں۔ ایہ یڈا حصہ بُسی۔ ایندے بعد ٹوں ہاروئ اتے اوندے پتریں دی دستار بندی ویلے ذبح تھیوں والے گھٹے داسینہ اتے ران میڈے واسطے خاص ٹھخنے دے طور تے وقف کر ڈیویں۔ ایہ ڈوہیں حصے مذہبی پیشوائیں واسطے ہو سن۔ ایں خاطر جو ایہ ہاروئ اتے

اوندے پتريس واسطے بنی اسرائیل دی طریفون ہمیشہ دے کیتے انہیں دا حق ہووے۔ ایہ میڈا نہ بدکل والا فیصلہ ہے۔ جیرھے ویلے میڈے خاص لوک باہمی قربت واسطے ایہ قربانی کرن تاں اوں جانور دا سینہ اتے ران لوکیں دی طریفون میں اللہ دی خاطر خاص ٹھخنے دے طور تے وقف تھیسن۔ ایہ مذہبی پیشوائیں واسطے ہوسن ہاروں دا پاک لپاس اوندے بعد اوندے پتريس واسطے ہوسی تاں جو ہوندے وچ انہیں گوں ایں خدمت واسطے وقف کیتا ونجے۔ جیرھے پتردی اوندی جاہتے ایں خدمت واسطے دستار بندی تھیوے، او جڈاں شامیانہ مقدس وچ مقدس مقام دے اندر عبادت کرل واسطے داخل تھیسی تاں ست ڈیہہ شئیں ایں لپاس گوں پاتی رہ ویسی۔

شان قربانی والے گھٹے دا گوشت چاک کے کہیں مقدس مقام تے پکا ہے۔ ایندے بعد ہاروں اتے اوندے پترا او گوشت اتے اوں چنگیز وچ لاتھیاں ہویاں روٹیاں چاک کے شامیانہ مقدس دے دروازے دے سامنے پہن کے کھاؤں۔ باقی پیاں جیرھیاں چیزاں وقف کر کے کفارے دے طور تے ڈیتا ونجن، او وی ایہ کھاؤں۔ پر گوئی یا آدمی انہیں وچوں نہ کھاوے کیوں جو اوپاک ہن۔ جے ایں وقف تھے ہوئے گوشت یا ایں روٹی وچوں سویرے شئیں کجھ بچ ونجے، تاں اوکوں کھادھانہ ونجے، بلکہ بھانال ساڑ ڈتا ونجے کیوں جو اوپاک ہے۔

حیویں حیویں میں تیکوں حکم ڈتے، اوویں اوویں ٹوں ہاروں اتے اوندے پتريس گوں تیار کرتے ست ڈیہہ شئیں انہیں گوں وقف کر ڈے۔ انہیں ست ڈیہاڑیں وچ روزانہ ٹوں تطہیر واسطے یک گابے گوں قربان کریندا رہ۔ قربانی کریندے ویلے قربان گاہ گوں زیتون دے تیل نال مقدس کریں۔ ست ڈیہہ شئیں روزانہ ٹوں قربان گاہ دے واسطے تطہیر والی قربانی ڈیندا رہ ونجے۔ ایں طرح قربان گاہ نکمل طور تے پاک تھی ویسی۔ ول جیرھا گوئی یا جیرھی چیز ایندے نال لگسی، او ایندی پاکیزگی نال پاک تھی ویسی۔

ارج کئوں اگوں تے ہمیشہ واسطے روزانہ ٹوں یک یک سال دے ڈولیے قربان گاہ تے قربان کریندا رہ ونجیں۔ یک لیلا سویرے اتے ڈو جھے گوں مغرب دے فوراً بعد قربان کریں۔ سویرے والے لیلے دے نال ڈوکلو میدہ جیندے وچ زیتون گوں کٹ کے اوندے وچوں کڈھیا ہویا یک لیٹر تیل ملیا ہویا ہووے۔ ایندے نال یک

لیڑ آپ انگور دی نزد وی ہووے۔ مغرب کوں ذبح تھیوں والے لیلے دے نال وی سور و انگلوں اناج اتے آپ انگور دی نزد ہووے کیوں جو ایس قربانی دے سرلن نال اٹھن والا دھون اللہ سنتیں دی نگاہ وچ عطر و انگلوں ہے۔ ایہ قربانی ٹھاڈتیں ساریں پیرھتیں وچ شامیانہ مقدس دے دروازے دے کوھ میں اللہ دی بارگاہ وچ ہمیشہ تھیندی رہ ویسی۔ اتحانیں میں ٹھاڈے نال ملساں اتے پالھیں کریساں۔ اتحانیں میں بنی اسرائیل نال ملاقات کریساں اتے او خیمہ میڈے نور نال پاک تھی ویسی۔ میں اون خیمے اتے قربان گاہ کوں پاک کریساں۔ میں ہازوں اتے اوندے پتریں کوں وقف کریساں تاں جو او مذہبی پیشوائب کے مذہبی خدمات سرانجام ڈیوں۔ میں ہمیشہ بنی اسرائیل دے نال رہ ویساں، تاں او چائسن جو میں اللہ ای انبیاء رہب ہاں جیرھا انبیاء کوں نلکِ مصر وچوں پاہر کلہ آیا ہم۔ تاں جو میڈی بارگاہ انبیاء درمیان رہ وچے۔ میں اللہ انبیاء دار رب ہاں۔

مقدس لوباندان بناوں واسطے ہداستان

الله سنتیں ایہ وی فرمایا: ”لوبان دکھاوں واسطے کریہہ دی لکڑ نال ٹوں یک مقدس لوباندان بُوا۔ او چورس ہووے۔ اوندی لمبائی چوڑائی ڈوڈھ ڈوڈھ فٹ اتے اچائی تراۓ فٹ ہووے۔ اتلے چارے کونے سینگیں وانگلوں نکلتے کھڑے ہووں۔ سارا لوباندان لکڑ دے یکے لکڑے دا بیٹا ہویا ہووے۔ اون سارے مقدس لوباندان یعنی اوندے چارے پاسے اتے سینگیں وانگلوں بیٹتے ہوئے چارے کوئیں کوں خالص سونے نال مڑھو۔ ول اوندے اتلے پاسے چودھارو سونے دی کنگری بنا۔ اون کنگری دے تلے مقدس لوباندان دے پہاپیں پاسنیں وچ سونے دے ڈوڈو کڑے بنا جنہیں وچ ڈنڈے پا کے او کوں چاتا وچ سکے۔ ایندے واسطے کریہہ دی لکڑ دے ڈوڈنڈے بنا کے سونے نال مڑھو۔ ٹوں ایں لوباندان کوں اون پردے دے اگور رکھیں جیرھا صندوقِ مقدس دے سامنے ہوسی یعنی تختِ مغفرت دے سامنے جیرھا صندوقِ مقدس دے اتے لاتھا ہوسی۔ اتحانیں میں تیڈے نال ملدا رہ ویساں۔ اون لوباندان تے روزانہ سورے ہازوں خوشبو دے واسطے لوبان دکھندا رہسی یعنی روزانہ سورے جیرھے ویلے او ڈیویں کوں ٹھیک کریسی، ہوں ویلے لوبان دی دکھیسی۔ ول عصر کوں وی جیرھے ویلے حضرت ہازوں ڈیویں کوں پالے تاں لوبان وی دکھاوے۔

ایویں ایہ لوبان میں اللہ دی بارگاہ وِچ ہمیشہ واسطے ٹھاڈیاں ساریاں پیڑھیاں دھیندیاں رہ و تھن۔ ایں لوبان دان تے شاں کوئی بیا لوبان نہ دھاہے اتے نہ اعلیٰ قربانی پیش کرائے، نہ اناج اتے نہ آپ انگور۔ سال وچ یک دفعہ ہارونؑ لوباندان کوں پاک کرڻ واسطے اوندے سنگیں والگوں بُٹے ہوئے چارے کوئیں تے تطہیر والی قربانی دا ٹون چھٹکے، انہیں کوں مقدس کرڻ واسطے۔ ٹھاڈیں ساریں پیڑھیں تھیں ایویں تھیندا رہ و پچے۔ ایہ لوباندان میں اللہ دے واسطے ساریں کوں زیادہ پاک ہے۔“

جان دا صدقہ

حضرت موسیٰ کوں اللہ سنتیں فرمایا: ”جڇاں ٹوں بنی إسرائیل دی تعداد چائڻ واسطے انہیں دی مردم شماری کریں، تاں اوں ویلے ہر یک مرد اپنی جان دا صدقہ ڈیوے تاں جو شمار کرڻ دے بعد انہیں تے کوئی وبا نہ آن پووے۔ ہر شخص جیر حاشر تھیندا و پچے، او عبادت گاہ دے راجح وزن دے حساب نال چھی گرام چاندی میں اللہ دے واسطے بطور صدقہ ڈیندا و پچے۔ ہر شخص جیر حاشر وچ آوے، ویہہ سال دایا ایں کنوں اتے دا، اویں اللہ دے واسطے ایہ صدقہ ڈیوے۔ امیر ایں کنوں زیادہ نہ ڈیوے اتے غریب ایں کنوں گھٹ نہ ڈیوے کیوں جو ایہ صدقہ او اپنی جان دی تطہیر والی قربانی واسطے میں اللہ دی بارگاہ وِچ ڈیسیں۔ ٹوں بنی إسرائیل کنوں صدقے دی چاندی گھن کے اوکوں شامیانہ مقدس دی تعمیر وچ خرچ کریں تاں جو بنی إسرائیل دی طرفوں ایہ انہیں دینیں جانیں دی تطہیر والی قربانی کیتے میں اللہ دی بارگاہ وِچ یادگار ہووے۔“

پتل دا حوض

اللہ سنتیں والا حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”وُضُوكرڻ واسطے ٹوں یک پتل دا حوض اتے اوندے تلے رگھن واسطے یک پتل دی چوکی بُوا۔ ایں حوض کوں شامیانہ مقدس اتے قربان گاہ دی آدھی وِچ رکھ کے اوندے وِچ پانی بھر کھڑا ہے۔ ہارونؑ اتے اوندے پتر اتحاؤں اپنے ہتھ پیر دھویندے رہن۔ جڇاں دی او شامیانہ مقدس وِچ داخل تھیوں یا قربان گاہ تے اعلیٰ قربانی پیش کرڻ واسطے آون تاں پہلے اتحاؤں ہیں پانی نال وُضُوكر گھن تاں جو مرنے پووں۔ ایویں او ہمیشہ اپنے ہتھ پیر دھویندے رہن۔ انہیں دے واسطے اتے انہیں دی

آل آولاد دے واسطے ساریں پیر ہنیں تھیں لیہو دستورہ ویسی۔ ”

مقدّس کرڻ والا تیل

ایندے بعد ولا اللہ ستین، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”توں خاص خاص خوشبودار مصالعے گھنیں یعنی چھی کلو خالص کافور، ترانے کلو دار چینی اتے ترانے کلو عود، چھی کلو دار چینی دے پھل اتے چار لیٹر زیتون دا تیل۔ ول ٹوں انہیں گوں عطر بناوڻ وآلے دی کاریگری دے مطابق ملا کے مقدّس کرڻ واسطے گمde تیل۔ ایندے ہیں تیل وچوں تھوڑا جہاں چاکے شامیانہ مقدّس اتے صندوق مقدّس گوں وقف کریں۔ ایندے علاوه مقدّس میز اتے اوندے تھاں، مقدّس چراگدان اتے اوندے تھاں، لوبان دھکاوڻ والا مقدّس لوباندان، اعلیٰ قربانیں دی قربان گاہ اتے اوندا سارا سامان، حوض اتے اوندی چوکی گوں وی ہیں تیل نال مقدّس کریں۔ ٹوں انہیں گوں پاک کریں تاں او بالکل مقدّس تھی ویسی۔ ول جیرها گھ انہیں نال پلکسی، او پاک تھیا ویسی۔

ایندے بعد ٹوں ہارون اتے اوندے پتریں گوں مقدّس کر ڈیوں تاں جو او میدپے واسطے مذہبی پیشوائی دی خدمت گوں انجام ڈیوں۔ ٹوں بنی اسرائیل گوں آکھیں جو ٹھاڈیں ساریں پیر ہنیں تھیں میدپے کیتے مقدّس کرڻ واسطے ہمیشہ ابجا تیل استعمال تھیندا رہ ویسی۔ ایہ کہیں عام آدمی دے بدن تنه ملیا ونچے اتے نہ ٹشاں ہیں ترکیب نال کوئی پیا تیل بناهے کیوں جو ایہ مقدّس ہے۔ ٹشاں ایکوں پاک سمجھا ہے۔ جے کوئی پیا شخص ابجا تیل بناوے یا کوئی پیندے وچوں کہیں غیر متعلق شخص گوں لاوے، تاں او گوں اپنی قوم وچوں خارج کر ڈیتا ونچے۔ ”

مقدّس لوبان

الله ستین ولا حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”توں خوشبودار مصالعے اتے مصلگی یعنی پستے دے درخت دی کھمبیں، خوشبودار قہ گوند اتے خالص لوبان گھن۔ ایہ ساریاں چیزان برابر وزن دیاں ہووں۔ ول لون ملا کے انہیں گوں عطر بناوڻ وآلے دی کاریگری دے مطابق خوب ملا کے خوشبودار، صاف اتے مقدّس لوبان

بُنَا۔ ایندے وچوں کجھ خوب باریک گٹ کے اوکوں شامیانہ مقدس وچ صندوقِ مقدس دے سامنے رکھیں جسماں میں تیکوں ملدا رہساں۔ ایہ تمہاڑے واسطے بالکل مقدس ہوئی۔ ایں لوبان والگوں، ہیں ترکیب نال ٹسماں اپنے واسطے کوئی بیا لوبان ہرگز نہ بُنا ہے کیوں جو ایہ تمہاڑے کیتے میں اللہ دے واسطے مقدس ہوئی۔ جو کوئی شخص اپنے واسطے وی اہجا لوبان بُناوے، تاں اوکوں اپنی قوم وچوں خارج کر دتا وچے۔“

شامیانہ مقدس واسطے کاریگر

ایندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”لیکھ! میں یہودہ دے قبیلے وچوں خردے پڑپوتراۓ بصلالیل بن اوری گوں خاص طور تے چھڑ گھڈے۔ اوکوں اپنی قدرت نال سرشار کر کے حکمت، دانائی، علم، سمجھ، مہارت اتے کاریگری بخشی ہم تاں جو سونے، چاندی اتے پتل دا جیرہا کم تھیوئے، اوندے وچ او مہارت اتے کاریگری دے نویں رخ ڈکھا سکے۔ قیمتی پتھریں گوں جھڑن واسطے رکھے، لکڑیں گوں گھڑے یعنی ہر قسم دا کم بے مثال کاریگری نال کر سکے۔

دان دے قبیلے وچوں اہلیاب بن اخیسمک گوں وی بصلالیل نال کم کرڻ واسطے میں مقرر کر دئے۔ سارے کاریگریں گوں میں خاص مہارت بخشی ہے تاں جو او سب کجھ بٹا سیکن جنہیں دا میں تیکوں حکم ڈیئے، مثال دے طور تے شامیانہ مقدس، صندوقِ مقدس اتے تخت مغفرت جیرہا اوندے ائے ہوئی اتے شامیانہ مقدس دا سارا سامان یعنی مقدس میزا تے اوندا سامان، سونے دا مقدس چراغدان اتے اوندے تھاں اتے مقدس لوباندان اعلیٰ قربانیں دی قربانگاہ اتے اوندے سارے تھاں، مقدس حوض اتے اوندا سیٹنڈ، مذہبی خدمت دے لباس یعنی ہارون اتے اوندے پتیریں واسطے مذہبی پیشوائی دا لباس مقدس کرڻ دا تیل اتے مقدس مقام واسطے خوشبودار مصالحے دا لوبان۔ ایہ ساریاں چیزان او اوویں بیسیں جیویں میں تیکوں حکم ڈیئے۔“

چھٹچھٹ یعنی ارام دا ڈیہہ

ایندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”توں بنیا سرائیل گوں حکم ڈے جو ٹسماں یوں اس سبب دے

مبادر ک ڈیپہہ گوں میدپی طرفوں ارام دے ڈیپہہ دے طور تے ضرور منیندے رہ وچا ہے کیوں جو میدپے اتے ٹھاڈے درمیان ٹھاڈے ساریں پیڑھنیں تھیں ایہ یک نشان ہو سی تاں جو ٹھاگوں یاد رہے جو اللہ میں ای ہاں جیں ٹھاگوں پاک کیتے۔ بس یونا لسبت گوں ارام اتے عبادت کراہے کیوں جو ایہ ڈیپہہ ٹھاڈے واسطے برکتیں والا ہے۔ جیرھا وی ایں ڈیپہہ کوئی کم کرے، اوگوں اپنی قوم وچوں خارج کر ڈتا وچے اتے جیرھا ایں ڈیپہہ دی بے ہرمتی کرے، اوگوں ضرور مار گھتیا وچے! ہفتے وچ صرف چھی ڈیپہہ اپنے کمار کراہے اتے ستویں ڈیپہہ ارام کراہے کیوں جو ایہ میں اللہ دا برکتیں والا ڈیپہہ ہے۔ جیرھا شخص ایں ڈیپہہ کم کر کے ایں ڈیپہہ دی بے ہرمتی کرے، اوگوں ضرور مار گھتیا وچے! بنی اسرائیل ہیں قاؤن گوں اپنیں ساریں پیڑھنیں تھیں آبدی عہد سمجھ کے قائم رکھن۔ ایہ میدپے اتے بنی اسرائیل دے درمیان یک نشان والگوں ہمیشہ رہ ویسی کیوں جو میں اللہ چھھی ڈیپہہ وچ زین و اسمان گوں بناۓ اتے ستویں ڈیپہہ میگوں فراغت ہتی۔“ جیرھے ویلے رب العزت کوہ سینا تے حضرت موسیٰ دے نال گالھیں کر گھدیاں تاں انہیں گوں ڈو تختیاں ڈنھیں جنہیں تے اللہ سنتیں دا عہد لکھیا ہویا ہا۔ ایہ پتھر دیاں تختیاں رب العزت دی قدرت نال لکھیاں گیاں ہن۔

لوکیں دا بُت پرستی کرڻ

حضرت موسیٰ گوں کوہ سینا تے گئیں ہوئیں کافی ڈیہاڑے گزر گے، تاں لوک گٹھے تھی کے حضرت ہارون دے کولھ آپے اتے آکھن لگپ پئے: ”ملک مصر وچوں کلہ آؤں وچ تاں حضرت موسیٰ ساڈی رہبری کیتی، پر ہن پتا تھیں جو انہیں دابنیا کیا ہے؟ لہذا اشنان ساڈے واسطے کہیں معبدو دا بُت بناو جیرھا ساڈی رہنمائی کیتے ہووے۔“ حضرت ہارون فرمایا: ”وچو! ٹھاڈے ذالیں، دھیریں اتے پتریں دے کئیں وچ جیرھیاں سونے دیاں والیاں ہن، او ساریاں لہا کے میدپے کولھ چا آؤ۔“ تاں بنی اسرائیل دے سارے لوکیں سونے دیاں والیاں جیرھیاں انہیں دے کئیں وچ ہن لہایاں اتے حضرت ہارون دے کولھ چا آئے۔ انہیں او والیاں پکھار کے سونے دی پتری بٹائی۔ ول لکڑوں گھڑ کے وچھیر دا یک بُت بٹایو نے۔ ایندے بعد سونے دی او پتری لکڑ دے اوں وچھیر تے جڑ ڈونے۔ اوں وچھیر دے سُنھری بُت گوں ڈیکھ کے لوک ایہ آکھن لگپ

پئے: ”بِنِي إِسْرَائِيلُوا! إِلَهُكُمْ هُوَ الْهَادِيُّ أَوْ مَعْبُودُكُمْ جِيرُهَا تُهَاهِيْكُمْ مُّلْكِ مِصْرٍ وَّجُوْنِ بَاهِرِ كُلُّهُ آتَىَ“ حضرت ہارون جیر ہے ویلے ایہ حال ڈھنا، تاں اوں وچھیر دے سُنہری بُت دے اگو یک قربان گاہ بُتایو نے اتے ایہ اعلان کر ڈٹونے جو ”کل اسماں اللہ سنتیں دی تعظیم واسطے عید منیسوں۔“ اپگے ڈینہ لوک سویرے سویرے اٹھتے، اعلیٰ قربانیاں کیتو نے اتے باہمی قربت والین قربانیاں واسطے جانور ذبح کیتو نے۔ ول لوکیں ہے کے کھادھا پیتا۔ ایندے بعد اٹھی کے عیشو عشرت وچ لگ گے۔

تاں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”تلے لہ ونچ! کیوں جو تیڈے لوک جنہیں کوں ٹوں ملکِ مصر وچوں کلھ آتیں، تیڈے پچھو و گڑ گے ہن۔“ جیر ہے رستے تے چل دا میں انہیں کوں حکم ڈتا ہا، اوں رستے کوں اوہوں جلدی ہٹ گے ہن۔ انہیں سونے کوں ڈھال کے اپٹے واسطے یک وچھیر دا بُت بُتلا گھڈے۔ ول اوندی پوجا کیتی میں، اوں بُت دے اگو قربانیاں پیش کر کے ای وی آکھیا میں جو بِنِي إِسْرَائِيلُوا! لیہو ہے او ہہاڈا مَعْبُودُ جَنِيْمِ ہہاگوں ملکِ مصر وچوں بَاهِرِ كُلُّهُ اندے“ ولا اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”میں انہیں لوکیں کوں ڈٹھے اتے میں چاہداں جو ایہ لوک ہہوں سرگش ہن۔“ بس ہٹ ٹوں میکوں جھل نہ پیا۔ میڈپے غصے دی بھا بھڑکدی پتی ہے۔ میں انہیں کوں فناہ کریندابا۔ ول میں تیں کئوں یک وڈی قوم بُتیساں۔“

اپٹے ربِ اللہ سنتیں دی مِنَّت کریندیں ہوئیں حضرت موسیٰ عرض کیتی: ”اللہ سایتیاں! جنہیں کوں اپٹے عظیم قدرت نالِ مصر دے نلک وچوں بَاهِرِ كُلُّهُ آندی انخاییں تے اتنا غصہ؟“ مصریں کوں ایہ آکھن دا موقع کیوں ملے جو ”او انہیں کوں ٹھگال کے ایں واسطے اٹھو کلھ گیا تاں جو پہاڑیں وچ ونچ مارے اتے روئے زین اٹوں مِنْا ڈیوے۔“ اللہ سایتیاں! اپٹے غصے کوں جھل اتے اپٹے ای لوکیں کوں ختم کر ڈا ارادہ چھوڑ ڈے۔ اپٹے بانختیں دے وڈنیں حضرت ابراہیم، حضرت اسحاق دا خیال کرا حضرت یعقوب جیکوں تیں ”اسرائیل“ دا لقب ڈتا ہوندا خیال کر۔ انہیں کوں تیں اپٹی ذات دی قسم چا کے فرمایا ہا جو میں ہہاڈی آل اولاد کوں اسمان دے تاریں جتنی ودھا ڈیساں اتے ایہ سارا نلک جیندابا میں ذکر کیتے، ہہاڈی آل اولاد کوں ایں طرح عطا کریساں جو او ابد سنتیں ایندے مالک ہو سن۔“ ایہ گالھیں سُٹ کے اللہ سنتیں دا غصہ ٹھڈا تھی گیا۔

ول اپنے لوکیں گوں ختم کرڻ دا اراده چھوڑ ڏلش -

حضرت موسیٰ داعصہ کرن

ایندے بعد حضرت موسیٰ مڑنے اتے پھاڑکوں تلے لہ آئے۔ پتھر دیاں او ڈوہیں تختیاں انہیں دے ہتھیں وچ ہن جنہیں دے پیائیں پاسوں احکام الہی لکھنے ہوئے ہن۔ ڈوہیں تختیاں رب العزت دی طرفوں بیٹیاں ہویاں ہن۔ انہیں تے جیرھی لکھائی ہسی، او رب العزت دی قدرت نال لکھی ہوئی ہسی اتے او لکھائی تختیں تے اکور کے لکھی گئی ہسی۔ جیرھے ویلے حضرت یوشع لوکیں دے شور شرابے دی او از سُنی، تاں حضرت موسیٰ گوں آکھیوں جو "خیمہ گاہ و چوں جنگ دا شور پیا اندے۔" حضرت موسیٰ فرمایا: "ایہ او اواز نہ تاں فتحمندی دے نعریں والگوں ہے اتے نہ شکست کھاؤں والینیں دی فریاد والگوں ہے۔ میکوں تاں ایوں لگدے جو ایہ گاؤں و چاؤں اتے خوشیاں مناؤں دی او اواز ہے۔" جیرھے ویلے او خیمہ گاہ دے نزدیک آپسیجے، تاں سونے دا او وچھیراتے انہیں لوکیں دا نچن ٹیچن ڈھونے۔ ول حضرت موسیٰ داعصہ بھڑک پیا اتے او ڈوہیں تختیاں جیرھیاں ہتھیں وچ پاتی ودے ہن، پھاڑ دے تلویں حصے تے بھکا کے ماریوں۔ او اتحانیں ٹریاں گیاں۔ ایندے بعد اوں وچھیر دے بُت گوں چا کے جیرھا لوکیں بٹوایا ہا، پہلے بھا وچ ساڑیوں، ول او گوں گٹ کٹ کے باریک کر ڈتو نے، ول پانی وچ بلا کے او ہو پانی بنی اسرائیلیتیں گوں پلا ڈٹو نے تاں جو مجرمین دا پتا لگے۔

حضرت موسیٰ حضرت ہارون گوں فرمایا: "انہیں لوکیں تیڈے نال کیا کیتے جو یہیں گوں اتنا وڈا گناہ کر ڈیتے؟" حضرت ہارون جواب ڈتا: "ستین! ناراض نہ تھیو! اشناں تاں انہیں لوکیں گوں چاندے ہوئے جو ایہ ہمیشہ بدی تے ٹلئے رہ ویدن۔ انہیں لوکیں میکوں آن آکھیا جو ملک مصر و چوں کڈھ آؤں وچ تاں حضرت موسیٰ ساڈی رہبری کیتی، پر ہٹ پتا نہیں جو اوندے نال کیا ہن گے۔ لہذا اشناں ساڈے کیتے مَعْبُود ٹناؤ جیرھا ساڈی رہبری کرے، تاں یہیں گوں آکھیا جیئن دے کوٹھ سونے دے زیور ہوون، لہا کے گھن آوے، تاں انہیں لہا کے میکوں آن ڈیتے۔ یہیں گوں چا کے بھا وچ سٹ گھتیا۔ ول اتحاؤں لہا یہو وچھیر نکل پئے۔"

حضرت موسیٰ ڈھا جو لوک بے قابو تھی گے ہن اتے ہارون انہیں کوں بے لگام چھوڑ کے دشمنیں دی آدھی وچ انہیں کوں ذلیل کر ڈتے۔ ول او خیمہ گاہ دے دروازے تے آن کھڑے اتے فرمائونے: ”جیرحا جیرحا اللہ سنتیں دے فرمان دے مطابق چل چاہندے، او میڈو آو چے۔“ تاں سارے بنیلیوی انہیں دے کولھ کٹھ تھی گے۔ حضرت موسیٰ انہیں کوں اکھیا: ”اللہ سنتیں ساڑے رب فرمائے جو ٹھہاڑے وچوں ہر یک مرد اپنی تلوار چیل نال پدھ کے خیمہ گاہ دے اندر یک سرے کئوں گھن کے ڈو جھے سرے سنتیں یک بے دے چچھو وچے اتے ہر یک مشرک کوں قتل کر ڈیوے، بھاویں او اوندا رشتہ دار ہووے یا دوست ہووے یا ہمسایہ ہووے۔“ بنیلیوی حضرت موسیٰ دے حکم دے مطابق عمل کیتا۔ ہوں ڈھہاڑے انہیں تقریباً تراۓ ہزار مردیں کوں مار گھتیا۔ ایندے بعد حضرت موسیٰ بنیلیوی کوں فرمایا: ”اج شناس اپنے آپ کوں اللہ سنتیں واسطے وقف کر ڈتے۔ بھاویں جو ٹھہاگوں اپنے پتریں تے بھراویں کوں قتل کرنا پئے گے، ول وی شناس اوندا آکھن ٹھنتے۔ لہذا ہن او ٹھہاگوں ہوں برکتاں بخشیسی۔“

حضرت موسیٰ داشفاعت کرن

اپلے ڈینہ حضرت موسیٰ لوکیں کوں فرمایا: ”شناں ہوں وڈا گناہ کیتے۔ ہن میں ٹھہاڑی شفاعت واسطے اللہ سنتیں دے کولھ پھاڑے اتے ول وینداں۔ شاید او ٹھہاڑے گناہ معاف فرمادیوے۔“ ایندے بعد حضرت موسیٰ بارگاہِ الہبی وچ ول گے اتے عرض کیتو نے: ”انہیں لوکیں اپنے واسطے سونے دا معمود بٹا کے ہوں وڈا گناہ کیتے۔ ہوں افسوس ہے۔ ہن ٹوں اپنے کرم دے نال انہیں دا ای گناہ معاف فرما۔ نہ تاں میدا ناں وی اون کتاب وچوں خارج کر ڈے جیندے وچ میں اپنے لوکیں دے نام لکھنے ہن۔“ پر اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”میں انہماںیں لوکیں دا ناں اپنی کتاب وچوں مٹا چھھریساں چنہیں میڈے خلاف گناہ کیتے۔ ہن ٹوں وچ! اتے اپنی قوم کوں ہوں جاہ دو گھن جل جیرھی میں تیکوں ڈسائی ہے۔ میڈا فرشته تیڈی رہنمائی کریںدا رہ ویسی۔ جڈاں عدالت دا ڈینہ آوسی، تاں میں انہیں کوں انہیں دے گناہیں دی سزا ڈیساں۔“

اللہ سنتیں بنی اسرائیل تے اون سونے دے وچھیر والی تقصیر دی وجہ کئوں جیرحا انہیں حضرت ہارون

کنوں بنوایا ہا، آفتان نازل کیتیاں۔

کوہ سینا کنوں لگے ونجھن دا حکم

ول اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا: ”بنی اسرائیل کوں نال گھن کے، جنہیں کوں ٹوں نلکِ مصر و چوں کلڈھ آئیں، اتحوں اوں نلک دو روانہ تھی ونجھ جیندے بارے وچ میں ابراہیم، اسحاق اتے یعقوب نال قسم چا کے آکھیا جو ایہ میں ٹھاڈی آل اولاد کوں ڈیساں۔“ تیڈی رہنمائی واسطے میں یک فرشتہ بھیساں۔ میں کنعتیں، اموریں، حکیمیں، فرزندیں، جو نیں اتے یبو سنتیں کوں اوں نلک کنوں کلڈھ چھڑیساں تاں جو ٹوں فراوانی اتے خوشحالی دے نلک وچ داخل تھی سپکیں۔ پر میں ٹھاڈے نال نہ جلسائیکوں جو شناس سرگش لوک ہوے۔ ایہ نہ تھیوے جو ٹھاکوں رستے وچ فناہ کر چھوڑاں۔“

جڈاں لوکیں گوں ایں افسوسناک گاہ دا پشاں لگا تاں ڈاڈھے پشمیان تھے اتے کہیں وی اپنے آپ گوں بٹایا سنواریا نے۔ اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا جو ”بنی اسرائیل کوں اگھ ڈے شناس سرگش لوک ہوے۔“ جے میں یک لحظے کیتے وی ٹھاڈے نال جلاں، تاں تھی سپکدے جو ٹھاکوں فناہ کر ڈیواں۔ جے شناس افسوس دی حالت ظاہر کرئی واسطے اپنے سارے زیور لہار کھو، تاں ول میں ڈیکھسان جو ٹھاڈے نال کیا کرنے۔“ ہیں وجہ کوں بنی اسرائیل کوہ سینا کنوں گھن کے اگوں تے والا کڈا ہیں زیور نہ پاتے۔

مقدس تمبو

حضرت موسیٰ یک خیمہ چا کے خیمہ گاہ دے پاہر دُور ونجھ لا یا۔ اوندا ناں مقدس تمبو رکھیو نے۔ ول ایں تھیا جو جیرھا کوئی اللہ سنتیں نال راز و نیاز دیاں گاہلھیں کرئی چاہندا ہا، او اٹھی کے خیمہ گاہ دے پاہر ہوں مقدس تمبو دو لگا ویدا ہا۔ جیرھے ویلے حضرت موسیٰ اوں مقدس تمبو دو ویندے ہن، تاں سارے لوک اپنے خیمے دے درتے اٹھی کھڑدے ہن اتے اوں ویلے متنیں حضرت موسیٰ دے پچھو پچھو ڈپدے رہ ویندے ہن جے متنیں او مقدس تمبو دے وچ داخل نہ تھی ونجھ ہا۔ حضرت موسیٰ جیرھے ویلے اوں مقدس تمبو دے اندر لگے ویدا ہن، تاں تھمبے والگوں یک بدال لہ کے اوں مقدس تمبو دے درتے کھڑا

رہندا ہا اتے اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ نال گالھیں کر ٹک پوندا ہا۔ لوک جیر ہے ویلے مقدس تمبودے در تے ایں بدل کوں تھمے و انگوں کھڑا ہو یا ڈیدے ہن، تاں سارے اپنے اپنے خیمے دے درتے کھڑ کے سرچا جھکیندے ہن۔ اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ دے نال رُوبرو ایویں گالھیں کریندا ہا جیویں گولی اپنے دوست نال گالھیں کریندے۔ ایندے بعد حضرت موسیٰ خیمہ گاہ وِج وِل اندے ہن۔ پر انہیں دے وجوان خدمتگار حضرت یوشع بن نون مقدس تمبودے نکلے ہن۔

حضرت موسیٰ تے جلوة خداوندی دا ظہور

حضرت موسیٰ اللہ سنتیں دے اگو عرض کیتی: ”بے شک یئں میکوں آکھنے جو انہیں لوکیں کوں وعدے والی سرزین تے گھن وِج! پر میکوں ایہ نوہی ڈسایا جو گیکوں میڈے نال بھیسیں؟ یئں میکوں ایہ وی فرمائے: ”میں تیکوں چڑھدے۔ ٹوں میڈا منظور نظر ہئیں۔“ بس جے ٹوں میں کئوں خوش ہئیں، تاں میکوں اپنے طریقے سمجھاتاں جو میں تیکوں چان ٹکاں اتے ہمیشہ تیڈا منظور نظر رہ وچاں۔ اتے ایہ وی خیال رکھیں جو ایہے تیڈے خاص لوک ہن۔“ حضرت موسیٰ عرض کیتی: ”جے ٹوں بذا تھود ساڈے نال ن چلیں، تاں ساکوں ایں جاہ کئوں اگوں تے نہ بھیج! جے ٹوں ساڈے نال نہ چلیا، تاں کہیں کوں کیویں پتا لگسی جو میڈے اُتے اتے اپنے پیارے لوکیں دے اُتے تیڈے کرم دی زگاہ ہے اتے اشان رُونے زین دے سارے لوکیں کئوں خاص ہیں؟“ تاں اللہ سنتیں فرمایا: ”میں بذا تھود تیڈے نال جلسان اتے تیکوں فتح بخیسیاں۔“ اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”جیر ھا گجھ یئں آکھنے، میں اوویں کریساں کیوں جو ٹوں میڈا منظور نظر ہئیں اتے میں تیکوں منتخب کر گھدے۔“

حضرت موسیٰ عرض کیتی: ”ہُن اپنے کرم دے نال میکوں اپنا دیدار کرا!“ اللہ سنتیں فرمایا: ”میں اپنی ساری عظمت نال تیڈے اگو گز ریساں۔ میں اپنے آپ کوں تیڈے اُتے ‘الله صادق القول دی حیثیت نال ظاہر کریساں۔ جیندے اُتے میں مہربان تھیوں چاہاں، او بھاویں گولی وی ہووے، میں اوندے اُتے مہربان تھیساں۔ جیندے اُتے میں رحم کر ٹک چاہاں، او بھاویں گولی وی ہووے، میں اوندے اُتے رحم کریساں۔ پر ٹوں میڈا دیدار نہیں کر سپدا، کیوں جو گولی وی انسان ابجا گئی جیر ھا میکوں پکھے اتے زندہ وی

رہ وئے۔ ایویں کر! یک جاہِ ابھی ہے جھٹاں ٹوں چٹان تے کھڑ سپدیں۔ جیرھے ویلے میں اپنی ساری عظمت نال اٹھو گزر ساں، تاں میں تیکوں غار و چ لکا ڈیساں اتے اوں ویلے میں تیکوں اپنے ہتھ نال کچھی رہ ویساں جے میں اٹھو گزر نہ ویساں۔ ول جیرھے ویلے میں اپنا ہتھ تیڈے اٹو چاتساں، تاں ٹوں میدی ساری عظمت نہ پلکھ سلگسیں، دُور کنوں صرف میدا جلوہ پلکھسیں۔“

احکامِ الٰہی دیاں ڈوجھیاں تختیاں

ایندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”پتھریں کوں گھڑ کے پہلنتیں تختیں والگوں ڈوپیاں تختیاں تیار کرا! ول میں انہیں تے اوہو کلام تیں کٹوں لکھویساں جیرھا پہلنتیں تختیں تے لکھیا ہویا ہا جنہیں کوں میں تروڑ سٹئے۔ کل فخر و اسطے تیار تھی وئے! سورے سویرے کوہ سینا تے چڑھ آؤں اتے اٹھاں پہاڑ دی چوئی تے میدی بارگاہ وچ آکھڑیں۔ تیڈے نال بیا کوئی نہ آوے۔ پہاڑ دے اُٹے کہیں جاہتے وی بیا کوئی نہ نظرے۔ ایہ میں جو ایں پہاڑ دے نال کوئی بھیڈ پکری یا گھوں ڈاند وی نچھرے۔“

حضرت موسیٰ پتھریں کوں گھڑ کے پہلنتیں تختیں والگوں ڈوپیاں تختیاں تیار کیتیاں۔ اللہ سنتیں دے فرمان دے مطابق اپلے ڈینہ سویرے سویرے اٹھتے اتے ڈینیں تختیں کوں نال چا کے کوہ سینا تے چڑھ گے۔ جھٹاں حضرت موسیٰ کھڑے ہن، اٹھائیں اللہ سنتیں یک بدال دے ذریعے انہیں کوں اپنا جلوہ ڈکھایا اتے فرمائیں: ”میں اللہ صادقاً القول ہاں۔“ ول اوبدال حضرت موسیٰ دے اپو گزیریا اتے اوندے وچوں اواز آئی: ”میں اللہ ہاں۔ صادقاً القول، رحمان و رحیم، وہ تو تھمل والا اتے لازوال محبت کرڑ والا۔ ہزاریں لوکیں تے مہربانی کرڻ والا۔ گناہ، تقصیر اتے خطا دا بخشش والا۔ پر مجرم کوں میں قطعاً نہ چھڑیساں۔ اوندے پتر، پوتیریں، بلکہ پڑ پوتیریں میں سزا ڈیساں۔“

حضرت موسیٰ جلدی نال سجدے وچ زین تے ڈھہہ پئے اتے آکھن لگپ پئے: ”اللہ سایاں! جے میں تیڈی نگاہ وچ مقبول ہاں، تاں ساڈے نال جُل۔ بھاویں جو ایہ لوک سرگش ہن، پر ٹوں کرم فرما کے ساڈیاں خطائیں اتے ساڈے گناہ معاف فرما! ساکوں اپنے خاص لوک بٹائی رکھ!“

تاں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”ہُن میں عہد کریںداں جو تیڈی ساری قوم وچ ایہجے مُعجزے

ڈھیسائ جیرھے روئے زین تے کہیں قوم وچ کڈاں نہ تھے ہو سن۔ تیڈے نال والے لوک میڈا کم پیکھیں۔ میں اللہ تیڈے واسطے یہتناک کم کریساں۔ جیرھا حکم میں تیکوں اج ڈیواں، ٹون اوندے اتے عمل کراتے میں اموریں، کنغانیں، حتنیں، فریزیں، جو تین اتے یبوستین گوں تیڈے اگو کڈھ چھڑیساں۔ ایں گالھ کئوں ٹون خبردار رہیں جو اون ملک دینیں باشندیں نال جیتدے پاسے ٹون ویندا پتیں گوئی معاہدہ نہ کریں کیوں جو ایندے نال ٹشاں مشکل وچ بھس ویسو، بلکہ انہیں کافریں دینیں قربانگاہیں گوں ڈھہما سٹاہے۔ بُتیں والتین پتھر دینیں تھمیں گوں لگڑے لگڑے کر سٹاہے اتے مورتیں والتین لگڑے کھمیں گوں کپ لگ سٹاہے۔ ٹشاں کہیں وی پے مَبُودِ دی عبادت نہیں کرنی۔ ٹھاڈا واحد مَبُودِ صرف میں اللہ ای ہاں۔ میں ایہ بُداشت نہیں کر سپدا جو ٹشاں کہیں پے دی عبادت کرو۔

ٹون اون ملک دے باشندیں نال ایں واسطے گوئی معاہدہ نہ کریں تاں جو ایہ نہ تھیوے جو جیرھے ویلے او اپٹے مَبُودِ دی پرستیش کریں، تاں ٹھاگوں وی دعوت ڈیوں اتے ٹشاں انہیں دیاں قربانیاں ونجھ کھاؤ۔ جے ٹشاں اپٹے پتریں گوں انہیں دیاں دھیریں پر نایاں، تاں او اپٹے مَبُودِ دی پرستیش کر کے ٹھاڈے پتریں گوں وی اڈاں راغب کر گھنسن۔

ٹشاں کہیں قسم دے بُت گوں اپٹا مَبُودِ نہ بُتاہے۔

ٹشاں عیدِ آزادی گوں منیندے رہ ونجاہے۔ جیوں میں ٹھاگوں پہلے وی حکم ڈتے، اوویں سال دے پہلے مہینے ایسیب دے مُقرر کیتے ہوئے وقت کئوں گھن کے ست ڈیتھے سیں بے خیری روٹ کھندے رہ ونجاہے کیوں جو ہیں مہینے وچ ٹشاں مصیریں دی گلامی کئوں آزاد تھے ہاوے۔

پیدا تھیوں والے پلیٹھی دے سارے میڈے ہن۔ جانوریں وچوں بھیڈیں بکریں اتے بُقوں دے سارے پہلے نر پھل میڈے ہن۔

پر گڈھادے پہلے نر پھل دے بدے وچ لیلا ڈواہے! جے اوندا عوضی نڈے سکو، تاں ہو گوں مار سٹاہے۔ ٹشاں اپٹے پلیٹھی دے سارے پتریں دا فیدہ ڈیندے رہ ونجاہے۔ سال وچ تراۓ دفع ٹشاں میڈے گھر ضرور آؤ۔ جڈاں وی گوئی میڈی بارگاہ وچ آوے، او گوئی نہ گوئی نزارانہ ضرور گھن کے آوے۔

چھی ڈیہاڑے ٹسٹاں اپنے کم کار کریندے رہ ونجا ہے، پر ستوں ڈیہہ ارام کرا ہے، بھاویں اوہل وہاؤں یا فصل کپڑ دا موسم ای کیوں نہ ہو ہے۔ پہلی دفعہ کنگ دے سٹے لپورٹ دے ویلے فصل دی کلائی شروع کرن ہی عید منا ہے۔ جیر ہے ویلے سیالا نزدیک آونجے اتے فصل دا پھل جمع کر گھنو، تاں جھوپڑیں وچ ہے ونجا ہے اتے اناج جمع کر گھن دی عید منا ہے۔ ٹھاڈے سارے مرد ہر عید دے موقعے سال وچ ترائے دفعہ میں اللہ، ٹسٹاں بنی اسرائیلیں دے خدا دی بارگاہ وچ حاضر آن تھیوں۔ میں ڈیہیں تویں کوں ٹھاڈے اگو کڈھ کے ٹھاڈیاں سرحداں و دھاڈیساں۔ جڈاں سال وچ ترائے دفعہ ٹسٹاں میں اللہ اپنے بارگاہ الہی وچ حاضر تھیوں واسطے آوسو، تاں کوئی شخص وی ٹھاڈی زین تے قبضہ کرن ہی کوشش نہ کریسی۔

ٹسٹاں میڈے واسطے خیری روٹی قربانی والے جانور دے خون نال نزد دے طور تے پیش نہ کرا ہے۔ نہ قربانی والی عید والے جانور دی قربانی دے گوشت وچوں سویرے تیسین کجھ بچا کے رکھا ہے۔ ہر سال ٹسٹاں اپنی زین دی پیداوار وچوں پہلے پہلے بہترین پھل میں اللہ اپنے رب دے گھر وچ انا ہے۔ ٹسٹاں لیلے کوں ہوندی ماء دے کھیر وچ ہر گز نہ پکا ہے۔“

ایندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”ایہ ساریاں گالھیں ٹوں اپنے کو لکھ رکھ کیوں جو ہنائیں دے مطابق میں تیڈے اتے بنی اسرائیل دے نال عہد پیا کرینداں۔“ حضرت موسیٰ اٹھاں بارگاہ الہی وچ چالیہہ ڈیہہ اتے چالیہہ راتیں رہ گے۔ ایں دوران نہ روٹی کھاد ہونے، نہ پائی پیتو نے۔ انہیں اون عہد دیاں گالھیں یعنی ڈاہ حکم پتھر دیں تختیں تے لکھتے۔

حضرت موسیٰ دے چھرے دا اورانی تھی ونجھن

حضرت موسیٰ جیر ہے ویلے احکام الہی والیاں ڈویں تختیاں اپنے ہتھیں وچ پا کے کوہ سینا کنوں لٹھے اندے ہن، تاں اون ویلے انہیں کوں ایں گا لہ دا پتا کینا ہا جو اللہ سنتیں دے نال گالھیں کریندیں ہوئیں انہیں دا چھرہ اورانی تھی گے۔ حضرت ہارون اتے بنی اسرائیل جیر ہے ویلے حضرت موسیٰ تے زگاہ کیتی اتے ڈٹھونے جو انہیں دے چھرے تے اور ای اور ہے، تاں انہیں دے کو لہ ونجھن کنوں ڈرٹ لگب پئے۔ پر حضرت موسیٰ انہیں کوں سڈھدا، تاں حضرت ہارون اتے بنی اسرائیلی بزرگ انہیں دے کو لہ تھی آئے۔

ول حضرت موسیٰ انہیں دے نال گالھیں کر ٹک پئے۔ ایندے بعد بنی اسرائیل دے سارے لوگ انہیں دے نزیک کٹھے تھی آتے، تاں حضرت موسیٰ انہیں کوں انہیں ساریں گالھیں دا حکم ڈتا جیرھیاں اللہ سنتیں کوہ سیناتے انہیں کوں فرمایاں ہن۔ جیرھے ویلے حضرت موسیٰ گالھیں کر گھدیاں، تاں اپنے مونہہ تے نقاب چوالھیٹیوںے۔ ایندے بعد جیرھے ویلے وی حضرت موسیٰ اللہ سنتیں نال گالھیں کر ٹک واسطے مقدس تمبو دے اندر اوندی بارگاہ وچ ویندے ہن، تاں والا پاہر نکل ٹکنیں نقاب لہا چھڑیندے ہن۔ اُنھوں جیرھا حکم انہیں کوں ملدا ہا، پاہر آکے او بنی اسرائیل کوں ڈساؤنڈے ہن۔ بنی اسرائیل حضرت موسیٰ دے چھرے تے نور ای نور ڈھدے ہن، یہ واسطے او اپنے چھرے تے نقاب والھیٹی رہ ویندے ہن جے تکنیں او اللہ سنتیں دے نال گالھیں کر ٹک واسطے ولا مقدس تمبودے اندر نہ ول و چخن ہا۔

چھن چھن دے مبارک ڈیپہہ واسطے قاعدہ قانون

ایندے بعد حضرت موسیٰ، بنی اسرائیل دی ساری قوم کوں اپنے کولہ جمع کر کے فرمایا: ”جنہیں گالھیں تے عمل کر ٹک دا اللہ سنتیں حکم ڈتے او ایہ ہن: چھن ڈیپہہ ٹشان اپنے کم کار کرو، پر ستونیں ڈیپہہ ارام اتے عبادت کرو کیوں جو ایہ اللہ سنتیں دے واسطے وقف تھیا ہو یا یومِ السبت ہے۔ ایں ڈیپہہ جیرھا وی کوئی کم کریسی، او ماریا ویسی۔ یومِ السبت دے ڈیپہہ ٹشان اپنے گھریں وچ بھانے پلا ہے۔“

شامیانہ مقدس واسطے نزارے

ول حضرت موسیٰ بنی اسرائیل دی ساری قوم کوں فرمایا: ”جیرھی گالھے تے عمل کر ٹک دا اللہ سنتیں حکم ڈتے، او ایہ ہے جو جیرھا گچھ ٹھہاڑے کولہ ہے، اوندے وچوں اپنی دلی خوشی دے مطابق اللہ سنتیں دے واسطے نزارے چ آؤ! مثال دے طور تے سونا، چاندی، پتل، نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگے، باریک کتیا ہو یا ستر اتے بکریں دی ان، گھٹیں دیاں رنگیاں ہو یاں کھلوں، ڈالفن مچھیں دیاں کھلوں اتے گریپہہ دیاں لکڑیں، زیتون دا تیل ڈیوئیں واسطے اتے مصالحے، مقدس کر ٹک والا تیل تیار کر ٹک واسطے اتے خوشبودار لو یاں بٹاؤٹ واسطے، سنگ سلیمانی، واسکٹ اتے طغراۓ پیشوائی وچ جعڑ واسطے ہیرے۔“

شامیانہ مقدس واسطے ساز و سامان

ٹھاپے وچوں جیر ہے ماہر کاریگر لوک ہوون، او آ کے ایہ ساریاں چیزاں بناون جنہیں دا اللہ سئین حکم
ڈتے یعنی شامیانہ مقدس، او ندا خیمه، غلاف، گنڈیاں، فریم، وڈے ڈنڈے، تھبے اتے چو تھیاں-
صدوق مقدس، او ندے ڈنڈے اتے تختِ مفترت- درمیان والا پرده۔ مقدس میز، او ندے ڈنڈے،
اوندے سارے تھاں اتے نذرانے دیاں روٹیاں۔ سو جھلا کر ڻ واسطے مقدس چرا گدان، او ندے تھاں،
اوندے ڈیوے اتے ڈیوے پالٹ دا تیل۔ لوبان ڈکھاؤ ڻ واسطے مقدس لو باندان اتے او ندے ڈنڈے-
مقدس کر ڻ والا تیل، خوشبودار لوبان اتے شامیانہ مقدس وچ داخل تھیو ڻ والے دروازے دا پرده۔ اعلیٰ
قربانیں واسطے قربان گاہ، او ندے واسطے چتل دا آتشدان، او ندے ڈنڈے اتے او ندے سارے تھاں-
وضو واسطے مقدس حوض اتے او ندا سٹینڈ۔ صحن دے پردا، او ندے تھبے اتے انہیں دیاں چو تھیاں-
صحن دے دروازے دا پرده۔ شامیانہ مقدس اتے صحن واسطے میخان اتے رستے۔ مقدس مقام وچ خدمت
کریں دے ویلے پاؤ ڻ کیتے وئیے ہوئے لباس۔ مذہبی پیشووا حضرت ہارون دا مقدس لباس اتے انہیں دے
پتریں دے لباس جنہیں گوں پا کے انہیں مذہبی پیشوائی دی خدمت انجام ڈیوٹی ہے۔“

لوکیں دا نذرانے آئُ

بنی اسرائیل دے سارے لوک حضرت موسیٰ کوں ایہ گالھیں سُٹ کے اپٹے اپٹے خیمه دو نذرانے تیار کر ڻ
واسطے ول آئے۔ انہیں وچوں جیندے جیندے دل وچ ایہ شوق پیدا تھیا، او اپٹے اپٹے دل دی رغبت
دے مطابق شامیانہ مقدس دے کم واسطے، او ندی ہر قسم دی خدمت واسطے اتے پاک لباس واسطے بارگاہ
الہی وچ نذرانے چا آئے۔ مرد، عورتاں جیندے جیندے وی دل آکھیا، ہر قسم دے سونے دے زیور، مثال
دے طورتے گنگیں، والیاں، مُندرياں اتے گلوبند، چا آئے۔ ایں طرح بارگاہ الہی وچ سارینیں سونے دے
نذرانے اندے۔ جیندے جیندے کولھ نیلے یا جامنی یا راتے لال رنگ دے دھاپے یا باریک گتیا ہو یا سُتریا
پکریں دی اُن یا گھٹیں دیاں رثیاں رنگیاں ہو یاں کھلوں یا ڈالفن چھپتیں دیاں کھلوں ہن، او انہیں گوں چا

آئے۔ ایندے علاوہ کہیں چاندی آن ڈی، کہیں پتل اتے کہیں گریہہ دی لکڑ۔ جیرھیاں عورتاں سُرگُن وِج ماہر ہن، او اپنے ہٹھیں نال باریک گتیا سُرت اتے نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگے چا آیاں۔ جیرھیاں عورتاں ان گتن وِج ماہر ہن، انہیں پکریں دی ان کت کے چا آندی۔ قوم دے بُرگ، واسکٹ اتے طفرائے پیشوائی وِج جھڑن واسطے سنگ سلیمانی اتے ہیرے جواہر چا آئے۔ انہیں مقدس چراگدان دا تیل اتے مصالحے، مقدس کرٹ والا تیل تیار کرٹ واسطے اتے خوشودار لوبان بناوٹ واسطے اندے۔ ایں طرح بنی اسرائیل دے سارے مردیں عورتیں، جنہیں جنہیں دا وی دل آکھیا، او اپنی اپنی خوشی نال اللہ سنتیں دے واسطے انہیں سارے کمیں کیتے نذرانے چا آئے، جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈالتا ہا۔

شامیانہ مقدس واسطے کاریگریں دا چھیا و ٹھن

حضرت موسیٰ، بنی اسرائیل گوں فرمایا: ”ڈیکھو! اللہ سنتیں یہودہ دے قبیلے و چوں ہر دے پڑپوتے بصل ایں بن اوری گوں خاص طورتے چڑھدے۔ او گوں اپنی قدرت نال سرشار کر کے حکمت، دانائی، علم، سمجھ، مہارت اتے کاریگری بخشی ہس تاں جو سونے، چاندی اتے پتل دے ایں کم وِج او مہارت اتے کاریگری دے نویں رخ ڈکھاوے۔ قیمتی پتھریں گوں جھڑن واسطے رکڑے، لکڑیں گوں گھڑے یعنی ہر قسم دا کم بے مثال کاریگری نال کرے۔ اوندے نال دان دے قبیلے و چوں اہلیاب ہن اخیسمک گوں اللہ سنتیں ایہ قابلیت عطا فرمائی ہے جو او ہئیں گوں ہنر سکھاوے۔ انہیں ڈپانیں گوں ہر طرح دا کم کاریگری نال کر سکن دی حکمت و دانائی بخشی ہس تاں جو او ہر کم وِج نویاں اتے بے مثال چیزاں تیار کریں یعنی درکھاں والا کم، ڈیزائن بناوٹ والا کم، کپڑے و ٹن دا کم اتے سلالی کڑھائی والا کم یعنی نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگیں اتے باریک گتتے ہوئے سُرت نال کم کریں۔

لہذا بصل ایں، اہلیاب اتے ہر کاریگر شخص اللہ سنتیں دے حکم دے مطابق کم کرے۔ کیوں جو اللہ سنتیں انہیں سارے کاریگریں گوں او ہنرمندی اتے قابلیت بخش ڈی ہے، جیرھی شامیانہ مقدس گوں بناوٹ واسطے ضروری ہتی۔“ ول بصل ایں، اہلیاب اتے انہیں سارے کاریگریں گوں حضرت موسیٰ اپنے کو لہ سڈیا جنہیں گوں اللہ سنتیں حکمت و دانائی عطا کیتی ہتی۔ او آگے، کیوں جو ای کم کرٹ واسطے انہیں دے دل

تیار ہن۔ حضرت موسیٰ او سب کجھ انھائیں گوں ڈے ڈتا جیرھا کجھ بنی اسرائیل شامیانہ مقدس دیاں چیزان بناوٹ واسطے بطور نذرانے آن ڈتا ہا۔ ایندے بعد وی کجھ لوک اپنی خوشی نال روزانہ سویرے نذرانے آئندے رہ گے۔ تاں او سارے کاریگر جیرھے شامیانہ مقدس دیاں چیزان بیندے پئے ہن، کم دے دوران واپس آ کے حضرت موسیٰ گوں آکھٹ لگب پئے: ”جیرھے کم گوں پورا کرٹ دا اللہ سنتیں حکم ڈتا ہے، اوندے واسطے لوک ضرورت کئوں زیادہ چا آئے ہن۔“ تاں حضرت موسیٰ حکم ڈتا: ”خیمه گاہ وچ ایہ اعلان کر ڈتا وچے جو ہٹن گوئی وی مردیا عورت شامیانہ مقدس دے کم واسطے یا گوئی نذرانے نہ آنے۔“ ایں اعلان دے بعد لوکیں نذرانے آئٹ دی بس کر ڈٹی کیوں جو جیرھا سامان آچکا ہا، او سارے کم گوں مکمل کرٹ واسطے کافی، بلکہ زیادہ ہا۔

شامیانہ مقدس دا بنا یا وچنگ

بس کم کرٹ والے سمحدار آدمی شامیانہ مقدس بناوٹ لگب پئے۔ انہیں نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھائیں اتے باریک گلتے ہوئے ستر نال ڈاہ پردے بناٹے جنہیں دے اتے سلاٹی کڑھائی نال مُقرَب فرشتیں دیاں صورتات بیاں ہویاں ہن۔ ہر پردے دی لمبائی چوڈاں گز اتے چوڑائی ڈو گز ہتی۔ سارے پردے ہیں ناپ دے ہن۔ پنج پردے یک پے دے پاسے نال گنڈھ کے ہکو لمبا پرداہ بنا ڈتا گیا۔ ہیں طریقے نال باقی پنج پردے گنڈھ کے بیا لمبا پرداہ بنا ڈتا گیا۔ ول یک لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں نیلے رنگ دے ٹکلے بناٹے گے۔ ایوں ای ڈوجھے لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں وی ٹکلے بناٹے گے۔ پچھاہ ٹکلے یک لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں اتے پچھاہ ڈوجھے لمبے پردے دی لمبائی والے پاسوں بناٹے گے۔ ڈیائیں پردیں دے ٹکلے یک پے دے آمنٹے سامنے ہن۔ ول انہیں سونے دیاں پچھاہ گنڈیاں بنا کے انھائیں نال ڈھائیں لمبیں پروئیں گوں یک پے نال گنڈھ ڈتا گیا۔ ایں طرح ڈیائیں ٹکڑے مل کے ہکو شامیانہ مقدس تیار تھی پکیا۔

ول انہیں شامیانہ مقدس دے اتو خیمه لاوٹ کیتے بکریں دی اون دے یارھاں پردے بناٹے۔ ہر پردے دی لمبائی پنٹالیہ فٹ اتے چوڑائی چھی فٹ ہتی۔ ای یارھاں پردے ہکی ناپ دے ہن۔ انہیں وچوں پنج پردے

یک پے دے پاسے نال گنڈھ کے ہم لوگ بارہ بٹا ڈتا گیا۔ ہیں طریقے نال باقی چھپے ہم کے پیام بارہ بٹا ڈتا گیا۔ انہیں ڈیائیں لئتیں پردیں دی لمبائی والے پاسوں پنجھاں پنجھاں تکے بٹائے گے۔ ول پتل دیاں پنجھاں گنڈیاں بٹایوں تاں جو انہیں نال انہیں ڈیائیں پردیں گوں ایں طرح گنڈھ ڈتا ونچے جو او خیمہ بن ونچے۔ خیمے دے اتنے پاؤں واسطے گھٹتیں دینیں رتتیں رکنیں ہوئیں کھلوں دا یک غلاف بٹایوں۔ ایندے اتو پاؤں واسطے ڈالن مچھتیں دی کھلوں دا یک بیا غلاف بٹایوں۔

ایندے بعد انہیں کریہہ دی لکڑی نال بالکل سدھے فریم بٹائے تاں جو انہیں گوں کھڑا کر کے شامیانہ مقدس دینیں دیواریں دا کم گھدا ونچے۔ ہر فریم دی لمبائی پندرہ راں فٹ اتنے چوڑائی سوا ڈو فٹ ہتی۔ انہیں گوں یک پے نال جوڑن واسطے ہر فریم دے پاسے وچ ڈو ڈو چوڑاں بٹایاں گیاں۔ شامیانہ مقدس دے واسطے سارے فریمیں طریقے نال بٹائے گے۔ شامیانہ مقدس دے جنوبی پاسے واسطے ویہہ فریم بٹائے گے۔ انہیں وہیں فریمیں دینیں چوڑیں دے تلے رکھن واسطے چاندی دیاں چالیہہ چوتھیاں بٹایاں یعنی ہر یک فریم دی ہر چوڑ دے تلے یک چوتھی۔ شامیانہ مقدس دے شمالی پاسے واسطے وی ویہہ فریم بٹائے گے۔ انہیں وہیں فریمیں دے تلے رکھن واسطے وی چاندی دیاں چالیہہ چوتھیاں بٹایاں یعنی ہر یک فریم دی ہر چوڑ دے تلے یک چوتھی ہتی۔ شامیانہ مقدس دے پچھلے یعنی مغربی پاسے واسطے انہیں چھپے فریم بٹائے۔ ہوں پچھلے پاسے دے کونتیں واسطے ڈو فریم بٹایوں۔ ایہ ڈیائیں کونتیں تلے کھوں گھن کے اتنے تیں دوہرے ہن اتنے کھے کڑے وچ برابر جھرے ہوئے ہن۔ اتنے ڈوہیں ہم گھیں ہن۔ بس ایجے آٹھ فریم اتنے انہیں دے واسطے چاندی دیاں سولھاں چوتھیاں ہن یعنی ہر یک فریم دے تلے ڈو چوتھیاں۔

شامیانہ مقدس دے یک پاسے والے فریمیں دے واسطے کریہہ دی لکڑی دے پنج وڈے ڈنڈے بٹایوں۔ ایوں پنج وڈے ڈنڈے شامیانہ مقدس دے ڈو جھے پاسے واسطے، اتنے پچھلے یعنی مغربی پاسے واسطے وی پنج وڈے ڈنڈے بٹایوں۔ شامیانہ مقدس دے ہر پاسے والے فریمیں وچ درمیان والا یک وڈا ڈنڈا بٹایوں جیرھا یک سرے کھوں ڈو جھے سرے تیں پہنچا ہا۔ ول فریمیں گوں سونے نال مڑھیوں۔ وڈے ڈنڈیں دینیں جاہیں واسطے سونے دے کڑے بٹایوں اتنے وڈے ڈنڈیں گوں وی سونے نال مڑھیوں۔

ول آنہیں یک پرده نیلے، جامنی اتے رئے لال رنگ دے دھاگنیں اتے باریک لکٹنے ہوئے ستر نال بٹایا جیندے وچ سلامی کڑھائی نال مقرب فرشتیں دیاں صورتاں بیاں ہویاں ہن۔ ایندے واسطے گریہہ دی لکڑ نال چار تھمبے بٹایو نے اتے آنہیں کوں سونے نال مڑھیو نے۔ آنہیں دے سرے والیاں گندیاں سونے دیاں ہن اتے چو تھیاں چاندی دیاں۔ شامیانہ مقدس دے دروازے واسطے باریک لکٹنے ہوئے ستر نال یک پرده بٹایو نے جیندے اتے نیلے، جامنی اتے رئے لال رنگ دے دھاگنیں نال کڑھائی تھتی ہوئی ہتی۔ اس پردا واسطے پنج تھمبے گندیں سمیت بٹایو نے۔ آنہیں تھمبیں دے سرے اتے بند سونے نال مڑھیو نے۔ آنہیں تھمبیں دے واسطے پتل دیاں پنج چو تھیاں بٹایو نے۔

صندوقِ مقدس دا بٹایا و پنج

بصل ایل گریہہ دی لکڑ نال صندوقِ مقدس بٹائی جیندی لمبائی پوٹے چار فٹ، چوڑائی سواؤ ڈوفٹ اتے اچالی وی سواؤ ڈوفٹ ہتی۔ اوں ایں صندوقِ مقدس کوں اندر پاہرو خالص سونے نال مڑھیا اتے اوں دے اتے چودھارو سونے دی کنگری بٹائیں۔ صندوقِ مقدس دے چارے کونتینیں تے لاوٹ واسطے اوں سونے کوں ڈھال کے چار کڑے بٹائے۔ ڈو کڑے یک پاسے واسطے اتے ڈو کڑے ڈو جھے پاسے واسطے۔ ول اوں گریہہ دی لکڑ دے ڈو ڈنڈے بٹائے اتے آنہیں کوں سونے نال مڑھیں۔ ایہ ڈنڈے صندوقِ مقدس کوں چاؤٹ واسطے اوں دے ڈپائیں پاسنیں والیں کڑتیں وچ پاتے۔ ول اوں خالص سونے دا تخت مغفرت بٹایا جیندی لمبائی پوٹے چار فٹ اتے چوڑائی سواؤ ڈوفٹ ہتی۔ ایندے بعد تخت مغفرت دے ڈپائیں سریں تے مقرب فرشتیں دے ڈو مجسمے سونے کوں گھڑ کے بٹائے۔ یک مجسمہ یک سرے تے اتے ڈو جھا مجسمہ ڈو جھے سرے تے ہا۔ ڈوہیں مجسمین اتے تخت مغفرت لکڑے دے بٹتے ہوئے ہن۔ آنہیں مجسمین دے پر تخت مغفرت دے اتے چھائے ہوئے ہن۔ ڈوہیں مجسمے آمنے سامنے ہن اتے آنہیں دے موہبہ تخت مغفرت دو جھکنے ہوئے ہن۔

نذر اللہ تھیں ہوتیں روٹتیں واسطے مقدس میز دا بٹایا و پنج

ایندے بعد بصل ایل گرینہہ دی لکڑنال مقدس میز بٹانی جیندی لمبائی ترائے فٹ، چوڑائی ڈھنڈ فٹ اتے اچائی سوا ڈو فٹ ہستی۔ ول ایکوں خالص سونے نال مڑھیں اتے ایندے اتے چودھارو سونے دی کنگری بٹائیں۔ ول میز دے چودھارو سونے دی ترائے انچ چوڑی پٹی لایں اتے اوندے اتے سونے دی کنگری بٹائیں۔ ایندے بعد اوں سونے گوں ڈھال کے مقدس میزو اسٹے چار کڑے بٹائے۔ ایہ کڑے ایں میز دے ڈپائیں پاسوں چارے کونتینیں تے، تھھاں پاوے ہن، لے۔ ایہ کڑے اوں کنگری دے نزدیک لگے ہوئے ہن جیرھی مقدس میز دے اتے چودھارو بٹی ہوئی ہستی کیوں جو ایہ کڑے انہیں ڈنڈتینیں گوں پھساوٹ واسطے ہن جنہیں نال مقدس میز گوں چاتا ونچ سلگا ہا۔ ول اوں مقدس میز گوں چاؤٹ واسطے گرینہہ دی لکڑا دے ڈو ڈنڈے بٹائے اتے انہیں گوں سونے نال مڑھیں۔ اوں خالص سونے دے اوسرے تھاں بٹائے جیرھے ایں مقدس میز تے استعمال تھیوئے ہن یعنی پلیٹاں، کٹورے، جگب اتے نذرانے پلٹٹ واسطے لگے۔

مقدس چراگدان دا بٹایا و تجھ

ول اوں خالص سونے دا مقدس چراگدان بٹایا۔ اوندا تلا، ڈنڈی، پیالیاں، بندکلیاں اتے پھل سب کجھ سونے دے لگے ٹکڑے دا بٹیا ہویا ہا۔ مقدس چراگدان دے ڈپائیں پاستینیں کٹوں چھی شاخاں پاہر نکلیاں کھڑیاں ہن: ترائے شاخاں یک پاسے کٹوں اتے ترائے پے پاسے کٹوں۔ ہر یک شاخ تے ڈام دے پھل و انگلوں ترائے پیالیاں، یک بندکلی اتے یک پھل بٹیا ہویا ہا۔ مقدس چراگدان دے چھیہیں شاخیں تے سب کجھ ایویں ای بٹیا ہویا ہا۔ مقدس چراگدان دی ڈنڈی دے اتے ڈام دے پھل و انگلوں چار پیالیاں اپنی اپنی بندکلی اتے پھل سمیت بٹیاں ہویاں ہن۔ ایں طرح چھیہیں شاخیں دے ترخانیں جوڑیں دے تئے یک یک بندکلی بٹی ہوئی ہستی۔ ایہ سارا چراگدان خالص سونے دے لگے ٹکڑے دا گھڑیا ہویا ہا یعنی اوندیاں کلیاں، شاخاں اتے باقی سب کجھ وی۔ ول مقدس چراگدان واسطے اوں ست ڈیوے بٹائے۔ ڈیوئیں دے پھلے کترٹ واسطے قیچیاں اتے پھلے رکھن واسطے تھاںیاں بٹایاں۔ ایہ سب کجھ وی خالص سونے دا بٹایں۔ ایں چراگدان اتے ایندے سارے سامان گوں اوں تقریباً یک مرٹ خالص سونے نال تیار کیتا۔

مُقدَّس لوباندان دا بُنايا ونجھڻ

ول اوں لوبان دکھاوڻ واسطے گرينهه دی لڳنال ٻڪ مُقدَّس لوباندان بُنايا۔ ايه چورس ہا۔ ايندي لمباني چوڑائي ڏڏھ ڏڏھ فٹ اتے اچائی ترائے فٹ ہئي۔ اتلے چارے کونے سِنگپيس و انگلوں نکلنے کھڑے ہئن۔ سارا لوباندان لڳردي ڪلے ڻگرے نال بُنا ہويا ہا۔ ايس لوباندان گوں خالص سونے نال مڙھيس يعني اُتو چارے پاسيني گوں اتے اوندے چارے کونيني گوں جيره سِنگپيس و انگلوں نکلنے کھڑے ہئن۔ ول لوباندان تے چودھارو سونے دی گلنگري بُنايس۔ ايس گلنگري دے تلے ڦپايني پاسيني تے ڏندے پاؤڻ واسطے اوں سونے دے ڏو ڏو ڪرے بُناي تاں جو مُقدَّس لوباندان گوں چاتا ونج سکے۔ ول گرينهه دی لڳردي ڏو ڏندے بُنا کے آنھين گوں سونے نال مڙھيس۔ ايندي بعد شامييانه مُقدَّس اتے مذہبي پيشوانين گوں مُقدَّس کرڻ دا پاک تيل اتے خالص خوشبودار مصالحين دا لوبان عطر ٻاؤڻ والے کاريگردي هُنر دے مطابق بُنايس۔

قربان گاه دا بُنايا ونجھڻ

اعليٰ قربانين واسطے قربان گاه گرينهه دی لڳنال بُناي گئي۔ ايه چورس ہئي يعني ساڻھے ست فٹ لمبى اتے ساڻھے ست فٹ چوڑي ہئي۔ اچائی ايندي ساڻھے چار فٹ ہئي۔ بصل ايل اوندے اٿئي چارے کونے اُتوں تے سِنگپيس و انگلوں نکلنے ہوئے بُناي، جيره ہوندے وچوں ڪلے ڻگرے دے بُئي ہوئے ہئن۔ آنھين گوں ٻتل نال مڙھيس۔ قربان گاه دے سارے تحاں اوں ٻتل دے بُناي يعني تغاريائ، بيلچ، تحال، گوشت ڻنگڻ دياں سيخاں اتے چھمڻ۔ ايه سارے تحاں ٻتل دے ہئن۔ قربان گاه دے وچ آدخل ٿين جھڪا ٻتل دا چالي دار آتشدان لايس۔ قربان گاه گوں چاؤڻ واسطے آتشدان دے ڦپايني پاسوں چارے کونيني وچ ٻتل دے چار ڪرے ڏھال کے گئے تاں جو ڏندے پھساوڻ دا کم ڏيوں۔ گرينهه دی لڳردي ڏو ڏندے بُنا کے آنھين گوں ٻتل نال مڙھيس۔ ول اوں ايه ڏندے قربان گاه دے ڦپايني پاسيني والئين گرينهه دی ڏو ڏندے تاں جو او گوں چاتا ونج سکے۔ ايه قربان گاه پھٹپس نال کھوکھلى بُئي ہوئي ہئي۔ شامييانه مُقدَّس دے دروازے تے خدمت کرڻ والياں عورتاں جيره چمکدے ہوئے ٻتل گوں بطور شيشه استعمال گريندياں ہئن، انھائين

شیشیں کنوں اوں پتل دا مقدس حوض اتے اوندا سیٹنڈ بٹایا گیا۔

شامیانہ مقدس دا صحن بٹایا ونجھ

ایندے بعد اوں باریک کتئے ہوئے ستر دے پردوے بٹوا کے انہیں نال شامیانہ مقدس دے چارے پاسو قناتاں لوایاں۔ جنوبی پاسے والے پردنیں دی لمبائی سارے ملا کے یک سو پچھاہ فٹ ہستی۔ انہیں دے واسطے پتل دے ویہ تھمبے اتے ٹھمپتیں واسطے پتل دیاں ویہ چوتھیاں ہن اتے ٹھمپتیں دیاں گنڈیاں اتے بند چاندی دے ہن۔ شمالی پاسے واسطے وی ایویں بٹایوں۔ انہیں پردنیں دی لمبائی وی سارے ملا کے یک سو پچھاہ فٹ ہستی۔ انہیں دے واسطے وی پتل دے ویہ تھمبے اتے ٹھمپتیں واسطے پتل دیاں ویہ چوتھیاں ہن۔ ٹھمپتیں دیاں گنڈیاں اتے بند چاندی دے ہن۔ مغربی پاسے پردنیں دی چوڑائی سارے ملا کے پنجھر فٹ ہستی۔ انہیں واسطے ڈاہ تھمبے اتے ٹھمپتیں واسطے ڈاہ چوتھیاں ہن۔ ٹھمپتیں دیاں گنڈیاں اتے انہیں دے بند چاندی دے ہن۔ ایویں مشرقی پاسے دے پردنیں دی چوڑائی وی سارے ملا کے پنجھر فٹ ہستی۔ صحن دا دروازہ مشرقی پاسے آدھ وچ ہا۔ دروازے دے یک پاسے پردنیں دی لمبائی سارے ملا کے ساٹھے پاویہ فٹ ہستی۔ ایندے واسطے ترائے تھمبے اتے ٹھمپتیں دے واسطے ترائے چوتھیاں ہن۔ دروازے دے ڈوچھے پاسے وی ایویں ہا۔ ایس طرح صحن دے دروازے دے ڈینیں پاسوں یکو جتنا یعنی ساٹھے پاویہ اتے ساٹھے پاویہ فٹ دے پردوے، ترائے ترائے تھمبے اتے انہیں دیاں ترائے ترائے چوتھیاں ہن۔ صحن دے چودھارو سارے پردوے باریک ستر دے بٹنے ہوئے ہن۔ ٹھمپتیں دیاں چوتھیاں پتل دیاں ہن۔ انہیں دیاں گنڈیاں اتے بند چاندی دے ہن۔ ٹھمپتیں دے سرے چاندی نال مڑھتے ہوئے ہن۔ صحن دے سارے تھمبے چاندی دے بندیں نال جگڑتے ہوئے ہن۔ صحن دے دروازے والا پرده نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں اتے باریک کتئے ہوئے ستر نال بیٹا ہویا ہا جیندے اتے کڑھائی تھتی ہوئی ہستی۔ ایہ تریہہ فٹ لمبا اتے صحن دے پردنیں والگوں ساٹھے ست فٹ اچا ہا۔ اوندے واسطے چار تھمبے اتے ٹھمپتیں واسطے پتل دیاں چار چوتھیاں ہن۔ ٹھمپتیں دے سرے چاندی نال مڑھتے ہوئے ہن۔ انہیں دیاں گنڈیاں اتے بند چاندی دے ہن۔ شامیانہ مقدس اتے صحن دے چودھار رتے پدھن واسطے ساریاں میخاں پتل دیاں ہن۔

شامیانہ مقدس وچ استعمال تھیوں والئیں چیزیں دا بنايا ونجٹ

شامیانہ مقدس وچ استعمال تھیوں والئیں چیزیں دی تفصیل ایہ ہے: ایہ فہرست حضرت موسیٰ دے حکم دے مطابق بٹائی گئی اتے انہیں چیزیں دا شمار مذہبی پیشووا حضرت ہارونؑ دے پڑتا مار دی ہدایت نال لیوی قبیلے والئیں کیتا۔ یہودہ دے قبیلے وچوں خردے پڑپوترے بصل ایلین بن اوری ایہ سب کجھ بنايا، جیندے بارے وچ اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔ دان دے قبیلے وچوں اہلباب بن اخیسمک وی اوندا مددگار ہا۔ او درکھاں والے کم اتے نقش و نگار بناوں دا ماہر ہا۔ اون باریک گئنے ہوئے ستراتے نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگتیں نال بٹئے ہوئے کپڑتیں تے کڑھائی کیتی۔

او سارا سونا جیرا شامیانہ مقدس دے کمیں وچ استعمال کرئی واسطے اللہ سنتیں دی نذر کیتا گیا ہا، سرکاری تول دے مطابق تقریباً ہزار کلوگرام ہا۔ بنی اسرائیل دے طبق وچوں جنہیں دی مردم شماری کیتی گئی، انہیں دی ڈی ہوئی چاندی سرکاری تول دے مطابق تقریباً تراۓ ہزار چار سو ویہہ کلوگرام ہتی۔ صرف انہیں مردیں دا شمار کیتا گیا جنہیں دی عمر ویہہ سال یا ایں کٹوں زیادہ ہتی۔ ابھے مردیں دی تعداد پچھی لکھ تراۓ ہزار پنج سو پنجھاہ ہتی۔ عبادت گاہ دے راجح وزن دے حساب نال شمار تھیوں والے ہر یک مرد تقریباً چھی گرام چاندی ڈی ہتی۔ ایس چاندی وچوں تقریباً تراۓ ہزار چار سو کلوگرام نال شامیانہ مقدس اتے درمیان والے پردے واسطے یک سو چوتھیاں ڈھالیاں گیاں۔ باقی ویہہ کلوگرام چاندی نال انہیں تھہبیں دیاں گنڈیاں اتے انہیں دے بندبٹئے اتے انہیں دے سرے مڑھتے گے۔ نذرانے دے طور تے ڈتا گیا سارا یتل تقریباً ڈو ہزار چار سو کلوگرام ہا۔ ایندے نال اون شامیانہ مقدس دے دروازے دیاں چوتھیاں، قربان گاہ، اوندا آئشدان اتے قربان گاہ دے سارے تھاں بٹائے۔ ایندے علاوہ اون ایں یتل وچوں چودھارو صحن دیاں چوتھیاں اتے دروازیں دیاں چوتھیاں، شامیانہ مقدس دیاں ساریاں میخاں اتے صحن دے چودھار دیاں میخاں بٹایاں۔

مقدس لباس دا بنايا ونجٹ

ایندے بعد انہیں شامیانہ مقدس وِچ خدمت کرٹن والے مذہبی پیشوائیں دے واسطے نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں نال بہترین لباس بنائے۔ حضرت ہارون دے واسطے وی مقدس لباس بنایا جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔

بصل ایل نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں، باریک کتنے ہوئے سُرتاتے سونے دنیں تاریں نال مذہبی پیشوادی واسکٹ بنائی۔ انہیں سونے گوں کٹ کٹ کے پتلے پتلے پتھر بنائے۔ ول پتھریں گوں لمبے رُخ باریک باریک کپ کے سونے دیاں تاراں بنایاں تاں جو انہیں گوں نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں اتے باریک کتنے ہوئے سُردارے نال رلا کے کاریگری نال وُن۔ مذہبی پیشوادی واسکٹ گوں پُنڈھن واسطے انہیں ڈوپیاں وی بنایاں جیرھیاں اُوں واسکٹ دے ڈیاں مونڈھنیں نال پُنڈھیاں ہویاں ہن۔ ایں واسکٹ گوں پڈھن واسطے کاریگری نال وُنیا ہویا یک کربنڈ ہا۔ ایہ وی ہوں ٹکڑے اتے ہوں بناؤٹ والا یعنی سونے دنیں تاریں اتے نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگنیں اتے باریک کتنے ہوئے سُرنال بُنیا ہویا ہا جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔

انہیں ڈو سنگ سلیمانی گھڑ کے مذہبی پیشوادے مقدس لباس دے ڈیاں مونڈھنیں والئیں پیٹنیں تے سونے دے خانیں وِچ جھڑے۔ انہیں پتھریں تے انگلوٹھی دے نقش و انگلوں حضرت یعقوب دے پارھاں پتھریں دے ناں اکرئے ہوئے ہن تاں جو ایہ بنی اسرائیل دی یادگار دے پتھر ہووں جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔

طُغرا تے پیشوائی دا بنایا و تجھن

یک ماہر کاریگر کنوں طُغرا تے پیشوائی وی بٹوایا گیا جیرھا واسکٹ و انگلوں سونے دنیں تاریں اتے نیلے، جامنی، رتے لال رنگ دے دھاگنیں اتے باریک کتنے ہوئے سُرنال بُنیا ہویا ہا۔ ایہ طُغرا تے پیشوائی دوہر ابُنیا ہویا اتے چوڑس ہا۔ ایندی لمبائی اتے چوڑائی نوں نوں انجھ ہتی۔ انہیں ایندے وِچ قیمتی ٹکڑنیں دیاں چار قطاراں جھڑیاں۔ پہلی قطار وِچ لعل، یا ٹوٹ زرد اتے زمرد۔ ڈو جھی قطار وِچ شچراغ، نیلم اتے ہیرا۔ تریجھی قطار وِچ فیروزہ، عقیق اتے یا ٹوٹ جامنی۔ اتے چوڑھی قطار وِچ زبرجد، سنگ سلیمانی اتے یشب۔

ایہ سارے علیحدہ علیحدہ سونے دے خانسیں وِچ جڑتے ہوئے ہن۔ ایہ نگینے حضرت یعقوب دے پتریں دے ناویں دے مطابق تعداد وِچ پارھاں ہن۔ انگلوٹھی دے نقش والگوں بنی اسرائیل دے وڈیں دے نام انہیں پارھاں نگینیں تے علیحدہ علیحدہ اکرئے ہوئے ہن یعنی یک نگینے تے یک نام۔

طفراتے پیشوائی تے ولی ہوئی رسی والگوں خالص سونے دیاں ڈو زنجیراں بٹایاں گیاں۔ اتے انہیں سونے دے ڈو خانے اتے سونے دے ڈو کڑے بٹائے۔ ایہ کڑے طفراتے پیشوائی دے اتنے ڈپائیں کونسیں تے لے۔ سونے دینیں زنجیریں دا یک یک سرا انہیں کڑیں کوئیں وِچ پاتا جیرے طفراتے پیشوائی دے کونسیں تے ہن اتے ڈو جھے سرے علیحدہ علیحدہ ڈو خانسیں وِچ جڑکے واسکٹ دے ڈپائیں مونڈھیں تے سامنے والے پاسے لايوں۔ سونے دے ڈو کڑے بے بٹا کے طفراتے پیشوائی دے تلویں ڈپائیں کونسیں تے انہیں کناریں وِچ جیرے واسکٹ دے اندر لے پاسے ہن، لايوں۔ سونے دے بے ڈو کڑے بٹا کے واسکٹ دینیں ڈپائیں مونڈھیں والیں پٹیں تے سامنے والے حصے وِچ اندر لے پاسے جتھوں واسکٹ گندھی ہوئی ہستی، لايوں تاں جو واسکٹ دے کربند دے اتے رہ ونجن۔ انہیں طفراتے پیشوائی دے کڑے واسکٹ دے کڑیں نال یک نیلے رنگ دی ڈوری نال پدھ ڈتے تاں جو طفراتے پیشوائی واسکٹ دے کربند دے اتے رہ ونجے اتے مقدس واسکٹ کنوں ہٹ نہ ونجے جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں حکم پتا ہا۔

مذہبی رہنماؤں والے ہمیں لپا سیں دا بٹایا ونجھ

مذہبی پیشاوادی واسکٹ دے تلے پاتا ونجھ والا ججہ نیلے رنگ دا بٹایوں۔ اوں ججے دی آدمی وِچ سر لگھاواں واسطے گل بٹیا ہویا ہا۔ زرہ دے گسبان والگوں اوں گسبان دے چودھارو ولی ہوئی پڑی ہستی تاں جو او پھٹ نہ ونجے۔ ایں ججے دے دامن دے چودھارو نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ دے دھاگیں اتے باریک گتتے ہوئے ستر نال انار بٹایوں۔ ول خالص سونے دیاں گھنٹیاں بٹا کے انہیں کوں اوں ججے دے دامن دے چودھارو اناریں دے درمیان لايوں۔ او گھنٹیاں اتے انار ججے دے دامن دے گھیرے وِچ چارے پاسے پہلے یک گھنٹی ول یک انار، ول یک گھنٹی ول یک انار دی ترتیب نال لگے ہوئے ہن۔ ایہ ججہ صرف عبادت دے ویلے پاؤں واسطے ہا جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا ہا۔

ول آنہیں حضرت ہارون اتے آنہیں دے پتریں دے واسطے باریک کتنے ہوئے سُر دے چو لے وُٹیے۔
ایویں عمامہ، کھلا اتے نکریں باریک کتنے ہوئے سُر دے نال بٹایو نے۔ ول نیلے، جامنی اتے رتے لال رنگ
دے دھاگنیں اتے باریک کتنے ہوئے سُر نال کڑھائی تھیا ہویا یک کر بند بٹایو نے جیویں اللہ سنتیں، حضرت
موسیٰ کوں حکم ڈٹا ہا۔

ول عمامہ واسطے خالص سونے دا یک پتر بٹایو نے۔ انگوٹھی دے نقش والگوں اوں دے اتے اگریو نے:
”اللہ دے نال تے وقف۔“ ایکوں یک نیلے رنگ دی ڈوری نال عمامہ دے نال پڑھیو نے جیویں اللہ سنتیں
، حضرت موسیٰ کوں حکم ڈٹا ہا۔

سارے کم دا مکمل تھی و نجٹ

ایں طرح شامیانہ مقدس دا سارا کم مکمل تھی گیا۔ سب کجھ اوویں کیتا گیا جیویں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ
کوں حکم ڈٹا ہا۔ ول آنہیں او خیر اتے اوں دا سارا سامان یعنی شامیانہ مقدس حضرت موسیٰ دے کوھ چا
آندا۔ اوں دیاں گنڈیاں، فریم، وڈے ڈنڈے، تھمبے اتے چو تھیاں، گھنٹیں دین کھلوں والا رتارنگیا ہویا غلاف،
ڈالفن مجھنیں دے کھلوں دا غلاف، مقدس مقام اتے مقدس ترین مقام دی آدھی والا پردہ، صندوق مقدس،
اوں دے ڈنڈے اتے تخت مغفرت، مقدس میز، اوں دے سارے تھاں اتے نذرانے والیاں روٹیاں،
خالص سونے دا مقدس چراغدان، اوں دے اتے رکھن والے ڈیوے، آنہیں دا تیل اتے ایں چراغدان
دیاں باقی ساریاں چیزاں، سونے دا مقدس لوباندان، مقدس کرٹ دا تیل، خوشبودار لوبان اتے شامیانہ
مقدس وچ داخل تھیوں والے دروازے دا پردہ، پتل دی فربان گاہ، اوں دا پتل دا آشداں، اوں دے ڈنڈے،
اوں دے سارے تھاں، وضو واسطے مقدس حوض اتے اوں دا سیٹینڈ، صحن دے پردے، اوں دے تھمبے، آنہیں
دیاں چو تھیاں، صحن دے دروازے دا پردہ، اوں دے رستے، صحن دیاں میخاں یعنی شامیانہ مقدس بناوٹ دا
سارا سامان، مقدس مقام وچ خدمت کریں دے ویلے پاؤں کیتے وُٹیے ہوئے لباس، مذہبی پیشووا حضرت
ہارون دا مقدس لباس اتے آنہیں دے پتریں دے لباس، جنہیں کوں پا کے آنہیں مذہبی پیشوائی دی خدمت
انجام ڈیوٹی ہئی۔ مطلب ایہ ہے جو جیویں جیویں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں حکم ڈٹا ہا، سب کجھ اوویں

بٹایا گیا۔ حضرت موسیٰ ایں سارے کم کوں ڈھنا بھالیا اتے ترسلا کیتوں جو انہیں سب کجھ اللہ سنتیں دے حکم دے مطابق بٹائے تاں حضرت موسیٰ انہیں کوں برکت واسطے دعا ڈلی۔

شامیانہ مقدس داقیام

ایندے بعد اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں فرمایا: ”توں پہلے ممینے دی پہلی تاریخ گوں شامیانہ مقدس دیاں قناتاں لا ڈیوئیں۔ شامیانہ مقدس دی مقدس ترین مقام وچ صندوقِ مقدس رکھ کے اوندے آگو درمیان والا پرده چھک کھڑاویں۔ ول باقی جاہ وچ مقدس میز کوں آن کے اوندیاں ساریاں چیزان ترتیب نال اوندے اتے سجا رکھیں۔ مقدس پراغدان گوں اندر آن کے اوندے ڈیوے بال رکھیں۔ ایندے بعد لوبان دھاواں واسطے سونے دے بئٹے ہوئے مقدس لوباندان گوں صندوقِ مقدس دے سامنے آن رکھیں۔ ول شامیانہ مقدس دے دروازے تے پرده لا چھوڑیں۔ قربان گاہ گوں شامیانہ مقدس دے دروازے دے سامنے رکھیں۔ وضو واسطے مقدس حوض گوں شامیانہ مقدس اتے ایں قربان گاہ دی آدھی وچ رکھ کے اوندے وچ پائی بھرو اکھڑاویں۔ ول صحیح واسطے چودھارو قناتاں لا کے اوندے دروازے تے پرده ٹنگ کھڑاویں۔

ایندے بعد توں مقدس کرٹ والا تیل چا کے شامیانہ مقدس اتے اوندے اندر موجود ساریں چیزیں گوں وقف کرٹ واسطے انہیں تے چھٹلکیں۔ ایں طرح او سب شے مقدس بٹ ویسی۔ ایویں قربان گاہ گوں اتے اوندے سارے تھاویں گوں وقف کرٹ واسطے انہیں تے وی چھٹلکیں۔ ایں طرح او مقدس بٹ ویسن۔ وضو والے حوض اتے اوندے سٹینڈ گوں وی ہیں طریقے نال وقف کر ڈیویں۔ ول او مقدس تھی ویسن۔ ایندے بعد توں ہارون اتے اوندے پتیریں گوں شامیانہ مقدس دے دروازے دے کولہ آن کے انہیں کوں گسل ڈواویں۔ ول ہارون کوں مقدس لباس پوا کے اوندی دستار بندی کریں اتے او کوں میڈے واسطے وقف کر ڈیویں تاں جو اونذہ بی پیشوائب کے میڈی بارگاہ وچ رہ ونجے۔ ول ہارون دے پتیریں گوں مقدس چولے پواویں۔ انہیں دی وی انہیں دے والد و انگوں دستار بندی کریں تاں جو او وی مذہبی پیشوائب کے میڈی بارگاہ وچ رہ ونجے۔ انہیں دی ایں طرح دستار بندی تھیوں آئندہ واسطے انہیں دیں پیڑھتیں وچ مذہبی پیشوادا نشان ہوئی۔“ حضرت موسیٰ سب کجھ اؤویں کیتا جیویں اللہ سنتیں انہیں کوں حکم ڈتا ہا۔

ول ایں تھیا جو مصر کنوں نکلنے دے بعد ڈو جھے سال دے پہلے مہینے دی پہلی تاریخ گوں شامیانہ مقدس لا ڈتا گیا۔ حضرت موسیٰ ایں شامیانے گوں کھڑا کرایا۔ اوندیاں چوتھیاں لوائے کے انہیں تے فرم رکھاوائے، اوندے وڈے ڈنڈے لوائے اتے اوندے تھبے کھڑے کروائے۔ ول شامیانہ مقدس دے اتو حیمه شوایونے اتے خیمے تے غلاف چڑھوایونے جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔

ایندے بعد حضرت موسیٰ پتھر دیاں او ڈوہیں تختیاں جنہیں تے احکامِ الہی لکھتے ہوئے ہن، چا کے صندوقِ مقدس وچ رکھیاں۔ صندوقِ مقدس دے کڑیں وچ اوندے ڈنڈے پاتے اتے تخت مغفرت گوں صندوقِ مقدس دے اتے رکھیوں۔ ول صندوقِ مقدس گوں شامیانہ مقدس دے اندر گھن گے اتے اوندے آپور میان والا پردہ چھک کھڑا یونے جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں فرمایا ہا۔

مقدس میز گوں پردے دے پاہر مقدس مقام وچ شمالی پاسوں شامیانہ مقدس وچ رکھیوں۔ نذرِ اللہ تھیں ہوئیں روٹنیں گوں بارگاہِ الہی وچ مقدس میز تے ترتیب نال سجا کے رکھیوں جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔

مقدس چراگدان گوں مقدس مقام وچ جنوبی پاسے شامیانہ مقدس وچ مقدس میز دے بالکل سامنے رکھوایونے۔ ڈیوٹیں گوں بال کے بارگاہِ الہی وچ چراگدان تے رکھیوں جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ گوں حکم ڈتا ہا۔

سونے دے بٹنے ہوئے لوباندان گوں شامیانہ مقدس وچ درمیان والے پردے دے سامنے رکھوایونے۔ اوندے اتے خوشبودار مصالحیں والا لوبان دکھایوں جیوں حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں حکم ڈتا ہا۔
ول شامیانہ مقدس دے دروازے تے پردہ ٹنگیوں۔

قربان گاہ شامیانہ مقدس دے دروازے نال رکھوایونے۔ اتحادیں بارگاہِ الہی وچ اعلیٰ قربانی پیش کیتوں اتے منوئی دی قربانی پیش کیتوں جیوں حضرت موسیٰ گوں اللہ سنتیں حکم ڈتا ہا۔

ول مقدس حوض گوں ایں قربان گاہ اتے شامیانہ مقدس دی آدھی وچ رکھیوں اتے اوندے وچ پانی بھروا کھڑا یونے۔ اتحاد حضرت موسیٰ، حضرت ہارون اتے حضرت ہزارون دے پتریں اپنے اپنے بھوپیر

دھوتے۔ ایہ ہمیشہ شامیانہ مُقدَّس وِچ داخل تھیوں کنوں پہلے یا قربان گاہ دے نزدیک ونجھ کنوں پہلے
إتحاؤں اپنے ہتھ پر دھو گھندے ہن جیوں اللہ سنتیں، حضرت موسیٰ کوں حکم ڈتا ہا۔

ول حضرت موسیٰ شامیانہ مُقدَّس اتے ایں قربان گاہ دے چودھارو صحن واسطے قناتاں لایاں اتے صحن
دے دروازے تے پردہ ٹنگ ڈتوںے۔ ایں طرح حضرت موسیٰ ایہ سارا کم پورا کر گھدا۔

بَدَلْ دا شامیانہ مُقدَّس گوں کج گھنَّ

ول تھیا ایں جو ہک بَدَل آکے شامیانہ مُقدَّس گوں کج گھدا اتے شامیانہ مُقدَّس نورِ الہی نال بھر چ گیا۔
حضرت موسیٰ وی شامیانہ مُقدَّس وِچ داخل نہ تھی سلکتے کیوں جو بَدَل ایکوں کجی پیا ہا اتے شامیانہ مُقدَّس نورِ
الہی نال بھریا ہویا ہا۔ ول ایں تھیندا ہا جو جڑاں بَدَل شامیانہ مُقدَّس دے اُتو ہٹ ویندا ہا، تاں بنی اسرائیل
اگوں تے اپنے سفرتے روانہ تھی پوندے ہن۔ پر جے تئیں بَدَل شامیانہ مُقدَّس گوں کجی رہ ویندا ہا، او تئیں
او گو دو سفرنے کریںدے ہن۔ بس ڈینہ دے ویلے اللہ سنتیں دا بَدَل شامیانہ مُقدَّس دے اُتے رہ ویندا ہا
اتے رات دے ویلے بَدَل دے وِچ بھا ڈسdi ہتی۔ ایں طرح سارے لوک اپنے سارے سفر دے
دواران ہرو یلے ایں بَدَل گوں ڈیکھ سلگدے ہن۔